

NUMBERS

Murung'agen e Re Ke Babyor Ney

Kaen ney e babyor ni *Numbers* e bay riy chepin e girdi' nu Israel ni tabab aram ko ngiyal' ni ka ra chuwgad u Egypt. Be weliy salaprad nra chuwgad ko Burey ni Sinai nge tin i buch rorad u nap'an fare aningeg i ragag e duw ni yad be milekag i yan u lan e ted ni der tugil ban'en riy ni yad be lek yu Kanaan. Re ke babyor ney e kanog fithingan ni *Numbers* ni fan e "Mathe'eg" ni bochan e som'on e murung'agen Moses ni be mathe'eg girdi' nu Israel, ni ngan nang ko uw urngin e girdi' ni bay u reb e genong nge reb ko fa ragag nge l'agruw i genong.

Numbers e rayag i ki'eg nge dalip guruy. Guruy ni som'on e (1:1—10:10) e Somol e yog ngak Moses ni nge mathe'eg girdi', miki yog ngak Moses rogon i yarmiy tagil'rad u but' ko yungin nra ur talgad riy i yan nge rogon e maruwel ni nge pi' ko pi Levite. Guruy ney e mus u murung'agen e girdi' ni yad be madnomnag e Palukaf nge murung'agen e maligach ni yibe pi' ngak Somol.

Ma gurruy ni l'agruw (10:11—21:20) e salpen e girdi' nu Israel nge pin'en ni i buch rorad ko milekag nra ted i yan nga Moab, ni ba nam ni bay ko ngek ko Lul' ni Jordan. Re milekag rok piyu Israel ney e rib gel feni momaw' ngorad ko yan u lane ted ni *desert* i yan, ma yug yad be gun'gun' ni mada' ngak Moses miyad be togopluw ngak ma ku arita' Got. Ra siyeged ni ngranod ngalan yu Kanaan u nap'an ni rrun'aged murung'agen e

girdi' nma par u rom. Ma aram me gechig nagrad Got nge tayrad u lane ted ni aningeg i ragag e duw. Guruy ney e yibi mus nga murung'agen ni karanod ra n'ufed e *tent* rorad nga Moab ni ba chugur ko Burey ni Pisgah.

Ma guruy ni dalip (21:21—36:13) e ku be weliy murung'agen piyu Israel ni karanod ra koled bang e binaw ni bay u ba' ni ngek ko Lul' ni Jordan, ni tabab ko mathil u Moab u lane yimuch nge yan i mada' ko Lipath nu Galilee u lan e lel'och. Ma aram me cheal e pilung nu Moab nge pi' puluwon Balaam ni profet ni be' u yug reb e nam, ni nge yibilay yu Israel ni nge buch wa'athrad. Machane me yog Somol ngak Balaam ni nge fal'eg wa'athan piyu Israel, me fol Balaam riy.

Fapi girdi' nu Israel e ra ngongliyed rogorad ni ngar th'abe e Lul' ni Jordan nga barba' ngar koled e nam nu Kanaan, ni yug aram rogon ni boch i yad e ra duwgiliyed ni ngar tafned e ba' ni ngek ko Lul' ni Jordan. Ma'aram mkuni the'eg uringrad ko yay ni l'agruw ngay, ma aram me duwgiliy Somol i Joshua ni ir e nge pow'iyrad. Miki mel'eg boch e girdi' ni ngar ayweged Joshua i f'oth e binaw u pa' fapi genong. Yib i mus e re ke babyor ney nga murung'agen Somol ni ku be pi' ku boch e motochiel ngak e girdi' nu Israel.

Numbers e murung'agen e girdi' ni ur togopluw-gad, mi i mulan'rad, miyad siyeg ni nge riyul' u wan'rad ni Somol e rayag rok ni ngi i aywegrad. Machane re babyor ney e ku be dag riy rogon e ayuw rok Somol ngorad ni i yororiy pa' ngorad u fithik' e mael, ma be pi' e ggan nge ran ngorad u lan e ted ni *desert*. Somol e ba'adag ni nge nang

piyu Israel ni ir e dabun ni ngan thang owcherad;
 Ir e ba'adag ni nge fal'eg wa'athrad, ni bod ni
 meybilnag Aron:

“I SOMOL e ngi i fal'eg wa'athmed ma be
 ayuwegmed;

I SOMOL e ngi i gol ngomed ma be runguymed;

I SOMOL e ngi i falan' ngomed ma be pi' e gapas
 nga laniyan'med” (6:24–26).

Gathon e Re Ke Babyor Ney

Girdi' nu Israel nth'eegrad 1:1—4:49

Pi motochiyel nge piyu Levi nni yibleyrad 5:1—
 8:26

Palukaf nni Madnomnag nge fare gi manileng
 ni upnguy fare *Tent* nib Thothup 9:1–23

Fapi girdi' nra tabolngin niged e milekag rorad
 10:1–36

Fapi girdi' nra gun'gun'gad 11:1–35

I Miriam nge Aron ni awan'row ngak Moses
 12:1–16

Fa ragag nge l'agruw i pumo'on nl'oograd ngra-
 nod ngalan yu Kanaan 13:1–33

Fapi girdi' nra togopluwgad min gechig nagraad
 14:1–45

Pi motochiyel nge pi Gechig 15:1–41

Girdi' ni togopluw 16:1—17:13

Pi Prist nge pi Levite 18:1–32

Machalbog nta' 19:1–22

Milekag i yan nga Moab 20:1—21:35

Pi thin ni yib ngak Balaam 22:1—24:25

Girdi' ni da ki yul'yul' 25:1–18

Girdi' nu Israel nni the'egrad ko yay ni l'agruw
 26:1–65

Ppin ni pifak Zelofehad nni pi' taferad binaw
 27:1–11
 I Joshua nmel'eg ni nge pow'iy yu Israel 27:12–
 23
 Ku boch e Motochiyel nge Maligach ni fan ko pi
 madnom rok yu Israel 28:1—30:16
 Israel ni gel ngak yu Midian me felfel'eg rogon
 ni nge th'ab e Lul' nu Jordan nga barba' 31:1
 —36:13

Yu Israel Nthe'egrad

¹ Bin m'on e rran ko pul nl'agruw ko re duw ni l'agruw nga tomuren nike chuw e girdi' nu Israel u Egypt, me non SOMOL ngak Moses u rom u lan fare *Tent* u p'eowchen u lan fa gi ted ni *desert* u Sinai. Ni ga'ar, ² “Gur nge Aron e ngam the'egew e girdi' nu Israel ni yuke girdi' nge pi tabnaw. Mu yoloyew fithingan urngin e pumo'on ³ ni rliw' e duw yangren ngalang nrayag ni ngar uned ko mael. ⁴ Mog ko pi mitethin u ba kaen e girdi' u reb e ganong ngu reb ngar ayuweged gimew.” ⁵⁻¹⁶ Irera' e pi pumo'on, ni mitethin u lan e pi ganong rorad, ni kan mel'egrad ko mitney e maruwel:

Ganong	Mitethin ko yuke girdi'
Ruben	Elizur nib mo'on ni fak Shedeur
Simeon	Shelumiel nib mo'on ni fak Zurishaddai
Judah	Nahshon nib mo'on ni fak Amminadab
Issakar	Nethanel nib mo'on ni fak Zuar
Zebulun	Eliab nib mo'on ni fak Helon
Efraim	Elishama nib mo'on ni fak Ammihud
Manasseh	Gamaliel nib mo'on ni fak Pedahzur
Benjamin	Abidan nib mo'on ni fak Gideoni
Dan	Ahiezer mo'on ni fak Ammishaddai
Asher	Pagiel nib mo'on ni fak Okran
Gad	Eliasaf nib mo'on ni fak Deuel
Naftali	Ahira nib mo'on ni fak Enan

¹⁷ Re ragag nge l'agruw i pumo'on ney e ra pi'ed e ayuw ngak Moses nge Aron ¹⁸ ngar pininged gubin e girdi' nga ta'bang ko rofen nsom'on ko pul ni l'agruw ngar ngongliyed babyoren urngin kaen e girdi' nge urngin e tabnaw. Urngin fithingan e pumo'on ni rliw' e duw rorad ngalang e ni the'egrad ngan yoloy nga but', ¹⁹ ni bod rogon ni yog SOMOL. Ere u rom u lan fa gi ted ni *desert* u Sinai, e ir e gin ni ngongliy Moses babyoren fapi girdi' riy. ²⁰⁻⁴⁶ Pi'in pumo'on ni rliw' e duw rorad ngalang nrayag ni ngar uned ko mael e ni ngongliy babyorenrad nrogon fithingrad ko yuke girdi' nge tabnaw nrabad riy, ni tabab ko fare ganong rok Ruben, ni bin nth'abi nganni' e pumo'on u fak Jakob. Urunginrad u gubin e ba'aray:

Ganong	Urngin e girdi'
Ruben	46,500
Simeon	59,300
Gad	45,650
Judah	74,600
Issakar	54,400
Zebulun	57,400
Efraim	40,500
Manasseh	32,200
Benjamin	35,400
Dan	62,700
Asher	41,500
Naftali	53,400
Urnginrad u gubin:	603,550

⁴⁷ Pi *Levite* e dan uneg babyoren rad ko fa tin ba'aram e ganong, ⁴⁸ ni bochan e ga'ar SOMOL ngak Moses, ⁴⁹ "Nap'an ni ga ra the'eg e pi pumo'on nrayag ni ngar uned ko mael, ma dab mu'uneg fare ke girdi' rok Levi ngay. ⁵⁰ Ya ngam tay e pi *Levite* ni yad e ngar maruwelgad ko *Tent* u p'eowcheg nge gubin tatalin e maruwel riy. Yad e bay urfeked i yan nge urngin tatalin e maruwel riy, ma bay ur pigpiggad riy, ma bay ra n'ufed e pi *Tent* rorad ngalang nib liyeg fare *Tent*. ⁵¹ Gubin ngiyal' ni gimed ra deg ni ngam marod, ma pi *Levite* e yad e ngar piliged nga but' fare *Tent* ma ku yad e yad ra n'uf ngalang bayay ko gin ni kam turguyed ni aram e gin ngam pired riy e ngiyal'nem. Ma yug be' ni nge chugur nga charen fare *Tent* e yira thang e fan rok. ⁵² Mfini yib e tin kabay e girdi' nu Israel ngar n'ufed e *Tent* rorad ngalang, ni yu ulung, ra reb fapi pumo'on ma

bay u tan e girok e flak ni yad e birok e ulung.
⁵³ Machane pi girdi' ko ganong rok Levi e yad ra n'uf e pi *Tent* rorad nib liyeg fare *Tent* rog ngu'ur matnagiyed, ya nge dabi chugur yug be' ngay ya ri mang tapgin e damumuw rog ni nge aw ngak yu Israel ni ga'ngin.” ⁵⁴ Aram me rin' e girdi' nu Israel gubin ban'en nike yog SOMOL ngak Moses.

2

Yarmen fapi Ganong u But'

¹ I SOMOL e pi' ngak Moses nge Aron e tin ba'aray e fnow. ² Ra reb fapi ganong nu Israel ma nge n'uf e *Tent* rok nga tanggin e flak ko karok e girdi'. Pi *Tent* ney e ngan suweg ngalang nib liyeg fare *Tent*.
³⁻⁹ Ba' ni ngek ko fare *Tent*, e nge n'uf e ba' rok Judah e girdi' e pi *Tent* rorad riy u tan e gi rorad e flak, u tan lungun e en mitethin, ni bod ni ba'aray:

Ganong	Mitethin
Judah	Nahshon nib mo'on ni fak Amminadab
Issakar	Nethanel nib mo'on ni fak Zuar
Zebulun	Eliab nib mo'on ni fak Helon
Urnginrad u gubin:	

Ba' rok Judah e girdi' e yad e ngar m'oned.

¹⁰⁻¹⁶ Mu ba' ni yimuch ko fare *Tent*, e nge n'uf e ba' rok Ruben e girdi' e pi *Tent* rorad riy u tan e gi rorad e flak, u tan lungun e en ni mitethin, ni bod ni ba'aray:

Ganong	Mitethin
Ruben	Elizur nib mo'on ni fak Shedeur
Simeon	Shelumiel nib mo'on ni fak Zurishaddai
Gad	Eliasaf nib mo'on ni fak Deuel
Urnginrad u gubin:	

Ba' rok Ruben e girdi' e yad e migid ni ngranod.

¹⁷ Mu thilin fagal raba' i girdi' ni m'on nge gal raba' ni tomur e bay girdi'en Levi riy ni yad e ngranod ni yad be fek fare *Tent*. Ra barba' fapi girdi' ma yad be yan ni ku ba yaram ni bod yarmen ni ur n'ufed e pi *Tent* rorad u tan e flak rorad.

¹⁸⁻²⁴ Mu ba' ni ngal ko fare *Tent*, e nge n'uf e ba' rok Efraim e girdi' e pi *Tent* rorad riy, u tan lungun e en ni mitethin rorad, ni bod ni ba'aray:

Ganong	Mitethin	U
Efraim	Elishama nib mo'on ni fak Ammihud	4
Manasseh	Gamaliel nib mo'on ni fak Pedahzur	3
Benjamin	Abidan nib mo'on ni fak Gideoni	3
Urnginrad u gubin:		1

Ba' rok Efraim e girdi' e yad e ngar migidgad ko ganong rok Ruben.

²⁵⁻³¹ Mu ba' ni lel'och ko fare *Tent*, e nge n'uf e ba' rok Dan e girdi' e pi *Tent* rorad riy, u tan lungun e en mitethin, ni bod ni ba'aray:

Ganong	Mitethin
Dan	Ahiezer nib mo'on ni fak Ammishaddai
Asher	Pagiel nib mo'on ni fak Okran
Naftali	Ahira nib mo'on ni fak Enan
Urnginrad u gubin:	

Ba' rok Dan e girdi' e yad e tomur ni ngranod.
³² Urngin u gubin girdi'en fa yu raba' i ulung nu Israel e 603,550. ³³ Ganong rok Levi e dan yoloy fithingarad nga babyor ni bod nrin' ngak urngin piyu Israel, ya aramrogon ni yog SOMOL ngak Moses. ³⁴ Ere fapi girdi' nu Israel e rrin'ed gubin ban'en ni yog SOMOL ngak Moses ni ngar rin'ed. Ra n'ufed e *Tent* rorad, nra barba' e girdi' ma bay u tan e flak rok, mra pig ni ngar mithmithgad ma yad be mithmith u ta'bang nra be' ma bay u tan e flak ko birook e ulung.

3

Pumo'on ni Pifak Aron

¹ Irera' murung'agen e tabnaw rok Aron nge Moses ko ngiyal' ni ba'aram ni non SOMOL ngak Moses u daken e Burey ni Sinai. ² Imoy aningeg i pumo'on ni fak Aron: Nadab e bin nganni', nge yib Abihu, nge yib Eleazar, me Ithamar e th'abi bitir. ³ Nni yibleyrad ngan gapgep nagrad ni ngar manged prist, ⁴ machane Nadab nge Abihu e ni thang e pogofan rorow u nap'an nra pi'ew ba nifiy nde thothup ngak SOMOL u lan e ted ni *desert* u Sinai. Ma yow l'agruw ndariy fakrow. Ma aram me par Eleazar nge Ithamar ngu'ur pigpiggow ni prist u nap'an ni kabfos Aron ni chitamngirow.

Pi Levite nni mel'egrad ni ngar pigpiggad ko Prist

⁵ Me ga'ar SOMOL ngak Moses, ⁶ "Mu fek fare ganong rok Levi i yib nga m'on ngan falrad nga-bang ni ngar manged tapigpig rok Aron ni prist. ⁷ Bay ur rin'ed e pi maruwel nthingar nrin' u lane

Tent u p'eowcheg mu'ur ngongliyed e maruwel ni fan ngak fapi prist nge fan ngak yu Israel ni ga'ngin. ⁸ Yad e nge milfan ngorad urngin tatalin e maruwel ko fare *Tent* mu'ur ngongliyed e maruwel ni fan ngak e tin kabay yu Israel. ⁹ Ta'are gaf i maruwel ni ngi i rin' e pi *Levite* e ngar pigpiggad ngak Aron nge pifak ni pumo'on. ¹⁰ Thingar mmel'eg Aron nge pifak ni pumo'on ni ngu'ur rin'ed e maruwel ko prist; ma yug be' ni nge guy rogon ngki rin' e pi maruwel ney e yira thang e fan rok."

¹¹ Me ga'ar SOMOL ngak Moses, ¹²⁻¹³ "Fa pi *Levite* e ke milfarad ngog e chiney. Nap'an nug thang e fan rok urngin e tin nganni' u pifak yu Egypt, mug tabgul nagrad nike milfan ngog e tin nganni' i pifak yu Israel ni pumo'on ko pi tabnaw i yan nge tin nganni' u pifak e gamanman. Ma chiney e ke yan e ganong rok Levi nga luwan e tin nib nganni' u pifak yu Israel ni pumo'on; bay ra pired nib milfarad ngog. I Gag SOMOL."

Fa pi Levite nni the'egrad

¹⁴ U lan e ted ni *desert* u Sinai e yog SOMOL riy ngak Moses ¹⁵ ni nge fal'eg babyoren e pi *Levite* ni yuke girdi' nge tabnaw, nge uneg ngay gubin e pumo'on nike gaman ta'reb e pul ngalang yangren, ¹⁶ me rin' Moses ni aramrogon. ¹⁷ Irera' e pi pumo'on ni fak Levi nge fithingrad: Gershon, Kohath nge Merari. ¹⁸ Ma ba'aray fithingan e gal pumo'on ni fak Gershon ni Libni nge Shimei ni ku aram ngachlen e gal ke girdi' nem. ¹⁹ Ma pifak Kohath ni pumo'on nge fithingrad: Amram, Izhar, Hebron nge Uzziel ni aram ngachlen e yu

kaen nem e girdi'. ²⁰ Ma pifak Merari ni pumo'on: Mahli nge Mushi. Yad e pichitamngin e pi tabnaw ni aram rogon fithingrad.

²¹ Fare ke girdi' rok Gershon e yib fa gal tabnaw rok Libni nge Shimei riy. ²² Urngin e bitir ni pumo'on nike gaman ta'reb e pul yangarad ngalang, nni yoloy fithingirad nga babyor e yad 7,500 u gubin. ²³ Re ke girdi' ney e ngu'ur n'ufed e pi *Tent* rorad u ley ni ngal ko fare *Tent*. ²⁴ Me Eliasaf ni be' nib mo'on ni fak Lael e ir e mitethin ko re ke girdi' ney. ²⁵ Yad e ba mifan e maruwel ko fare *Tent* ngorad, ni upong u langgin, nge upong u wuru', nge fagi kateng u langan e mab, ²⁶ nge yungi kateng ni fen e yoror nib liyeg fare *Tent* nge fare *altar*, nge fare gi kateng ni fen e garog ko fare yoror. Urngin e pigpig ni yima tay nib l'agfan ko pin'em e yad e ba milfan ngorad.

²⁷ Fare ke girdi' rok Kohath e yib fapi tabnaw rok Amram, nge Izhar, nge Hebron, nge Uzziel riy. ²⁸ Urngin e pumo'on nike gaman ta'reb e pul yangren ngalang nni yoloy fithingirad nga babyor e yad 8,600 u gubin. ²⁹ Re ke girdi' ney e ngu'ur n'ufed e pi *Tent* rorad u ba' ni yimuch ko fare *Tent*, ³⁰ ni Elizafan nib mo'on ni fak Uzziel e ir e en mitethin ko re ke girdi' ney. ³¹ Yad e ba milfan ngorad fare Kahol ko M'ag, nge fare tebel, nge tagil' e magal, nge altar, nge pi tatalin maruwel nma fanay fapi prist u lan fa Gin nib Thothup, nge fare gi kateng u langan e mab ko Gin Th'abi Thothup. Urngin e pigpig ni yima tay nib l'ag rogon ko pin'em e yad e ba milfan ngorad.

³² En ni mitethin ko fare ganong rok Levi e Eleazar nib mo'on ni fak Aron ni prist. Ir e ma guy e pi'in

yad ma maruwel u lan fa Gin nib Thothup.

³³ Fare ke girdi' rok Merari e yib fa gal tabnaw rok Mahli nge Mushi riy. ³⁴ Urngin e pumo'on nike gaman ta'reb e pul yangren ngalang nni yoloy fithingirad nga babyor e yad 6,200 u gubin. ³⁵ Re ke girdi' ney e ngu'ur n'ufed e pi *Tent* rorad u ba' ni lel'och ko fare *Tent*, ni Zuriel nib mo'on ni fak Abihail e ir e mitethin ko ra ke girdi' ney. ³⁶ Yad e kan pagfan ngorad e maruwel ni fen fa yungi chayam ko fare *Tent*, nge dubchey riy, nge rumog, nge pi ta' riy, nge gubin e ayal riy. Yad e ba milfan ngorad gubin e maruwel nib l'ag rogon ko pin'ey. ³⁷ Ma ku yad e ngki milfan ngorad e yuley i rumog, nge pi ta' riy, nge pi yuluy riy u but', nge pi tal ni fen e ba' ni wuru' e yoror.

³⁸ I Moses nge Aron nge fa pimo'on ni pifak e ngu'ur n'ufed e pi *Tent* rorad nga mit fare *Tent* u ley ni ngek. Yad e bmilfan ngorad ngonglen e pigpig u lan e Gin nib Thothup ni fan ngak e girdi' nu Israel. Ma yug be' ni nge guy rogon nge rin' e pi maruwel ney e yira thang e fan rok. ³⁹ Urngin e pi pumo'on ko Levi nike gaman ta'reb e pul yangren ngalang ni yoloy Moses fithingrad nga babyoren yuke girdi' ni bod rogon ni yog SOMOL, e yad 22,000 u gubin.

Pi Levite nranod nga luwan e pi pumo'on ni nganni'

⁴⁰⁻⁴¹ Me ga'ar SOMOL ngak Moses, "Gubin e pumo'on ni pifak yu Israel e bmil farad ngog. Ngam fal'eg babyoren fithingan urngin e tin nib nganni' e pumo'on nu Israel, nike gaman ta'reb e pul yangren ngalang. Ma munliw rorad e urngin e pi *Levite* ni kug mel'eg ni nge milsuwon ngog! I

Gag SOMOL! Kug duwgiliy e yu ran' i gamanman ko pi *Levite* ni nge yin' luwan urngin e tin nganni' ko yu ran' i gamanman.” ⁴² I fol Moses riy, me fal'eg babyoren urngin e tin nganni' e pumo'on ⁴³ nike gaman ta'reb e pul yangren ngalan; ni urnginrad u gubin e 22,273.

⁴⁴ Me ga'ar SOMOL ngak Moses, ⁴⁵ “Aram e ngam yiblay ngam pi' e pi *Levite* ni nge milsuwrad ngog ni ngranod nga luwan urngin e tin nganni' e pumo'on ni pifak yu Israel, mu kum ognag fa ran' i gamanman ko *Levite* ni nge yin' luwan e tin nganni' e gamanman rok yu Israel. ⁴⁶ Ma bochan ni bo'or e pumo'on ni nganni' ni pifak yu Israel ngak e pi *Levite*, ni 273 ni yad ba yo'or ngorad, ere thingar mu chuwi'y ngam fulweg e re 273 i pifak yu Israel nem ni pumo'on. ⁴⁷ Ra bagayad ma lal yang e salpiy ni silber puwon, ni bod rogon nike m'ay i duwgiliy, ⁴⁸ ma ga pi' e re salpiy ney ngak Aron nge pifak ni pumo'on. ⁴⁹ Me fol Moses riy, ma aram me fek ⁵⁰ 1,365 e salpiy ni silber ⁵¹ nge pi' ngak Aron nge pifak ni pumo'on.

4

Pi maruwel rok e pi Levite ko fare ke girdi' rok Kohath

¹ Me yog SOMOL ngak Moses ² ni nge the'eg e pi *Levite* ko fare ke girdi' rok Kohath ni yuke girdi' nge tabnaw, ³ min fal'eg babyoren fithingan urngin e pumo'on ni guyey nge yan i mada' ko wugem e duw yangarrad ni ngar maruwelgad u lan fare *Tent* u p'eowchen SOMOL. ⁴ Muruwel rorad e ba l'ag rogon ko pin'en nib thothup.

⁵ Ra taw nga nap'an ni ngan n'ag gil'iy ni aram e ngan pug e *Tent*, me Aron nge pi pumo'on ni pifak e yad ra yan ngalan fare *Tent*, ngar pilged nga but' fare gi kateng ni kan tining ngalang ni be rungrunguy fare Kahol ko M'ag, mra upunguyed fare Kahol ko rengi kateng nem. ⁶ Ma ku yad ra upunguy nga bangi keru' e gamanman ni bfel', min pithig bang i mad nib polo' i ra'en mak'ef nga daken, ngemu' miyad yip' e mat' riy ngay.

⁷ Ma fare tebel ni yima tay fare flowa ni kan pi' ni maligach ngak SOMOL ngay e ngan pithig bang e mad nib ra'en mak'ef nga daken, min tay fa yu raba' i plet nga daken, nge fa yu raba' i dabiy ko *incense*, nge yu raba' i dabiy ni fen e maligach, nge fapi rume' ni fen e wayin ni maligach. Thangri gubin ngiyal' ma bay e flowa u daken fare tebel. ⁸ Mra upunguyed e pin'ey nga bang i mad nib row, mu ku ra upunguyed ngabang i keru' e gamanman ni bfel', nge mu' miyad yip' e mat' riy ngay.

⁹ Mar feked bang i mad nib ra'en mak'ef ngar upunguyed ko fare tagil' e magal, nge fapi magal, nge fa pin'en ni fen e mthang nify ko fapi magal, nge yu raba' i plet riy, nge urngin fapi tafen e gagep ni *olive*. ¹⁰ Miyad ing nge gubin tatalin e maruwel riy nga bang i keru' e gamanman ni bfel' ngar ted nga daken tagil' e fek chugom.

¹¹ Me migid miyad pithig bang i mad nib ra'en mak'ef nga daken fare altar ni gol, ngar upunguyed ngabang i keru' e gamanman ni bfel', ma aram miyad yip' e mat' riy ngay. ¹² Miyad fek urngin e pi tatalin e maruwel riy ni yima fanay u lane Gin nib Thothup ko fare *Tent*, ngar inged

bang i mad nib ra'en mak'ef ko fa pin'em, min upunguy ngabang i keru' e gamanman ni bfel', ngar ted nga daken tagil' e fek chugom. ¹³Yad ra chuweg e awat ko fare altar mar pithiged bang i mad nga daken nib *purple*. ¹⁴Miyad tay nga daken fare altar urngin e tatalin e maruwel riy: yu raba' i fen e fek nifiy, nge bogi lam, nge bogi sebel, nge yu raba' i taray. Ma aram miyad upunguy nga bang i keru' e gamanman ni bfel', miyad yip' e mat' riy ngay. ¹⁵Ma nap'an ra pig ni ngkur n'iged tagil'rad, ma fare ke girdi' rok Kohath e ngarbad ni ngar feked fa pin'em nib thothup u tomuren nike mu' Aron nge pi pumo'on ni fak i upunguy e pin'em nge gubin talin e maruwel riy. Fare ke girdi' rok Kohath e thingar dabi math bagyad nga reb e pin'em nib thothup, ya ra yim'.

Gubin ngiyal' ni ngan mithmitheg fare *Tent* ma irera' e pi maruwel ko fare ke girdi' rok Kohath.

¹⁶Me Eleazar nib mo'on ni fak Aron ni prist e maruwel rok fare *Tent* ni ga'ngin nge gapgep ni fen fapi magal, nge *incense*, nge fapi *grain* ni maligach, nge fare gapgep ni fen e mathiy, nge tin kabay u lan fare *Tent* ni kan tabgulnag ni fan ngak SOMOL.

¹⁷Me ga'ar SOMOL ngak Moses nge Aron, ¹⁸“Dab mpagew fare ke girdi' rok Kohath ¹⁹ngan li'rad ni bochan e kar chugurgad ko pin'ey nib th'abi thothup. N'en nra rin' ma dabi buch ban'en rok e pi cha'ney e nge yan Aron nge fapi pumo'on ni pifak ngalan fare *Tent* nge bagyad fapi girdi' rok Kohath minog ngak e tin nge rin' nge tin nge fek. ²⁰Ya fa'anra yan fare ke girdi' rok Kohath ngalan fare *Tent* nra guyed fapi prist ni yad be

fal'eg rogon fa pin'em nib thothup ni ngan fek, ma yad ra yim."

Pi maruwel rok fare ke girdi' rok Gershon

²¹ Me yog SOMOL ngak Moses ²² ni nge the'eg fare ke girdi' rok Gershon ni yib ko Levi, ni yu ke girdi' nge tabnaw, ²³ me ngongliy babiyoren fithingan urngin e pumo'on ni bay e duw rorad ko guyey nge mada' ko wugem nrayag rorad ni ngar maruwelgad u lan fare *Tent* u p'eowchen SOMOL. ²⁴ Maruwel rorad e pin'en ni ba'aray ni ngu'ur feked: ²⁵ fare *Tent*, upong riy u langgin, upong riy u wuru', nge fare gi keru' e gamanman ni bfel' ni kan upunguy nga daken, nge kateng ni fen langan e mab riy, ²⁶ nge kateng nge gufan e yoror ni ba liyeg fare *Tent* nge fare altar, nge kateng ko langan e garog, nge urngin e pi ayal riy ni yima fanay ko ngiyal' ni ngan n'uf e pin'ey. Gubin e pi maruwel nib l'ag rogon ko pin'ey ma yad e yad ra ngongliy. ²⁷ Thangri guy Moses nge Aron fare ke girdi' rok Gershon ni dabisiy ni kar rin'ed urngin fapi maruwel ma kar feked urngin e pin'en nike yog Aron nge pifak ni pumo'on ngorad. ²⁸ Ilera' e maruwel rok fare ke girdi' rok Gershon u lan fare *Tent*; yad ra rin' e pi maruwel ney ni bod nike pow'iyrad Ithamar ni be' ni mo'on ni fak Aron ni prist.

Pi maruwel rok fare ke girdi' rok Merari

²⁹ Me yog SOMOL ngak Moses ni nge the'eg fare ke girdi' rok Merari ni yib ko Levi, ni yuke girdi' nge tabnaw, ³⁰ me fal'eg babyoren fithingan gubin e pumo'on ni bay e duw rorad ko guyey nge mada' ko wugem nrayag ni ngar maruwelgad u lan fare

Tent u p'eowchen SOMOL. ³¹Yad e maruwel rorad ni ngu'ur feked fapi chayam riy, nge likeng, ³²nge rumog, nge ta' ko fare *Tent*, nge pi yuluy riy nge gufan fare yoror nib liyeg fare *Tent*, nge gubin e pi ayal riy ni yima fanay ni ngan n'uf fare yoror ngalang. Ra bagyad fapi pumo'on ma maruwel rok reb e pin'em ni nge fek. ³³Irera' e pi maruwel ko fare ke girdi' rok Merari ni aram e pigpig rorad u lan fare *Tent*; yad ra rin' e pi maruwel ney ni bod nike pow'iyrad Ithamar ni be' nib mo'on ni fak Aron ni prist.

Ganong rok Levi nni the'eg

³⁴⁻⁴⁸I Moses nge Aron nge pi tayugang' nu Israel e ra folgad rok SOMOL ngar the'eged e girdi' ko fa dalip ke girdi' ni bay u lan fare ganong ko *Levite*, ni fare ke girdi' rok Kohath, nge Gershon, nge Merari. Ra the'eged e yuke girdi' nge tabnaw, mar fal'eged babyoren fithingan urngin e pumo'on ni guyey e duw yangren nge mada' ko wugem nrayag ni ngar maruwelgad u lan fare *Tent* u p'eowchen SOMOL, ni bod ni ba'aray:

Yu ke girdi'	Urngin e girdi'
Kohath	2,750
Gershon	2,630
Merari	3,200
Urngirad u gubin:	8,580

⁴⁹Ra bagyad fapi pumo'on ma kan yoloy fithingan nga babyor ni bod nike yog SOMOL ngak Moses; ni bod rogon ni motochiyelnag SOMOL nge pi' u daken Moses nra bagyad fapi pumo'on ma kan

duwgiliy rogon e maruwel rok ko pigpig ara fek ni ngi i tay.

5

Girdi' nib Alit

¹ Me ga'ar SOMOL ngak Moses, ² “Mog ngak e girdi' nu Israel ni gu be yog ni ngar chuweged e pi'in ba daraw fa be yib logwen dow nge pi'in ni kar ta'aygad ni bochan e kar mathgad ngab ldow, ko gin'en ni yad be par riy. ³ Miyad chuweg urngin pi girdi' ney ni yad ba ta'ay, ya nge dab ra ta'ay nged e gin ni yibe par riy, ni gin'en ni gu ma par riy u fithik' pi girdi'eg.” ⁴ Ma fapi girdi' nu Israel e ra folgad riy ngar chuwegned fapi cha' ni yad gubin u lan fa gin'en ni yad ma par riy.

Bayul ko Kireb ni kan rin'

⁵ Me yog SOMOL ngak Moses ⁶ e pin'en ni ba'aray ni nge rin' e girdi' nu Israel. Nap'an nra dabki yul'yul' be' ngak SOMOL nge rin' ban'en nib kireb ngak be', ⁷ ma thangri yog nike denen me pi' e bayul riy ni ga'ngin, miki puthuy 20 e pasent ngay nge pi' ni fen facha' nike rin' e kireb ngak. ⁸ Machane fa'anra ke yim' facha' ni kan rin' e kireb ngak ma dakuriy be' rok nib chuchugur ni yira bayul ngak, ma aram e ngan pi' e bayul ngak SOMOL ni fen fare prist. Re bayul ney e yira chagiy ko fare pifak e saf ni pumo'on ni ir e kan fanay ni fan nga bangbengin facha' nike sul ke be'ech. ⁹ Ma ku gubin e pi f'oth nib mal'eag ni be pi' e girdi' nu Israel ngak SOMOL e bmilfan ngak

fare prist ni ir e kar pi'ed ngak. ¹⁰ Ra reb e prist ma nge par rok e pi maligach ni kan pi' ngak.

Pi'in ni ppin nib chelchalan' figirngirad

¹¹ Me yog SOMOL ngak Moses ¹²⁻¹⁴ ni nge weliy rogon e pin'en ni ba'aray ngak yu Israel. Fa'anra yo'or'an be' nib pumo'on rok le'engin ni gomanga de yul'yul' ngak kar pirew yug reb e pumo'on, ma dabyag ni ngri micheg, ya dariy e mich riy, ma dan kol nike rin'. Fa en ni figirngin e kay gi yo'or lanyan' rok le'engin ni yug aramrogon ndawor ra pirew yug reb e pumo'on, ¹⁵ demturug rogon ma fare pumo'on e thangri fek le'engin i yan ko fare prist. Ma ku bay ba maligach ni fen fare bpin nthingari chagiy ngak nge fek i yan, ni aram e l'agruw e pawn e flowa ni *barley*, machane dabi pu'og e gapgep ni *olive* nga daken ara wereg e *incense* nga daken, ni bochan e ba maligach nike yib rok be' nib mo'on ni be talyegnag le'engin, ni bochan e nge m'ug e tin riyul'.

¹⁶ Fare prist e nge pining fare bpin i yan nga m'on nge sak'iynag nga mit fare altar. ¹⁷ Me pu'og boch e ran ni thothup ngalan ba raba' i dabiy nni ngongliy ko but' me gogoy e but' u daken e fraf u lan fare *Tent* u p'eowchen SOMOL nge tay nga fithik' fapi ran. ¹⁸ Ma aram me pithig fare prist piyan lolugen fare pin nga daken me tay fare maligach ni flowa ngalan pa' nruw raba'. Me kol fare prist nga pa' nruw raba' fa raba' i dabiy ni bay fapi ran riy nib mo'oy nma fek i yib e buch wa'athan nga dakeney. ¹⁹ Ma aram me yog fare prist ngak fare pin ni nge un ngak nga rognaw e pin'en ni ba'aray ni yibe micheg u

fithingan Got: “Fa’anra dawor mu pirew be’ ni gathi mabgol rom, ma dabiyib fare buch wa’athan nma yib ko re ran ney ngom. ²⁰ Machane fa’anra kam pirew be’ ni gathi figirngim, ²¹ ma ra bucheg SOMOL wa’athan fithingan u fithik’ pi girdi’em. Mra kireb tafen e bitir rom ngam simaw. ²² Nge yan ere ran ney ngalan e yal rom ngam simaw me kirebnag tafen e bitir riy.”

Me fulweg fare pin ni be ga’ar, “Errogon; errogon ni nge rin’ SOMOL.”

²³ Ma aram me yoloy fare prist e pi buch wa’athan ney me luknag fapi yol ngalan fa raba’ i dabiy nge yan renggin nga fithik’ fapi ran nib mo’oy. ²⁴ U m’on ni nge pi’ fapi ran ngak fare pin ni nge unum, nrayag ni k’aring e amith ngak nib gel, ²⁵ ma fare prist e ra fek fare maligach ni flowa ni bay u lan pa’ fare pin, nge chibiy ngalang ni aram e ke pi’ ngak SOMOL, me pi’ u daken e altar. ²⁶ Ma aram me fek ba gogow riy nge pi’ ni pow ko fare maligach, ni aram e nge urfiy u daken fare altar. Ngemu’ me pi’ fapi ran ngak fare pin nge unum. ²⁷ Ma nap’an nra unum fapi ran ma fa’anra kar pirew be’ ni gathi figirngin, ma fare ran e ra k’aring e amith ngak nib gel; me simaw me kireb tafen e bitir u yin. Me par fithingan nike mang ba yaba’ u fithik’ pi girdi’en. ²⁸ Machane fa’anra de buch e rok, ma dariy ban’en nra buch rok mrayag ni ngki fakay e bitir.

²⁹⁻³⁰ Irera’ rogon e motochiyel ko ngiyal’ nike par be’ ni pumo’on ni be talyegnag le’engin ya be leamnag ni kar pirew yug reb e pumo’on. Fare bpin e yira sak’iynag u mit e altar, ma fare prist e nge rin’ e pin’ey ni bod ni be yog e motochiyel.

³¹ Figirngin fare pin e dariy ban'en nra buch rok ko pin'ey, machane fare pin e fa'anra bbuch e rok ma thangri gafgow u wenegan e kireb rok.

6

Pin'en ni i rin' e pi Nazirite

¹ Me yog SOMOL ngak Moses ² ni nge weliy rogon e pin'en ni ba'aray ngak e girdi' nu Israel. Demturug be' nib mo'on fa be' ni bpin nra micheg ni nge mang reb e *Nazirite*, ni aram e ke pi' ir ni polo' ngak SOMOL ³ ma dabki unum e wayin nge alkul. Demturug e mit i n'en ni yima unum nni ngongliy ko wom'ngin e *grape* ma dabi unum, ma ku dabi kay wom'ngin e *grape* ara *raisin*. ⁴ N'umngin nap'an ni ga ba *Nazirite* e dab mu koy ban'en ni yib u ba ke *grape*, mus nga awochngin nge keru' wom'ngin e *grape* ma dab mu koy.

⁵ N'umngin nap'an ni ga be par ni gur reb e *Nazirite* e thangri dab mu th'ab piyan lolugem ara robem. Ya ga be par u tan fare bugithin ni kan mownag ni gubin ngiyal' ni kam og nigem kan pi'em ni polo' ngak SOMOL, ma aram e ngam pag piyan lolugem nge n'uw. ⁶⁻⁷ Piyan lolugem e pow ni kam og nigem ngak Got, ere thangri dab mman nga charen ba yam' ya ga ra ta'ay, ni mus ko chitamam, ara chitnam, ara walagem ni pumo'on ara walagen ni bpin nike yim' ma dab mu chugur ngay. ⁸ N'umngin nap'an ni ga ba *Nazirite*, ma gab tabgul ni fan ngak SOMOL.

⁹ Ma fa'anra piyan lolugem nib tabgul e ta'ay ni bochan e ummoy u charen be' me yim' fa'anem

nib tomgin, ma thingar mu son ni medlip e rran' ma ga puy piyan lolugem; ma aram e kag ra sul ngam be'ech. ¹⁰ Ma rofen ni gaman e meruk fen ngay e ga ra fek l'agruw i arche' ni *dove* nge l'agruw i bulogol i yib ngak fare prist ni bay u langan e mab ko fare *Tent* u p'eowchen SOMOL. ¹¹ Ma fare prist e ra pi' reb fa gali arche' ni maligach ni fan ko denen ma reb e nge pi' nib maligach ni mo'oruf, ni nge bangbeng nagem ni ngam machal-bog ni bochan e kam math ko yam'. Ma ku rofen nem e ngam be'chnag piyan lolugem ¹² mu kum og nagem ngak SOMOL bayay ni ngkum par ni ga ba *Nazirite*. Dab ni mathe'eg ko tin ba'aram e rran som'on, ni bochan piyan lolugem nib tabgul e ta'ay. Ma ngam fek ba saf ni pumo'on ni ta'reb e duw yangren ni fen e maligach ni mthang malfith. ¹³ Nap'an ga ra lebuguy i micheg ni gur reb e *Nazirite*, ma ba'aray yalen ni ngam rin'. Thangar mman nga langan e mab ko fare *Tent* ¹⁴ ngam pi' ngak SOMOL dalip i gamanman ndariy bochiyang u downgirad nib kireb: ba pifak e saf nib pumo'on nta'reb e duw yangren ni nge mang maligach ni mo'oruf, nge ba fak e saf ni bpin ni ku ta'reb e duw yangren ni nge mang ba maligach ni fan ko denen, nge ba saf ni pumo'on ni nge mang maligach nma gapaseg thilin Got nge girdi'. ¹⁵ Ma kag ra pi' ni maligach ba dug i flowa ni kan lith ndariy e is riy: ni bogi lof nib dub'ag ni kan ngongliy ko *flour* ni kan athkuy e gapgep ni *olive* ngay nge yochi kek ni kan achey e gapgep ni *olive* nga daken, nge maligach ni *grain* nge wayin ni yigagen.

¹⁶ Ma fare prist e nge pi' e pin'ey ngak SOMOL ni nge pi' e maligach ni fan ko denen nge maligach ni mo'oruf. ¹⁷ Me li' fare saf ni pumo'on nge pi' ni maligach ngak SOMOL ni nge gapaseg thilin Got nge girdi', nib mu'un fare dug i flowa ngay; miki pi' ni aram e ke ognag fapi maligach ni *grain* nge wayin. ¹⁸ Mu langan e mab ko fare *Tent* e ngam puy gur fare *Nazirite* piyan lolugem riy ngam tay nga mit fare nifiy ni yibe urfiy fare maligach riy ni nge gapaseg thilin Got nge girdi'.

¹⁹ Ma nap'an nra n'ag fare raba' lik'ipon fare saf ni pumo'on, me fek fare prist nge chagiy nga ta'reb e flowa ni lof nge reb fa yochi kek u lan fare dug, nge tay ngalan pa' fare *Nazirite*. ²⁰ Me migid, e fare prist e nge pi e pin'em nib tow'ath ngak SOMOL; bogi maligach nib tabgul ni fen fare prist, ni kun puthuy ko fare gi ufin u daken ngorngoren nge raba' i ay fare saf ni pumo'on ni bay ko motochiyel ni f'oth rok fare prist. Ma tomren e binem, me unum fare *Nazirite* e wayin.

²¹ Irera' e pi gam'ing ni fan ngak e pi *Nazirite*; machane fa'anra yog reb e *Nazirite* ba maligach nra pi', ndariy u lan e motochiyel ko tin nge pi' nrogon nike micheg, ma thangri pi' fare maligach ni bod rogon nike ognag nra pi'.

Rogon ni nge yibilay e pi prist piyu Israel

²² Me yog SOMOL ngak Moses ²³ ni nge non ngak Aron nge pifak ni pumo'on ni ngu'ur yibiliyed piyu Israel ni ba'aray rogon:

²⁴ I SOMOL e ngi i fal'eg wa'athmed ma be ayuwegmed;

²⁵ I SOMOL e ngi i gol ngomed ma be runguymed;

26 I SOMOL e ngi i falan' ngomed ma be pi' e gapas nga laniyan'med.

27 Aray rogon ni ngar yibiliyed piyu Israel nga fithingag, mu gu fal'eg wa'athrad.

7

Maligach rok e pi mitethin

¹ Rofen ni mu' Moses i n'uf ngalang fare *Tent* u p'eowchen SOMOL me liyef ko gapgep nge urngin e pin'en ni bay u langgin nib mu'un fare altar nge urngin e tatalin e maruwel riy ngay, ni aram e ke pi' ngak SOMOL ni gubin. ² Ma fapi mitethin ko fa yuke girdi' ni yad e pi tayugang' ko fapi ganong nu Israel, ni fapi pumo'on ni ur mathe'eg girdi'gad, ³ e rfeked e pi maligach rorad i yib ngak SOMOL: ni nel' e *wagon* nge ragag nge l'agruw e garbaw ni pumo'on, ra l'agruw i yad fapi tagugang' ma reb e *wagon*, ma ra taabagayad ma reb e garbaw ni pumo'on. Nga tomuren ni kar pi'ed e pin'em, ⁴ me ga'ar SOMOL ngak Moses, ⁵ "Mu fek e pi tow'ath ney ngam fanay ko maruwel ni ngan tay ko fare *Tent*; mu f'oth u daken e pi *Levite* nib m'ag nga rogon e maruwel ni ngar ngongliyed." ⁶ Ere pi' Moses fapi *wagon* nge fapi garbaw ni pumo'on ngak e pi *Levite*. ⁷ Me pi' l'agruw e *wagon* nge aningeg e garbaw ni pumo'on ngak e pi girdi' rok Gershon, ⁸ ma aningeg e *wagon* nge meruk e garbaw ni pumo'on ngak e girdi' ni owchen Merari. Urngin e pi maruwel ni ngu'ur ngongliyed me Ithamar nib mo'on ni fak Aron e ngi i yog rogon ngorad. ⁹ Machane de pi' Moses reb e *wagon* ara reb e garbaw ngak e girdi' ni owchen Kohath, ni

bochan e tin thothup ni yad ma ayweg e ngu'ur feked u daken porad.

¹⁰ Fapi tayugang' e ku ra feked e maligach i yib ni fan ko madnom ko fare altar ni ngan yiblay. Nap'an nra fal'eged rogorad ni ngar pi'ed e pi tow'ath rorad u altar, ¹¹ me ga'ar SOMOL ngak Moses, "Mog ngorad ngar pi'ed e tow'ath rorad nra reb e rran u lan fa ragag nge l'agruw i rran ni ngan madnomnag fare altar riy, me bagyad fapi tayugang' me pi' e tirok e tow'ath."

¹²⁻⁸³ Ba'aray yarmen e maligach nra pi'ed:

Rran	Ganong	Mitethin
som'on	Judah	Nahshon nib mo'on ni fak Amminada
l'agruw	Issakar	Nethanel nib mo'on ni fak Zuar
dalip	Zebulun	Eliab nib mo'on ni fak Helon
aningeg	Ruben	Elizur nib mo'on ni fak Shedeur
lal	Simeon	Shelumiel nib mo'on ni fak Zurishad
nel'	Gad	Eliasaf nib mo'on ni fak Deuel
medlip	Efraim	Elishama nib mo'on ni fak Ammihud
meruk	Manasseh	Gamaliel nib mo'on ni fak Pedahzur
mereb	Benjamin	Abidan nib mo'on ni fak Gideoni
ragag	Dan	Ahiezer nib mo'on ni fak Ammishad
ragag nge		
ta'reb	Asher	Pagiel nib mo'on ni fak Okran
ragag nge		
l'agruw	Naftali	Ahira nib mo'on ni fak Enan

Fapi maligach nra feked i yib e go' ta'reb rogon: bochi dabiy nib silber ni malngin e wugem e *ounce* nge bochi taray nib silber ni malngin e guyey e *ounce*, ni bod rogon ni kan turguy e ngiyal'nem, galin'em ni l'agruw e ba sug ko *flour* ni kan aruy

ko gapgep ni fen e maligach ni *grain*; nge barba' i plet nib gol ni malngin e aningeg e *ounce*, nib sug ko *incense*, nge reb e fak e garbaw ni pumo'on, nge reb e saf ni pumo'on, nge reb e saf ni ta'reb e duw yangren, ni fen fare maligach ni mo'oruf; nge reb e kaming ni fen fare maligach ko denen; nge l'agruw e garbaw ni pumo'on, nge lal e saf ni pumo'on, nge lal e kaming, nge lal e pifak e saf ni ta'reb e duw yangarad, ni fen fare maligach nma gapaseg thilin Got nge girdi'.

84-88 Ba'aray urngin fapi maligach ni fek fa ragag nge l'agruw i mitethin i yib ni ngan fanay ko madnom ko fare altar ni ngan yiblay:

- ragag nge l'agruw raba' e dabiyy ni silber, nge ragag nge l'agruw raba' e taray ni silber, ni tomalngin e pin'ey u gubin e nel' i ragag e pawn
- ragag nge l'agruw raba' e plet ni gol ni aningeg i ragag nge meruk e ounce tomalngin u gubin, nib sug ko *incense*
- ragag nge l'agruw e garbaw ni pumo'on, nge ragag nge l'agruw e saf ni pumo'on, nge ragag nge l'agruw e pifak e saf ni ta'reb e duw yangarad, ni ku bmu'un fapi maligach ni *grain* ngay ni yigagen ni fen e pi maligach ni mo'oruf
- ragag nge l'agruw e kaming ni maligach ni fan ko denen
- rliw' nge aningeg e garbaw ni pumo'on, nge nel' i ragag e saf ni pumo'on, nge nel' i ragag e kaming, nge nel' i ragag e fak e saf nike gaman reb e duw yangarad, ni tiney e fen fare maligach nma gapaseg thilin Got nge girdi'.

⁸⁹ Nap'an ni yan Moses ngalan fare *Tent* ni nge non ngak SOMOL, me rung'ag laman SOMOL ni be non ngak u daken upongen fare Kahol ko M'ag, u thilin fa gali kerubim.*

8

Rogon i Ayliy fapi Magal

¹ Me ga'ar SOMOL ngak Moses, ² “Mog ngak Aron ni nge ayliy fa medlip i magal ni ngi i mat nga m'on.” ³ Me fol Aron riy nge ayliy fapi magal nib sap nga m'on. ⁴ Re tagil' e magal nem e ni ngongliy ko gol ni ga'ngin nni ammanag nge yani aw ni bod rogon ya'an ni yog SOMOL ngak Moses.

Rogon i machalbognag e pi Levite ngan tayrad nga pa' SOMOL

⁵ Me ga'ar SOMOL ngak Moses, ⁶ “Mu fael ngabang e pi *Levite* u fithik' piyu Israel ngam machalbog nagrad ⁷ ni ba'aray rogon: mu atngiy fare ran nma machalbog nige y nga dakenrad magog ngo-rad ngar puyed e piy u dowrad ni ga'ngin miyad luknag e mad rorad. Ma aram miyad machalbog. ⁸ Ma aram miyad fek ba fak e garbaw ni pumo'on nge fare maligach ni *grain* ni aram e *flour* ni kan athkuy e gapgep ni *olive* ngay; me gur e ngam fek reb e garbaw ni pumo'on ni fen fare maligach ko denen. ⁹ Aram ma ga kunuy yu Israel ni yad gubin nga ta'bang ma ga tay e pi *Levite* nga mit fare *Tent* u p'ewocheg ni yad ba sak'iy. ¹⁰ Fapi girdi' nu Israel e ngar ted rifrifen pa'rad nga daken lolugen e pi *Levite*, ¹¹ ma aram me pi' Aron e pi *Levite* ngog

* **7:89** KERUBIM: Mu guy e yu bugithin.

ni aram e ba tow'ath nib mal'eag nike pi' yu Israel, ya ngar ngongliyed e maruwel rog. ¹² Me tay e pi *Levite* rifrifen pa'rad nga daken lolugen fa gal garbaw ni pumo'on; reb e ngan pi' nib maligach ni fan ko denen ma reb e nge mang ba maligach ni mo'oruf, ni aram bangbengin ni nge machalbog e pi *Levite*.

¹³ “Mu pi' ngog e pi *Levite* nib tow'ath nib mal'eag, ma ga tay Aron nge pumo'on ni pifak ni yad e ngrogned e n'en ngu'ur rin'ed. ¹⁴ Ara'rogon ni ngam fael nga bang e pi *Levite* u fithik' piyu Israel, ya nge milfarad ngog. ¹⁵ Nga tomuren ni kam machalbog nagrad ka mu pi' rad ngog, ma aram e ke bung rogorad ni ngar maruwelgad u lan fare *Tent*. ¹⁶ Kug mel'agrad ni ngar yin'ed luwan urngin e tin ba nganni' e pumo'on ni pifak yu Israel, ma kemus ni gag e bmilfarad ngog. ¹⁷ Nap'an ni gu thang e pogofan rok gubin e tin ba nganni' e pumo'on ni pifak yu Egypt, mu gu fael ngabang ni aram e ke milfan ngog e tin ba nganni' e pumo'on u pifak gubin e tabnaw nu Israel, nge tin ba nganni' u pifak urngin e gamanman rorad. ¹⁸ Ere gag e chiney e nggu fek e pi *Levite* nge yan nga luwan e tin nganni' e pumo'on u pifak piyu Israel, ¹⁹ Are kug pi' e pi *Levite* ngak Aron nge pifak ni pumo'on, nib tow'ath nike yib rok yu Israel, ni ngar maruwelgad u lan fare *Tent* ni fan ko girdi' nu Israel ma ngkur yororgad rok yu Israel ko riya' nra aw ngorad ni fa'an yad ra chuchugur nga charen fa Gin nib Thothup.”

²⁰ Ma aram e Moses, nge Aron, nge urngin e girdi' nu Israel e rrin'ed gubin fa pin'em ngak e pi *Levite*

nri bod rogon ni yog SOMOL ngak Moses ni ngan rin' ngorad. ²¹ Pi Levite e ra machalbog niged yad miyad luknag e mad rorad, me pi'rad Aron nib tow'ath nib mal'eag ngak SOMOL. Ma aram miki bangbeng nagraad Aron ni ngar machalboggad. ²² Me rin' gubin e girdi' e tin ni yog SOMOL ngak Moses nib l'ag rogon ngak e pi Levite. Ma aram e ke bung rogon e pi Levite ni ngar maruwelgad u lan fare *Tent* u tan pa' Aron nge pifak ni pumo'on. ²³ Me ga'ar SOMOL ngak Moses, ²⁴ "Fin ra gaman e rliw' nge lal e duw yangren reb e *Levite* mrayag ni nge maruwel u lan fare *Tent* u p'eowcheg, ²⁵ mra gaman e wugem e duw rok bagyad ma nge tal ko maruwel. ²⁶ Nap'an nra taw ko duw rok be' ni nge tal ko maruwel, ma ku rayag ni ngi i pi' e ayuw ngak e tin kabe maruwel e girdi' u lan fare *Tent*, machane dab kun pagfan reb e maruwel ngak ni yigo' ir ngay. Irera' rogon ni ngu'um gafaliy rogon e maruwel ni ngi i rin' e pi *Levite*."

9

Bin l'agruw Paluk'af

¹ I SOMOL e non ngak Moses u lan e ted u Sinai ko bin m'on e pul ko duw nl'agruw nga tomuren nike chuw piyu Israel u Egypt. Ni ga'ar, ² "Mu pag e girdi' nu Israel ngar madnom niged e paluk'af u ngil'an ni kan turguy. ³ Rofen ni ragag nge aningeg ko re pul ney ni blayal', ma girdi' nu Israel e ngar madnom niged fare Paluk'af nri bod rogon urngin e pi gafal riy nge yalen ni yima rin'." ⁴ Aram me yog Moses ngak e girdi' ni ngar madnom niged

fare Paluk'af, ⁵ me yan i blayal' ko rofen ni ragag nge aningeg ko bin m'on e pul miyad rin' ni aram-rogon u lan e ted u Sinai. Fapi girdi' e rin'ed urngin ban'en ni bod ni yog SOMOL ngak Moses.

⁶ Machane immoy boch e pumo'on ni yad ba ta'ay ni bochan e kar mathgad nga downgin e yam', ma de yag ni ngar uned ko fare madnom ko Paluk'af e rofen nem. Mranod ngak Moses nge Aron ⁷ me lungurad, "Gamad ba ta'ay ni bochan e kug mathgad ko yam', machane mangfan nda ni unegmad ngak e tin kabay yu Israel nggu pi'ed e maligach romad ngak SOMOL?" ⁸ Me fulweg Moses ni ga'ar, "Mu son gad nge taw ko ngiyal' nike yog SOMOL ngog rogon e tin ngan rin'.

⁹ Me yog SOMOL ngak Moses ¹⁰ ni nge ga'ar ko fapi girdi' nu Israel, "Nap'an nra ta'ay bigmed fa reb e pi'in owchemed ni bochan e ke math nga ba yam' ara bay u milekag nib palog, ma kub'adag ni nge un i madnomnag e Paluk'af, ¹¹ mrayag ni nge madnomnag u lan e bin migid e pul, ko rofen ni ragag nge aningeg ko pul nl'agruw ni nike blayal'. Gimed ra madnomnag ko flowa ni kan lith ndariy e is riy nge *herb* nib mo'oy. ¹² Dab mu ted boch fapi ggan nge af ko bin migid e kadbul ma dab mu t'ared reb i yilen reb fapi gamanman. Mmadnom niked fare Paluk'af nrogon yalen ni ngan rin'.

¹³ Machane en nib be'ech nde ta'ay ma demoy u milekag mde un i madnomnag e Paluk'af, e yira n'ag ndabki mang girdi'eg, ni bochan e de pi' fare maligach ngog ko ngiyal' ni nge pi' riy. Thangri gafgow u wenegan e denen rok.

14 “Fa’anra bay be’ u reb e nam u fithik’med ni ba’adag ni nge un i madnomnag e Paluk’af, ma thangri un i madnomnag ni bod rogon e pi gafal nge yalen ni yima rin’ riy. Ta’ab motochiyel e nge fol gubin e girdi’ riy, ndemturug ko be’ nu Israel ara be’ u yug reb e nam.”

Fa gi manileng ni bod ra’en e nify
(Exodus 40:34–38)

15-16 Rofen nn’uf ngalang fare *Tent* rok SOMOL, me yib bangi manileng i ing. Ra nep’ ma bod ram’en e nify. 17 Ma nap’an nra langlang e re gi manileng nem u daken fare *Tent* ngalang, me pug piyu Israel e pi *Tent* rorad ngar milekaggad, ma nap’an nra sul nga but’, miyad n’uf e pi *Tent* rorad bayay. 18 Aray rogon ni i dag SOMOL ngak piyu Israel e ngiyal’ ni ngar milekaggad nge ngiyal’ ni ngar n’ufed e pi *Tent* rorad. N’umngin nap’an ni be par fa gi manileng u daken fare *Tent*, ma aram e ka be par piyu Israel ko fa gin’em. 19 Ma ra par fa gi manileng u daken fare *Tent* nib n’uw nap’an, miyad fol rok SOMOL ni dab ra milekaggad. 20 Yu ngiyal’ e ma par fa gi manileng u daken fare *Tent* nri in e rran; ere SOMOL e be dag ngorad ko ka yad be par ko gin ni kar n’ufed e *Tent* rorad riy fa ngar milekaggad. 21 Ba’ yu ngiyal’ nma par e gi manileng nem ni kemus ni blayal’ nge yan i mada’ ko kadbul, ma fa’ani muf ngalang miyad milekag. Demturug ko rran ara nep’ ma yugu ra muf fare gi manileng u daken fare *Tent* ngalang, miyad milekag. 22 Demturug ko l’agruw e rran, fa reb e pul, ara reb e duw, ma n’umngin nap’an ni be par fa gi manileng u daken fare *Tent* ma aram e ka

be par piyu Israel ko fa gin'em; machane nap'an nra muf ngalang miyad milekag. ²³Yad ma tal ngar n'ufed e *Tent* rorad ma yad ma pug e *Tent* rorad ngar milekaggad nrogon ni be yog SOMOL ngorad u l'ugun Moses.

10

Yabul ni silber

¹Me ga'ar SOMOL ngak Moses, ²“Mu ngongliy l'agruw i yabul ko silber ni kan amanag ni ngu'un pong girdi' ngay ni nge mokun nga ta'bang nge ngiyal' ni ngad piliged e pi *Tent* rodad nga but' ni aram e ngad n'iged gil'dad. ³Nap'an ni yira thoy fa gali yabul ni kan k'iyag lingan, ma aram e nge mu'ulung e girdi' ngar cholongobiyed gur u langan e mab ko fare *Tent* u p'eowcheg. ⁴Ma fa'anra ta'reb e yabul e kan thoy, ma aram e kemus ni pi mitethin ko yuke girdi' e ngar mu'ulunggad ngar cholongobiyed gur. ⁵Ma nap'an e yira thoy fa gali yabul nib yo'or yay mab ngoch lingan ma aram e fapi ganong ni kar n'ufed e *Tent* rorad u ley ni ngek fare *Tent* e yad e som'on ni ngranod. ⁶Ma yay nl'agruw ni yira thoy fa gali yabul nib yo'or yay mab ngoch lingan, e fapi ganong ni kar n'ufed e pi *Tent* rorad u ley ni yimuch ko fare *Tent* e yad e midgid ni ngranod. Ere lingan e yabul ni yibe thoy nib yo'or yay mab ngoch lingan e aram e ngan chuw. ⁷Machane yira thoy e yabul nib k'iy lingan mab yo'or yay ma aram e nge mukun urngin yu Israel nga ta'bang. ⁸Fapi pumo'on ni pifak Aron ni yad e prist e yad e maruwel rorad ni ngar thothey e yabul.

“Re motochiyel ni ba’aray e ngu’un rin’ e chiney i yan ngaram. ⁹ Nap’an nra yib e mael ngomed u lan tafenmed ni gimed be ayweged gimed rok e re to’ogor nike yib ni mael ngomed, migmed thoy e gali yabul ney ni pow riy ni keyib e mael. I Gag SOMOL ni Got romed e gu ra ayuwegmed u pa’ e pi to’ogor romed. ¹⁰ Ma ku er rogon e pi madnom ko felfelan’ — u ngilan’ e Madnom ko M’ug e Pul nge ku boch e madnom romed ko liyor — ma ngam thoyed fa gali yabul ko ngiyal’ ni ngam pi’ed e maligach romed ni mo’oruf nge maligach nma gapaseg thilin Got nge girdi’. Ma aram e gu ra ayuwegmed. I Gag SOMOL ni Got romed.”

Tabolingin e Milekag ni nge tay piyu Israel

¹¹ Re rran ni rliw’ fen ngay ko bin l’agruw e pul u lan e bin l’agruw e duw nike chuw yu Israel u lan yu Egypt, me langlang fare gi manileng ngalang u daken fare *Tent* u p’eowchen SOMOL ¹² me tabab piyu Israel ko milekag ni ngar chuwgad u lan fare gi ted u Sinai. Me yan fare gi manileng i gif nga daken e ted nu Paran.

¹³ Me yog SOMOL ngorad u l’ugun Moses ni ngar tabobgad ko milekag, ¹⁴ ma gubin ngiyal’ ni yad ra mithmith, ma yad beyan nikyad ba yaram. Pi’in bay u tan e flak ko fare raba’ i girdi’ ni be gafaliyrad fare ganong rok Judah e yad e som’on ko yan, ni yad be yan ni yu raba’, ni Nahshon nib mo’on ni fak Amminadab e ir e be gafaliyrad. ¹⁵ Me Nethanel nib mo’on ni fak Zuar e be gafaliy fare ganong rok Issakar, ¹⁶ me Eliab nib mo’on ni fak Helon e be gafaliy fare ganong rok Zebulun.

17 Ma aram min pilig fare *Tent* nga but', ma fa gal ke girdi' rok Gershon nge Merari ni yad e yad ma fek, e yad e som'on ni ngar feked ngranod.

18 Ma pi'in migid ni ngranod e pi'in ni bay u tan e flak ko fare raba' i girdi' ni be gafaliyrad fare ganong rok Ruben, ni yad be yan ni yu raba', ni Elizur nib mo'on ni fak Shedeur e be gafaliyrad.

19 I Shelumiel nib mo'on ni fak Zurishaddai e be gafaliy fare ganong rok Simeon, ²⁰ me Eliasaf nib mo'on ni fak Deuel e be gafaliy e ganong rok Gad.

21 Me migid ma fare ke girdi' rok Kohath ni yib ko ganong rok Levi ni yad be fek fa pin'em nib thothup e yad ra yan. Nap'an ni yad ra taw ko gin ni migid ni ngar pired riy ma fare *Tent* e kem'ay i n'uf ngalang.

22 Ma pi'in migid ni yad ra yan e pi'in ni bay u tan e flak ko fare raba' i girdi' ni be gafaliyrad fare ganong rok Efraim, ni yad be yan ni yu raba', ni Elishama nib mo'on ni fak Ammihud e be gafaliyrad. ²³ I Gamaliel nib mo'on ni fak Pedahzur e be gafaliy e ganong rok Manasseh, ²⁴ me Abidan nib mo'on ni fak Gideoni e be gafaliy e ganong rok Benjamin.

25 Ma pi'in nth'abi tomur ni yad ra yan e pi'in ni bay u tan e flak ko fare raba' i girdi' ni be gafaliyrad fare ganong rok Dan. Maruwel rorad e yad e matnag u wuryal ko gubin fa yu raba' i girdi'. Mranod ni yu raba' ni Ahiezer nib mo'on ni fak Ammishaddai e be gafaliyrad. ²⁶ Me Pagieli nib mo'on ni fak Okran e be gafaliy fare ganong rok Asher, ²⁷ me Ahira nib mo'on ni fak Enan e be gafaliy fare ganong rok Naftali. ²⁸ Aram e irera'

yarmen e yan ni i tay e girdi' nu Israel ni gubin ngiyal' ni ngar chuwgad ma yad be yan ni yu raba'.

²⁹ Me ga'ar Moses ngak Hobab nib mo'on ni fak Jethro nu Midian ma le'engin be' ni bpin ni wala-gen Moses, "Chiney e aram e ke chugur ni nggu chuwgad u roy nggu warod ko fare gin'en nike yog SOMOL ni bayi pi' ngomad. Ke micheg SOMOL nra tow'athnag yu Israel nge fel' rograd, ere mu'un ngomad, ma tin nra fel' rogomad riy e gamad ra pi' boch ngom."

³⁰ Me fulweg Hobab ni ga'ar, "Dangay, ya nggu sul ko binaw rog."

³¹ Me ga'ar Moses, "Wenig ngom dab mu pag-mad. Gamnang e gin nrayag ni nggu n'ufed e *Tent* romad riy u daken e ted, mra yag ni ngu'um pow'iymad. ³² Ma fa'an gara un ngomad, ma gubin e pi tow'ath nra pi' SOMOL ngomad ma gamad ra pi' boch ngom."

Tabolingin e Malekag ko Fapi Girdi'

³³ Fa'ani chuw piyu Israel u Sinai, ni fare burey nib thothup, miyad milekag ni dalip e rran, min m'oneg rorad fare Kahol ko M'ag rok SOMOL ni nge turguy e gin ni ngar n'ufed e *Tent* rorad riy.

³⁴ Yad ra pug e *Tent* rorad ni rran ni aram e ngar milekaggad, ma bay fa gi manileng rok SOMOL u puluwrad ngalang.

³⁵ Ma nap'an ni yira fek fare Kahol ko M'ag nni yan, me ga'ar Moses, "SOMOL, mu'un ngomad ngam wereng e pi to'ogor rom, ma ga gagiyegnag e pi'in ni fanenikarad gur ngar milgad!" ³⁶ Ma nap'an ni yira gifeg fare Kahol ko M'ag nga but' me

ga'ar Moses, "SOMOL, mu sul ngam par rok piyu Israel ni yad bo'or e biyu'."

11

Fa gin'en ni Taberah fithingan

¹ Me tabab piyu Israel i gun'gun' ngak SOMOL ni bochan e gafgow ni yad be tay. Fa'ani rung'ag SOMOL me damumuw, me pag e nifiy nga fithik' rad nge urfiy e gin ni be par yu Israel riy ni kirebnag taban u baley. ² Me wenig e girdi' ngak Moses ni nge ayuwegrad; me meybil ngak SOMOL, me math fare nifiy. ³ Min tunguy yu Taberah,* ko gin'em, yu rom e bul e nifiy rok SOMOL riy u fithik'rad.

Moses ni mel'eg medlip i ragage e Tayugang'

⁴ Pi'in gathi yad piyu Israel nra uned ngorad u Egypt e yad be yim' ni bochan e ufin, miki un piyu Israel ko gun'gun' ni be lungurad, "Manga yigi yag e ufin ngodad ngad ked! ⁵ U Egypt e ud ked e nig riy ndariy puluwon, nge kiyuri, nge mayis, nge subuyas, nge garlik. ⁶ Ma chiney e kem'ay gelngidad. Dariy ban'en ni ngad ked, kemus ni *manna* e gadad be kay ni gubin e rran."

⁷ (Re *manna* nem e bod nochi awoch, ni ba dake maguchol ra'en. ⁸ Ma yan e girdi' ni kakadbul ngar fanged ngar biliged ara ra yowogiliyed, miyad lith ngar ngongliyed e kek nib gilgith riy, bod lamem e kek ni kan lith ko gapgip ni *olive*.) ⁹ Ra mulmul e wa'angachal ni nep' ko gin be par piyu Israel riy, ma ke un e re *manna* nem ngay.

* **11:3** TABERAH: Re bugithin ney e gowa fare thin ni Hebrew ni "mo'oruf."

¹⁰ Me rung'ag Moses lungun urngin e girdi' ni yad be gun'gun', nra reb e tabinaw ma ke mu'ulung e girdi' riy nga langan e mab ko birorad e *Tent*. Me ri damumuw SOMOL ngorad. Me par Moses ni kari dabuy e ren'em, ¹¹ me ga'ar ngak SOMOL, "Mang ni kam gafgow nigege? Mang e kug rin' nde magan'um ngay ni er fan ni kam teg ni gag e nge mil fan urngin e pi girdi' ney ngog?" ¹² Gathi gag e gu sunumegrad ara gu gargelegrad! Ere mang ni kamog ngog ni nggu dinobiyrad ni bod be' ni bpin ni be tathuthnag pifak mu gu fekrad i yan ko fare nam ni gur e mmicheg ngak pi chitamangirad ni kakrom ni bay mpi' ngorad? ¹³ U uw e nggu fek e ufin riy ni yad ra gaman riy ni ara' urngirad? Kar gafgow niked gag ya yad be yor ngog ni nggu pi' e ufin ngorad. ¹⁴ Dabiyag ni nge mil fan e pi girdi' ney ngog ni urngin, ya ban'en ni kayigi gel e mo'maw' riy ngog! ¹⁵ Fa'anra irera' e n'en ni ngam rin' ngog, me ere mu runguyeg ngam thang e pogofan rog nggu chuw ko gafgow."

¹⁶ Me ga'ar SOMOL ngak Moses, "Mu ulunguy medlip i ragag e pumo'on ni yad ma yog e thin rok yu Israel, mfekrad i yib ngog ko fare *Tent* u p'eowcheg, ma gog ngorad ni ngar sak'iygad u cherem. ¹⁷ Ya bay gub nga but' nggu welthin ngom u rom, ya bay gu fek boch e gonop ni kug pi' ngom nggu pi' ngorad. Miyad un ngom i ayuweg e pi girdi' ney, me par ni gathi go' gur e ke mil farad ngom. ¹⁸ Nge lungum ngak e girdi', "Ngam machalbog niked gimed ni fan ko gabul, ya bayi yag e ufin ngomed ni ngam ked. Ya SOMOL e ke rung'ag lammed ni gimed be yoer nibe lungmed

manga yigi yag e ufin ngomed ma kabfel' rogmed ni um pired u Egypt. Ere SOMOL e bayi pi' e ufin ngomed ngam ked. ¹⁹ Ma dabisiy ni ngam ked ni gathi kemus ni ta'reb ara l'agruw e rran, ara lal, ara ragag, ara reliw' e rran, ²⁰ ya reb e pul ni ngam ked ngan chichingeg nga owchemed ni kam dabuyed gol'ochngin, ni bochan e kam pi'ed keru'med ngak SOMOL ni be par u fithik'med ma gimed be gun'gun'nag ma be lungumed a susun e dab mu chuwgad u Egypt."

²¹ Me ga'ar Moses ngak SOMOL, "Nel' mir'ay e biyu' e girdi' ni gu be gafaliyrad, ere kamog ni bay mpi' e ufin ngorad ni nap'rad reb e pul? ²² Yira li' e garbaw nge saf ma gur yad ra gaman riy? Gur yad ra gaman u urngin e nig ni bay u maday?"

²³ Me fulweg SOMOL ni ga'ar, "Gur bay ban'en ndabiyag rog? Daba' e bay mu guy ko ra yib i m'ug nib riyul' e tin kugog ngom fa dangay!"

²⁴ Me yib Moses nga wean me yog ngak e girdi' e tin keyog SOMOL. Me ulunguy medlip i ragag e pumo'on ni yad ma yog e thin rok yu Israel ngarbad ra pired ni kar liyeged fare *Tent*. ²⁵ Me yib bangi manileng nga but' ni bay SOMOL u fithik' nge welthin ngak Moses. Me fek boch e gonop nike pi' ngak Moses nge tay nga laniyan' fa medlip i ragag i pumo'on ni yad ma yog e thin. Ma fa'ani yib e re gonop nem ngorad, miyad welthin ni bod rogon e profet, ni kemus e yay nra yodoromgad.

²⁶ L'agruw ko fa medlip i ragag i girdi' ni yad ma yog e thin, ni aram Eldad nge Medad e ra pirew ko gin ni bay e pi *Tent* rok piyu Israel riy ma da ranow ko fare *Tent*. Mu rom ko gin ni yow bay

riy e yib fare gonop riy nga lanin'row, mi yow welthin ni bod rogon e profet. ²⁷ Me mil ba pagel nge yan i weliy ngak Moses e n'en ni be rin' Eldad nge Medad.

²⁸ Joshua ni fak Nun ni i ayuweg Moses ko ngiyal' ni kab pagel ke mada' ko ngiyal'nem e ga'ar ngak Moses, "Masta, mu talegrow!"

²⁹ Me ga'ar Moses ngak, "Mog, ke awan'um ngorow ni bochag? Ku gum' ni bochan ni manga yigi pi' SOMOL e gonop ngak urngin e girdi' roknar welthingad ni bod rogon e profet." ³⁰ Me sul Moses nge fa medlip i ragagi girdi' nma yog e thin rok yu Israel ko fa gin yad be par riy e ngiyal'nem.

SOMOL ni pi' e arche' ni quail

³¹ Me pi' SOMOL bangi nifeng nge fek e arche' ni *quail* u maday i yib, ni be changeg ni dalip e fit tolngin u daken e but' ngalang. Ma ra bad ra pired ko gin nike n'uf yu Israel e pi *Tent* rorad riy ni kar suggad u rom i yan nga orel nib yo'or e mayel. ³² Me maruwel e girdi' e rofen nem ni polo', nge reb e nep' nge reb e rran riy ni polo' ni yad be kol e arche' ni *quail*; dariy be' nib lich ko wugem e barril e arche' ni kol. Miyad k'afeg e pi arche' nem u but' i yan ni nge fengfeng nike liyeg e gin'em ni yad be par riy. ³³ Ka nap'an e kabay e ufin u thilin nguwalenrad, ni dawor i yag ni ngan ful', me damumuw SOMOL nge pi' e msilipig nge yib ngorad. ³⁴ Min tunguy fithingan e gin'em ni Kibroth Hattaavah (ni fan e "Malangen e Yam' ko Ar'ar"), ni bochan e aram e gin ni un k'eyag e pi'in ni ur ar ar niked e ufin riy.

³⁵ Miyad chuw u rom ngranod nga Hazeroth, miyad n'uf e pi *Tent* rorad u rom.

12

Miriam nni Gechignag

¹ Miriam nge Aron e ur thibthib nigew Moses ni bochan fare pin ni be' nu Kush nike le'engiy Moses. ² Lungurow, "Gur kemus nu l'ugun Moses e ke non SOMOL riy? Gathi ku er rogodow nike yib i non u l'ugundow?" Me rung'ag SOMOL e n'en ni karognew. ³ Mi Moses e be' nrib sobut'an', ni ir e th'abi sobut'an' u fithik' e girdi' nu fayleng.

⁴ Ma yugu ra gin gad nike ga'ar SOMOL ngak Moses nge Aron nge Miriam, "Mired ko fare *Tent* ni Thothup." Miyad yan, ⁵ me yib bangi manileng nga but' nib suwon ni bay SOMOL u fithik', me yib i par nga langan e mab ko fare *Tent*, me pong ni ga'ar, "Aron! Miriam!" Mi yow yan nga m'on.

⁶ Me ga'ar SOMOL, "Mu telmew ko tin ni nggog! Ra bay e profet u fithik'med ma gu ma piliyeg e changar rorad ngar nanged gag, fa gu non ngorad u malik'ay. ⁷ Mi Moses ni tapigpig rog e gathi ara' rogon; ya kug tay ni ir e ke milfan urngin e girdi' rog ngak ni er yu Israel. ⁸ Gu ma non ngak ni gamow ba sabol, thin ni gu ma yog ngak e rib tami-lang, ya dagur non ngak u fithik' e salipow; mus nga fog nike guy! Ere di'in me math' daguwen romew ngam welthingow nib togopluw ngak e tapigpig rog i Moses?" ⁹ Me damumuw SOMOL ngorow ma nap'an ni chuw rorad ¹⁰ me chuw fare gi manileng u daken fare *Tent*, kachingiyal' nem

mi yigi fanay ba m'ar ko biyach downgin Miriam ni ga'ngin me pig ra'en downgin nge polo' i wech ni bod e ayis. Ma nap'an ni changar Aron ngak ni guy nike fanay e m'ar ko biyach downgin ni polo', ¹¹ me ga'ar ngak Moses, "Wenig ngom, dab mu pagmow nggu gafgowgow ko re gechigney ni fan e balyang romow. ¹² Dab mu pag Miriam nge bod ban'en nni gargeleg nib yam' ni balay i yang e kan languy kem'ay."

¹³ Me pag Moses laman ngalang nge yor ngak SOMOL ni be ga'ar, "Got, mu golnag Miriam!"

¹⁴ Me fulweg SOMOL ni ga'ar, "Fa'an mang e chitamngin e thuw nga lanmit, mra fek tamara'en ni medlip e rran. Ere nga nin' Miriam nga wuru' e gin ni be par yu Israel riy ni reb e wik. Ma fin ra m'ay reb e wik mrayag ni ngan fulweg ngalan e gin ni yibe par riy." ¹⁵ Ma aram min tay Miriam ni medlip e rran nga wuru' fa gin kar n'ufed e *Tent* riy. Miyad par ni da kur milekaggad nge mada' ko ngiyal' ni kan fulweg Miriam ngalan e gin ni yad be par riy. ¹⁶ Ma aram mar chuvgad u HazerOTH ngarab ra pired nga daken e ted nu Paran.

13

Fare Ragag nge L'agruw i Damit (Deuteronomy 1:19–33)

¹ Me ga'ar SOMOL ngak Moses, ² "Nge reb fa ragag nge l'agruw i ganong ma ga duwgiliy reb e pi mitethin riy ngam pi'rad nga ranod ni damit ko fare binaw nu Kanaan nge tamilngan'rad riy, ni ir e nggu pi' ngak piyu Israel." ³⁻¹⁵ Me fol Moses riy

nge l'oeg fapi tayugang' nu Israel u daken e ted nu Paran ngranod, ni ba'aray rogon:

Ganong	Mitethin
Ruben	Shammua nib mo'on ni fak Zaccur
Simeon	Shafat nib mo'on ni fak Hori
Judah	Kaleb nib mo'on ni fak Jefunneh
Issakar	Igal nib mo'on ni fak Josef
Efraim	Hoshea nib mo'on ni fak Nun
Benjamin	Palti nib mo'on ni fak Raphu
Zebulun	Gaddiel nib mo'on ni fak Sodi
Manasseh	Gaddi nib mo'on ni fak Susi
Dan	Ammiel nib mo'on ni fak Gemalli
Asher	Sethur nib mo'on ni fak Michael
Naftali	Nahbi nib mo'on ni fak Vofsi
Gad	Geuel nib mo'on ni fak Machi

¹⁶ Irera' e pi girdi'en e damit ni l'ograd Moses ni ngar lekged fare nam. Me thilyeg fithingan Hoshea nib mo'on ni fak Nun nge tunguy Joshua ngak.

¹⁷ Nap'an ni l'ograd Moses ni nga ranod, me ga'ar ngorad, "Mmarod u roy u lan e lel'och ngalan e ley ni yimuch ko fare nam nu Kanaan ngemu' mi gimed th'ab riy nga daken e ted ni go' burey.

¹⁸ Mi gimed gay ngam nanged ko ba nam ni bu uw rogon, nge bu uw urngin e girdi' nma par riy, nge bu uw ferad gel. ¹⁹ Mu guyed rogon ngam nanged ko ba manigil e re binaw nem fa ba kireb, nge ma par e girdi' riy u lan e binaw ndariy e yoror riy ara kan yororiy ni fan ko mael. ²⁰ Mi gimed guy rogon ngam nanged ko ba yong'ol e but' riy ma ba sug ko gek'iy fa danga'. Mi gimed athamgil ngam feked

i yib ngaray boch e wom'ngin e gek'iy ko re nam nem." (Ngiyal' i n'em e ke el wom'ngin e *grape*.)

²¹ Ere me yan fapi pumo'on u rom ngalan e lel'och ngar lekeded fare nam nra tababgad u daken e ted nu Zin ni bay u lan e yimuch ko fare nam ngar tawgad nga Rehob, nib chugur ko Hamath Pass u lan e lel'och ko fare nam. ²² Ranod nsom'on ngalan e yimuch ko fare nam marbad u rom nga Hebron, ko gin nma par fa yuke girdi' ni Ahiman, nge Sheshai, nge Talmay riy, ni yad e pi'in owchen bmit i girdi' nib n'un'uw ma ba tagiyet ni kanog e Anakim ngorad. (Hebron e sum ni unpar riy ni medlip e duw nga m'on mfin nnib ni par nge sum e binaw nu Zoan u Egypt.) ²³ Marbad ko fare Loway ni Eshkol, mar th'abed ba pa' i pa'ngin e *grape* u rom ni ta'ab punug wom'ngin, machane rib ga' ma rib tomal, ya l'agruw e pumo'on nra mat'egew ngar fekew. Mu ku ra feked i yib boch i wom'ngin e gek'iy ni *pomegranate* nge *fig*. ²⁴ (Re gin'em e ntunguy fithingan ni Loway ni Eshkol* ni bochan fare punug i wom'ngin e *grape* ni th'ab fapi girdi' nu Israel u rom.)

Fare ragag nge l'agruw i damit nra sulod u Kanaan

²⁵ Aningeg i ragag e rran nra lekged e re nam nem, miyad sul ²⁶ ngak Moses nge Aron nge urngin e girdi' nu Israel ni yad bay u Kadesh u daken e ted u Paran. Miyad weliy ngorad e pin'en ni kar guyed, miyad dag ngorad wom'ngin e woldug ni kar feked ko re nam nem. ²⁷ Lungurad ngak Moses, "Kug lekged fare nam ni mol'ogmad ni

* **13:24** ESHKOL: Fan e biney e thin ni Hebrew e "punug i grape."

nggu warod ngay; ba nam nib pire' ban'en riy ma ba yong'ol e but' riy, ma ba'aray boch i wom'ngin e woldug riy ni kug feked. ²⁸ Machane girdi' riy e yad ba gel, ma pi binaw rorad e ri ba ga' ma bfel' rogon ni ka ni yororiy ni fan ko mael. Ma kug guyed e pi'in ni owchen fapi girdi' ni gagang' ma n'un'uw u rom. ²⁹ Pi Amalekite e yad be par ko ley ni yimuch e re nam nem; ma pi Hittite, nge pi Jebusite, nge pi Amorite e yad be par u daken e ted; ma piyu Kanaan e yad be par u dap'el'ay u to'oben fa gi day ni Mediterranean fithingan nge to'oben fare lul' ni Jordan fithingan."

³⁰ Me yog Kaleb ngak e girdi' ni yad be non nib togopluw ngak Moses ni ngar th'abed gulungrad, me ga'ar, "Susun e ngad m'aged e mael ngorad e chiney ngad feked e re nam nem; ya rayag rodad."

³¹ Machane fapi girdi' nra uned ngak Kaleb nga ranod e lungurad, "Dabiyag ni ngad m'aged e mael ngorad ya gadad bme'ewaer; ya ba gel e mal'af riy ni yad ba gel ngodad." ³² Miyad weliy u fithik' e girdi' nu Israel i yan bogi n'en nde riyul' ni murung'agen e re nam nem ni kar lekged. Ra ga'argad, "Woldug ni be tugul ko re nam nem e der gaman e girdi' riy. Urngin e girdi' ni gguyed e yad n'un'uw, ³³ ma kug guyed fapi girdi' ni n'un'uw u rom, ni yad fapi cha' ni owchen Anak. Ma rogon ya'amad u cherrad e gowa yochi asmen'ing ni pa'chichig."

14

Puyu Israel nra togopluw gad ngak Moses

¹ Me yor yu Israel ni polo' e nep' ni kari kireban'rad. ² Ma yad be non nib togopluw ngak Moses nge Aron ni be lungurad, "Fa'an mang e da m'ad u Egypt ara u roy u daken e ted ma kabfel'!
³ Mangfan ni nge fekdad SOMOL i yan ngalan e re nam nem? Ya yira li'dad u fithik' e mael, min fek pi le'engidad nge pi fakdad. Gathi kabfel' ni gadad ra sul nga Egypt?" ⁴ Me lungurad, "Ngad dugliyed be' nge mang ir e i yog e thin rodad ma gadad sul nga Egypt!"
⁵ Me paraw Moses nge Aron nga but' u p'eowchen urngin e girdi' nu Israel. ⁶ Mi Joshua ni fak Nun, nge Kaleb ni fak Jefunneh, ni yow l'agruw fapi damit e ra guchthuyew e mad rorow ni bochan e kari kireban'row, ⁷ me lungurad ngak e girdi', "Fare nam ni gu warod gu lekged e ba nam nrif fel'. ⁸ Ra gadad bfel' u wan' SOMOL, ma ra fekdad ngay me pi' ngodad e re nam nem ni pire' ban'en riy ma ba yong'ol e but' riy. ⁹ Dab mu togopluwgad ngak SOMOL, ma dab mu rusgad ngak e girdi' ni be par u rom. Rib mom ni gadad ra gel ngorad. I SOMOL e ba' rodad ma ke gel ngak e pi kan ni be yoror rorad; ere dab mu rusgad." ¹⁰ Ma be yan yu Israel ni ngar malang niged yow ngar m'ow, ma yigi gin e girdi' ma ke m'ug ram'en SOMOL nib mluplup' u daken fare *Tent* ni be dag ni bay u rom.

Moses ni i Meybil ni fan ko Girdi'

¹¹ Me ga'ar SOMOL ngak Moses, "Uw n'umngin nap'an ni nge par e pi girdi' ney ni yad be dari-fan nigeg? Uw n'umngin nap'an ni ngu'ur pired ndaburad ni nge pagan'rad ngog, ni yugu aram rogon nike pire' bogi maang'ang ni kug ngongliy

u fithik'rad? ¹² Bay gu pi' e msilipig nib gel nge yib ngorad ngarm'ad riy, me gur e bay gu gagiyeg nigem nge yib owchem ngar manged girdi'en ba nam ni kab gel ma kab pire' e girdi' riy ngorad!"

¹³ Machane me ga'ar Moses ngak SOMOL, "Gelnгим nib gel e mu gagiyeg ngay ngam fek e pi girdi' ney nga wuru' yu Egypt. Ma ra rung'ag piyu Egypt e n'en ni kam rin' ngak e girdi' rom, ¹⁴ ma yad ra weliy ngak e girdi' ni be par ko re nam ney. Ya girdi' ko re nam ney e kar rung'aged ni gur SOMOL e ga bay romad, ni ga ma m'ug ngomad ko ngiyal' nra yib i tal fa gi manileng rom u puluwmad ngalang, ma ga m'on romad ni ga bay u fithik' bang i manileng nib k'iy ngalang ni rran, ma nep' e ba nifiy nib k'iy ngalang. ¹⁵ Ere ga ra thang e pogofan rok urngin e tirom e girdi', ma pi nam ni kar rung'aged buguwam e ra lungurad ¹⁶ e mu thang e pogofan rok e tirom e girdi' u daken e ted ni bochan e de yag rom ni ngam fekrad ngalan fare nam ni gur e mmicheg ngorad ni bay mpi' ngorad. ¹⁷ SOMOL, wenig ngom, mu dag gelngim ngomad ma ga tay nga tagil' e tin mog ni lungum, ¹⁸ 'I Gag SOMOL e ba sowath e damumuw nma yib ngog, ma gu ma dag nrib t'uf e girdi' rog ma gub yul'yul', ma gu ma n'ag fan e denen nge togopluw ni yima tay ngog. Machane dariy e n'en rarin' mug pag ni dabgu gechignag e btir nge pifakrad nge pifak pifakrad nge mada' ko bin dalip nge aningeg e mfen ni bochan e kireb ni i ngongliy e gallibthir.' ¹⁹ Wenig ngom, mu n'ag fan u wun'um e denen ko pi girdi' ney ni bod rogon nrib t'uf e girdi' rom ni der ma thil, ni bod rogon ni um n'ag fan u wun'um

e denen rorad ni ka nap'an e ra chuwgad u Egypt ke mada' ko chiney."

²⁰ Me ga'ar SOMOL, "Bay gu n'ag fan rorad, ni bod ni kam wenignag ngog; ²¹ machane rogon feni riyul' ni gu be par ni gub fos nge feni riyul' ni kug sugnag e fayleng, ²² e aram feni riyul' ndariy bagayad e pi girdi' ney nra par nib fos nge yan ngalan e re nam nem. Kar guyed rama'eg nib mluplup' ni be gal ni aram gag ni gu bay, nge pi maang'ang ni kug ngongliy u Egypt ngu daken e ted, machane yugu yad be togopluw ngog ma daburad ni ngar folgad rog. ²³ Ri dab ranod ngalan fare nam ni gu micheg ngak pi chitamangirad ni bay gu pi' ngorad. Dariy bagayad e pi'in ni kar darifan nigedgag nra yan ngalan. ²⁴ Machane tapigpig rog i Kaleb e ba thil e birook e leam ma ke par nib yul'yul' ngog, ere bay gu fek i yan ngalan e re nam nem nike yan i lekag, ma pi'in owchen e bay ra tafned, ²⁵ ni pi loway ni bay riy e be par e pi Amalekite nge piyu Kanaan riy e chiney. Gabul e ngam chelgad ngam sulod nga daken e ted ni gimed be sor i yan ko gin ni bay fa gi day riy ni *Red Sea* fithingan."

SOMOL ni gechignag yu Israel ni bochane gun'gun'

²⁶ Me ga'ar SOMOL ngak Moses nge Aron, ²⁷ "Pi girdi' ney nib kireb e uw n'umngin nap'an ni ngar pired ni yad be non nib togopluw ngog? Kug rung'ag e gun'gun' ni be tay piyu Israel nib togopluw ngog. ²⁸ Nge lungum ngorad, "Ba'aray e thin nike yog SOMOL: 'Rogon feni riyul' ni gu be par ni gub fos e bay gu gagiyeagnag ngam machda' niged e n'en ni ku gu rung'ag ni ka mu weliyed.

29 Bay mm'ad, ma dowef romed e bayi wer u daken e re ted ney i yan. Dariy bigimed nike pag reliw' e duw yangren nra yan ngalan e re nam nem ni bochan e gun'gun' ni um ted nib togopluw ngog. 30 Gu micheg ni bay mmarod mpired ngay, machane dakuriy bigimed nra yan ngay ya kemus ni Kaleb nge Joshua. 31 Ka mogned ni yira kol pifakmed u fithik' e mael nga ni fekrad, machane bay gu fekrad i yan ngalan fare nam ni kam pi'ed keru'med ngay, ma bayi mang taferad. 32 Gimmed e bay mm'ad u roy u daken e ted. 33 Pifakmed e bay ur derawgad u daken e ted ni aningeg i ragag e duw, bay ur gafgowgad ni bochan e da um yul'yul'gad ngog, nge yan i mada' ko ngiyal' ni nge yim' e aroved ni ir e tomur ni nge yim'. 34 Aningeg i ragag e duw ni bay i aw e gechig ngomed ni bochan e denen romed, ra reb e duw ma puluwon reb fa aningeg i ragag i rran ni um lekged e re nam nem. Ma aram e bay mu nanged e tin nra yib ngak e en nra pi' keru' ngog! 35 Kug micheg ni bay gu rin' e pin'ey ngomed e girdi' ni kireb ni kam barba'gad kam togopluw gad ngog. Gimmed gubin ni bay mm'ad u roy u daken e ted. I Gag SOMOL e kugog e pi thin ney.' ”

36 Ragag fapi pumo'on nranod ngar lekged fare nam miyad sul nga rogned thin nde fel' ni yad tapgin ni gun'gun' e girdi' nib togopluw ngak SOMOL. 37 Fapi pumo'on nrogned murung'agen fare nam nde fel', e aw e gechig ngorad ngar m'ad u p'eowchen SOMOL. 38 Machane Joshua nib mo'on ni fak Nun nge Kaleb nib mo'on ni fak Jefunneh e

yow e darm'ow u fithik' fapi pumo'on npi'rad ni ngar damit niged fare nam.

*Yu Israel nde yag ni nga ranod nga Kanaan
(Deuteronomy 1:41–46)*

³⁹ Fa'ani weliy Moses ngak urngin e girdi' nu Israel e thin nike yog SOMOL me ri kireban'rad.

⁴⁰ Me reb e rran riy nri kakadbul miyad yan ni ngranod ko gin nib mak' burey, ni be lungrad, “Chiney e ngdarod ko fare nam nike weliy SOMOL murung'agen ngodad. Ya riyul' ni kad denengad.”

⁴¹ Me ga'ar Moses, “Ere mangfan ni nge dab kum folgad rok SOMOL e chiney? Ya dabiyag ni ngam bunggad ngabang! ⁴² Dab mmarod. Ya SOMOL e dabi un ngomed, ma mmudugil ni gimed ra waer rok e pi to'ogor romed. ⁴³ Ya gimed ra mada' e pi Amalekite nge piyu Kanaan ma gimed ra yim' u fithik' e mael; ya SOMOL e dabi un ngomed ngam marod, ya kam siyegned ni ngam folgad rok.”

⁴⁴ Miyad gelnag lanin'rad ngar sorgad ko fa gin'en ni go' burey, ni yugu aram rogon nde un fare Kahol ko M'ag rok SOMOL ngorad nge Moses.

⁴⁵ Me yib e pi Amalekite nge piyu Kanaan ni be par u rom ra maelgad ngorad ngar gelgad ngorad, miyad lol'oegrad ngar mada'gad nga Hormah.

15

Pi Motochiyel ni Murung'agen e Maligach

¹ Me yog SOMOL ngak Moses ni nge pi' ² e pi gafal ni ba'aray ngak e girdi' nu Israel ni ngu'ur folgad riy u lan fare nam ni bayi pi' ngorad. ³ Ba garbaw ni pumo'on, fa ba saf ni pumo'on, ara ba kaming e rayag ni ngan pi' ngak SOMOL nib

maligach ni mo'oruf fa ba maligach nib mathang malfith u ban'en ni kan ognag fa ba maligach ni gur rom e ga ba'adag ni ngam pi' fa ba maligach ni yima pi' u nap'an e pi madnom ni yima tay ni fan ngak Got. Rib fel' u wan' SOMOL bon e pi ggan ni maligach ney. ⁴⁻⁵ En nra pi' ba saf nge ba kaming nib maligach ni mo'oruf ngak SOMOL e nge chagiy nga reb fa gali gamanman l'agruw e pawn e *flour* ni kan athkuy l'agruw e *pint* e gapgep ni *olive* ngay ni nge mang ba maligach ni *grain* ma ku ra chagiy l'agruw e *pint* e wayin ngay. ⁶ Ma nap'an nra ognag ba saf ni pumo'on, ma aningeg e pawn e *flour* nike athkuy dalip e *pint* e gapgep ni *olive* ngay e ra pi' nib maligach ni *grain*, ⁷ ma ku ra puthuy dalip e *pint* e wayin ngay. Rib fel' u wan' SOMOL bon e pi ggan ni maligach ney. ⁸ Ma nap'an nra pi' ba garbaw ni pumo'on ngak SOMOL ni maligach ni mo'oruf fa ba maligach nib mathang malfith u ban'en ni ognag ni nge pi' fa ba maligach nma gapaseg thilin Got nge girdi', ⁹ ma ba maligach ni *grain* ni nel' e pawn e *flour* ni kan athkuy aningeg e *pint* e gapgep ni *olive* ngay e nge pi', ¹⁰ ma ku ra dachuguy aningeg e *pint* e wayin ngay. Rib fel' u wan' SOMOL bon e pi ggan ni maligach ney.

¹¹ Ireram e n'en nra chagiy nga reb garbaw ni pumo'on, ara ba saf ni pumo'on, ara ba saf, fa ba kaming ni nge pi' ni maligach. ¹² Ra yo'or ko ta'reb e gamanman ni nge pi' be' ni maligach, ma aram e ku ra yo'ornag e pin'en ni nge dachuguy ngay, ngi i par nib papaluw oren. ¹³ Gubin e girdi' nu Israel ni ngu'ur rin'ed e pin'ey ni aray rogon nnap'an ni

yad ra pi' e ggan ni maligach, ni bfel' bon u wan' SOMOL. ¹⁴ Ma demturug e ngiyal' nra leamnag be' u reb e nam ni be par u fithik'med, ndemturug ko ba ngoch nap'an ara ba n'uw nap'an, ni nge pi' ba maligach ni ggan ni bfel' bon u wan' SOMOL, ma kura fol ko pi' gafal ney. ¹⁵ Ma chiney i yan ngaram e ta'bogi gafal e ngam faned nge girdi' u boch e nam ni yad ma par u fithik'med. Ta'reb rogomed nge pi' cha'nem u mit SOMOL; ¹⁶ ta'bogi motochiyel nge gam'ing e gimed bay u tanggin, gimed nge yad.

¹⁷ Me yog SOMOL ngak Moses ni nge pi' ¹⁸ e pi' gafal ni ba'aray ngak e girdi' nu Israel ni ngu'ur folgad riy u lan fare nam ni bayi pi' ngorad. ¹⁹ Nap'an ni yira kay e ggan ni yib u yong'olen e but' u rom, ma yira fael boch nga bang nib mal'eag ni f'oth rok SOMOL. ²⁰ Ma gimed ra lith e flowa ma bin nth'abi som'on e lof ni gimed ra lith ko *grain* nib be'ech e gimed ra pi' ngak SOMOL nib f'oth nib mal'eag. Ren'ey e yira pi' ngak ni bod rogon ni gimed ra pi' fare f'oth nib mal'eag ngak ko *grain* ni gimed ma n'ag keru'. ²¹ Chiney i yan ngaram e ngu'um pi'ed ngak SOMOL e re tow'ath ney nib mal'eag ko pi' flowa ni gimed be lith.

²² Machane susun e bay be' ni gathi leam rok me kal ni de fol u boch e pi' gafal ney ni pi' SOMOL ngak Moses. ²³ Ma fa'anra munmun ma dabkiyag rok yu Israel ni ga'ngin ni ngu'ur rin'ed urngin e pin'en nike tay SOMOL chiylen ngak Moses. ²⁴ Ma ra ke buch ni aray rogon ni bochan e oloboch rok yu Israel ni ga'ngin, ma ngar pi'ed ba garbaw ni pumo'on ni maligach ni mo'oruf ni bfel' bon u wan'

SOMOL, nib mu'un e maligach ni *grain* nge wayin ngay nrogon ni yima pi. Ma ku yad ra chagiy ngay ba kaming ni pumo'on ni nge mang maligach ni fan ko denen. ²⁵ Ma fare prist e ra pi' fapi maligach ni fan ngak piyu Israel ni ngar be'echgad bayay, mra n'ag Got fan e kireb rorad, ya fare oloboch e gathi leam rorad, ma kar feked e maligach ni fan ko denen rorad i yib nib maligach ni ggan ngak SOMOL. ²⁶ Ma ga'ngin yu Israel nge fapi girdi' nu boch e nam ni yad be par u fithik'rad e yigo' ra n'ag Got fan e denen rorad, ni bochan e gubin e girdi' ma bl'ag ko fare oloboch.

²⁷ Fa'anra ta'abe' e ke denen ni kal riy, ma nge pi' ba kaming ni bpin nike gaman e ta'reb e duw yangren nib maligach ni fan ko denen rok. ²⁸ Ma fare prist e ra fal'eg u altar bangbengin e machalbog ni nge be'echnag facha' ko denen rok, ma yira n'ag machan rok. ²⁹ Yi go' aray rogon ni ngi i rin' gubin e girdi' ni yad ra denen nra kalgad riy, ndemturug ko be' nu Israel ara be' nu bang nma par u Israel.

³⁰ Machane demturug be' nra denen nri tafinay rok, ndemturug ko be' nu Israel fa be' nu reb e nam ni be par u Israel ma bbuch e rok, ya be dariyfannag SOMOL, ere yira thang e pogofan rok, ³¹ ni bochan e ke pi' keru' ko n'en nike yog SOMOL ma ke th'ab ni leam rok. Ere ra yim' ma ir e ke girengiy e yam' nga daken."

Fare mo'on nike Th'ab e motochiyel ko Sabbath

³² Nap'an ni bay e girdi' nu Israel u daken fagi ted, me reb e *Sabbath* mi ni pir'eg be' nib mo'on ni be kunuy e l'ud. ³³ Mi ni fek i yan ngak Moses, nge Aron, nge gubin piyu Israel. ³⁴ Mi ni tay e matnag

rok facha' ni bochan e dawori tamilangan'uy ko n'en ni ngan rin' ngak. ³⁵ Ma aram me ga'ar SOMOL ngak Moses, "Re mo'on nem e thingar ni thang e pogofan rok; piyu Israel ni gubin e ngar malang niged nge yim' u wuru' e gin yad be par riy." ³⁶ Ma aram me fek piyu Israel ni yad gubin facha' nga wuru' e gin ni yad ma par riy ngar malang niged nge yim', ni bod nike yog SOMOL.

Rogon yalen e nunuw ko mad ko girdi'

³⁷ I motochiyel SOMOL ngak Moses ³⁸ ni nge yog ko girdi' nu Israel: "Mu ngongliyed e pi matharthar u tabthungen e mad romed nra reb mi gimed m'ag ba yil' i gaf nib ra'en mak'ef ngay. Ngam rin'ed e ren'ey e chiney i yan ngaram ni gubin e mfen. ³⁹ Pi matharthar ney e nge mang puguran ngomed, ya nge gubin ngiyal' ni gimed ra guy me yib ngan'med urngin e tin kugog ni ngu'um folgad riy; nge dab mu pi'ed keru'med ngog ngam leked fiti lanin'med nge tin kam mm'ad ni bochan. ⁴⁰ Fapi matharthar e bayi pugurag ngomed ni ngu'um folgad ko urngin e tin kugog, ma bay mu pired nike milfamed ngog ni polo'. ⁴¹ I gag SOMOL ni Got romed; kug fekmed nga wuru' yu Egypt ni nggu mang Got romed. I gag SOMOL."

16

Togopluw ni tay Korah, nge Dathan, nge Abiram

¹⁻² I Korah nib mo'on ni fak Izhar, ni be' ko genong ni Levi ko fare ke girdi' rok Kohath e togopluw nga rogon ni be gafaliyrad Moses. Me un dalip i girdi'en e ganong ni Ruben ngak ni aram Dathan, nge Abiram, nl'agruw i pumo'on ni fak Eliab, nge

On nib mo'on ni fak Peleth, nge 250 e tayugang' nu Israel ni go' yimnangrad nike mel'egrad gubin e girdi'. ³ Ra mo'olunggad nga p'eowchen Moses nge Aron me lungurad ngorow, "Kaygi pagrogon e n'en ni kam rin'ew! Gubin e girdi' nu Israel nib mil farad ngak SOMOL, ma bay SOMOL rodad ni gadad gubin. Moses, ere mangfan ni kam tolang nigem ngalang rok ga'ngin yu Israel ni girdi'en SOMOL?"

⁴ Nap'an ni rung'ag Moses e ren'ey me pag ir nga daken e but' nge meybil. ⁵ Ma aram me ga'ar ngak Korah nge pi'in kar manged ngak, "Gabul ni kadbul e bayi dag SOMOL ngodad ko mini' e en nib milfan ngak; ir e ra pag e cha'an nib milfan ngak ni aram e cha' nike mel'eg, ni nge yan ngak nga altar.

⁶⁻⁷ Gabul ni kadbul me gur nge pi'in ni kar manged ngom e ngam feked yu raba' i fen e fek nifiy ngam afed e nifiy nge *incense* nga langgin mi gimed fek i yan nga altar. Ma aram ma gadad guy ko mini' e arodad nike mel'eg SOMOL. Gimed e pi *Levite* e kaygi pag rogon e n'en ni kam rin'ed!"

⁸ Miki ul ul Moses ko thin rok ngak Korah. "Mmo-toyilgad gimed e pi *Levite*! ⁹ Mogned, gimed be leamnag ma yug de ga'fan nike faelmed e Got rok yu Israel nga bang u fithik' piyu Israel ni bochan e nge yag ni ngu'um chugurgad ngak, ma gimed be rin' e maruwel romed u lan fare *Tent* rok SOMOL, ma gimed be sak'iy u mit yu Israel ngu'um machibgad mi gimed be pigpig ngorad?

¹⁰ Ke taymed nge urngin e tin kabay e *Levite* nike ga' famed — ma chiney e ki gimed be guy rogon ni ngkum feked fare liw ko prist! ¹¹ Ere nap'an ni gimed ra gun'gun'nag Aron, ma rriyul' ni SOMOL

e gimed be togopluw ngak, gur nge pi'in yad be un ngom ko togopluw.”

¹² Me l'oeg Moses e pong nge yan ngak Dathan nge Abiram, machane me lungrow, “Dab gu bow!

¹³ Mog dawori fel' u wun'um ni kam fekmad nga wuru' yu Egypt nib nam nib yong'ol e but' riy ngamub mu thangmad ngaray u lan e gi ted ney? Ere gur e ngkum par nib ga' lungum romad? ¹⁴ Ya gathi kam fekmad i yib ngabang i but' nib yong'ol ara kam pi' yuyang e flang ngomad nge woldug ni *grape* ni nggu fi'iyed. Ere mog, chiney e kag be guy rogon ni ngam ban nagmad? Dab gu bow!”

¹⁵ Mri damumuw Moses me ga'ar ngak SOMOL, “Dab kum fanay e pi maligach ni be pi' e pi pumo'on ney ngom. Dawor gu bucheg ban'en rok bagyad; mus nga ta'ab dongki ma dawor gu fek rorad.”

¹⁶ Me ga'ar Moses ngak Korah, “Gabul e dabisiy ni ngambad fa 250 i girdi' ni gimed ngabang ko fare *Tent* u p'eowchen SOMOL; ma ku bay yib Aron ngaram. ¹⁷ Ma ra bigimed ma nge fek e ba' rok e fen e fek nifiy nge tay e *incense* ngay, ma aram me pi' u altar.” ¹⁸ Ere gubin fapi pumo'on nra feked e yu raba' i fen e fek nifiy rorad ngar afed e nifiy nga langgin miyad tay e *incense* nga daken, miyad sak'iy nga langan e mab ko fare *Tent* ni yad Moses nge Aron. ¹⁹ Ma aram me kunuy Korah gubin e girdi' nu Israel nga ta'bang, ngar sak'iygad ni yad ba sap ngak Moses nge Aron ni yow bay u langan e mab ko fare *Tent*. Miyad gin ma ke mat mulup'up'en SOMOL nga dakenrad ni yad gubin, ²⁰ me ga'ar SOMOL ngak Moses nge

Aron, ²¹ “Mpaloggow rok e pi girdi’ney, ya nggu thang e pogofan rorad e chiney.”

²² Machane me ragbug Moses nge Aron nga but’ nge math peri’ row ko but’ me lungurow, “Got, I gur e ga ma pi’ e yafos. Ere mog, nap’an nra denen ta’abe’ ma aram e ngam damumuw ngak urngin e girdi’ u lan fare binaw ni ga’ngin?”

²³ Me ga’ar SOMOL ngak Moses, ²⁴ “Mog ngak fapi girdi’ ngar paloggad u to’oben fapi *Tent* rok Korah, nge Dathan, nge Abiram.”

²⁵ Ma aram me un fapi tayugang’ nu Israel ngak Moses, ngranod ngak Dathan nge Abiram. ²⁶ Me ga’ar Moses ngak fapi girdi’ ni gubin, “Mpaloggad ko pi *Tent* rok e pi pumo’on ney ni yad ba kireb, ma dab kum mathgad nga ban’en ni ferad. Ya ra dangay, ma yira dachuguymed ngorad ngan thang e pogofan romed ni fan ko denen rorad.”

²⁷ Ma aram mra paloggad ko fapi *Tent* rok Korah nge Dathan, nge Abiram.

Ma ke yib Dathan nge Abiram nga wean ni yow be sak’iy u mit e *Tent* rorow ni yad gal le’engirow nge pifakrow. ²⁸ Me ga’ar Moses ngak fapi girdi’, “Irerar’ rogon mi gimed nang ni SOMOL e ke pi’eg ni ngu’ug rin’ e pi maruwel n’ey, gathigag e kug turguy rog ni ngu’ug rin’ ni gubin. ²⁹ Fa’anra yim’ e pichaney nrogon nma yim’ e girdi’, nde pi’ Got e gechig rorad, ma aram e gathi SOMOL e ke loeg’eg.

³⁰ Machane fa’anra rin’ SOMOL ban’en ndawor ni rung’ag, ni nge mab e but’ nge ful’ e gali cha’ney nib mu’un urngin e tin nib milfan ngorow ban’en ngranod nga’ar ni kayad bfos nga tafen e yam’, ma aram e kam nanged ni picha’ ney e kar pi’ed keru’rad ngak SOMOL.”

³¹ Ma yug nap'an ni mu' Moses ko numon, me say e but' u tan Dathan nge Abiram ³² nge ful' row nge chon e tabnaw rorow, nib mu'un urngin e pi'in yad Korah ngabang nge urngin e chugum rorad. ³³ Ma aram mranod nga tan e but' nga tafen e yam', nib mu'un e chugum rorad ngorad. Me sul e but' nga ta'bang nge par nrogon, ma kar m'aygad ngabang. ³⁴ Ma urngin e girdi' nu Israel ni urmed u rom e ra milgad nnap'an nrung'aged lungun fapi girdi' nra yorgad. Me tolul piyu Israel ni be lungurad, "Da milgad! Ya richey miki ful'dad e but'!"

³⁵ Me pi' SOMOL ba nifiy ni be dramram nge urfiy fa 250 i pumo'on ni kar pi'ed e *incense*.

Fa yu raba' i fen e fek nifiy

³⁶ Ma aram me ga'ar SOMOL ngak Moses, ³⁷ "Mog ngak Eleazar nib mo'on ni fak Aron ni prist nge chuweg fa yu raba' i fen e fek nifiy ni *bronze* nge chuw u fithik' i awatan fapi pumo'on ni kar mo'orufgad. Nifiy ko fa yu raba' i fen e fek nifiy e ngan wereng nga bang ya ba thothup fa yu raba' i fen e nifiy. ³⁸ Ke thothup nnap'an e ni pi' u daken e altar rok SOMOL. Ere mfek fa yu raba' i fen e nifiy rok fapi pumo'on ni kan thang e pogofan rorad ni bochan e denen rorad. Ngan pirdi'iy e yu raba' i fen e nifiy nem nge yan i bod yu raba' i plet nib gilgith, min ngongliy nge mang upongen fare altar. Re upong ney e nge mang ba puguran ngak e girdi' nu Israel. ³⁹ Aram me fek Eleazar ni prist fa yu raba' i fen e nifiy ngan pirdi'iy nge yan i bod e plet nib gilgith, nge mang upongen fare altar.

⁴⁰ Re upong n'ey e ngi i puguran ngak piyu Israel

ni yug be' ni gathi reb i owchen Aron e dabiyaq ni nge yib ko fare altar nge urufiy riy fapi *incense* ni yima pi' ngak SOMOL. Mra rin' be' ma yira thang e pogofan rok ni bod Korah nge pi'in yad ngabang. Urngin e pin'ey nrin' ni bod rogon ni yog SOMOL ngak Moses ni nge rin' Eleazar.

I Aron ni Ayuweg e Pogofan Rok e Girdi'

⁴¹ Me reb e rran riy me tabab yu Israel i gun'gun'nag Moses nge Aron ni be lungurad, "Kam thangew e pogofan rok boch e girdi' rok SOMOL." ⁴² Ma nap'an ni mu'ulung yu Israel ni ga'ngin ni ngar togoplugad ngak Moses nge Aron, miyad cheal u but' ngar saggad ko fare *Tent* mar guyed fare gi manileng nike ing fare *Tent* ma be mat ram'en SOMOL riy ni be maluplup'.

⁴³ Me yan Moses nge Aron ra sak'iygow nga mit fare *Tent*, ⁴⁴ me ga'ar SOMOL ngak Moses, ⁴⁵ "Mchuwgow u to'oben e pi girdi' ney, ya nggu thang e pogofan rorad ni kachingiyal' ney!"

Miyow siro' ngak SOMOL nge math peri'row nga but', ⁴⁶ me ga'ar Moses ngak Aron, "Mu fek fa raba' i n'en rom ni fen e fek nifiy ngam af e nifiy u daken e altar nga langgin, ma ga af boch e *incense* nga langgin. Ma ga papey nigem ngam fek i yan ngak e pi girdi' nem ngam fal'eg bangbengin e machalbog ni fan ngorad. Mu pay nigem! Ya ke pu'og SOMOL e damumuw rok ke tabab e liliy ni yibe yim' riy." ⁴⁷ Me fol Aron riy me fek fa raba' i fen e fek nifiy rok nge mil i yan nga fithik' fapi girdi'. Me guy nike tabab e m'ar ngak fapi girdi', me tay fapi *incense* nga daken e nifiy rok me fal'eg bangbengin e machalbog ni fen fapi girdi'. ⁴⁸ Me

tal fare liliy, me magay Aron nib sak'iy u thilin e pi'in kabfos nge pi'in karm'ad. ⁴⁹ Urngin e girdi' u gubin nra m'ad e yad 14,700, da ni uneg ngay e tin ni yim' nnap'an e togopluw ni tay Korah. ⁵⁰ Ma nap'an ni tal fare liliy me sul Aron ngak Moses nga langan e mab ko fare *Tent*.

17

Sog rok Aron

¹ Me ga'ar SOMOL ngak Moses, ² “Mog ngak e girdi' nu Israel ngar pi'ed ragag nge l'agruw ley i sog ngom, ra reb e pi tayugang' u reb e ganong ma nge pi' ba ley. Ma ra bagyad fapi pumo'on mag yoloy fithingan nga daken e sog rok ³ ma aram mag yoloy fithingan Aron nga daken baley e sog ni pow ko karok Levi e girdi'. Ra ba ley e sog ma fen reb e pi tayugang' u reb e ganong. ⁴ Mag fek e yu ley i sog nem nga langgin fare *Tent* u p'eowcheg ngam tay ni gubin nga mit fare Kahol ko M'ag, ko gin ni gu ma mada nigem ngay. ⁵ Ma re mo'on ni kug turguy e ra for mal'gun e ley rok e sog. Aray rogon ni nggu taleg e pi girdi' ney nu Israel ni kar pired ni yad be gun'gun' nigem.”

⁶ Me non Moses ngak fapi girdi' nu Israel, mra reb e pi tayugang' me pi' ba ley e sog ngak, nra reb e ganong ma ta'abley e sog, ere ragag nge l'agruw ley u gubin, mu kun uneg e sog rok Aron nga fithik'. ⁷ Me tay Moses fa yu ley i sog ni urngin ngalan fare *Tent* nga mit fare Kahol ko M'ag rok SOMOL.

⁸ Me reb e rran riy nnap'an ni yan Moses ngalan fare *Tent*, me guy ni ley rok Aron e sog, ni pow ko

birok Levi e ganong e ke for mal'gun. Ke k'uf ke puf e florasiy, ma ke yib wom'ngin ni keal niki lol! ⁹ Me fek Moses fa yu ley i sog ni gubin nge dag ngak piyu Israel. Mar guyed e n'en niki rin', mra bagyad fapi tayugang' me fulweg e ley rok e sog. ¹⁰ Me ga'ar SOMOL ngak Moses, "Mu fulweg e ley rok Aron e sog ngam tay nga mit fare Kahol ko M'ag. Nge mang ba puguran ngak e pi'in nu Israel ni be togopluk ni yad ra y'im ni fa'anra dab ra talgad ko gun'gun'." ¹¹ Me rin' Moses ni bod rogon ni yog SOMOL ni ngan rin'.

¹² Me ga'ar fapi girdi' nu Israel ngak Moses, "Ere kug musgad u roy! ¹³ Fa'anra kemus ni yug ra chuchugur be' nga tooben fare *Tent* ma thangri y'im, me'ere go' gamad ba yam' e chiney!"

18

Maruwel ko pi Prist nge pi Levi

¹ Me ga'ar SOMOL ngak Aron, "I gur, nge fapi pumo'on ni fakam nge pi *Levite* e dabisiy ni ngam gafgowgad u wenigan demturug ban'en nib kireb nra buch nib l'ag rogon ko pigpig romed u langgin e *Tent* u p'eowcheg; machane gur nge pi pumo'on ni fakam e kemus ni gimed ra gafgow u wanagen e kireb ko maruwel romed ni pigpig ni prist. ² Mu fek e pi girdi'em, ni fare ganong rok Levi, ni ngar maruwelgad rom ngar ayweged gur u nap'an ni gimed be pigpig pifakam u lan fare *Tent*. ³ Ngar lebguyed e maruwel rorad ni fan ngom nge tin dabisiy nib milfan ngorad ni ngar maruwliyed ni fan ko fare *Tent*, machane dab ramathgad nga ban'en nib thothup u langgin fa Gin nib Thothuth

fa ban'en nu altar. Ma fa'an yad ra rin', ma yira thang e pogogan rorad ma ku eritay gur. ⁴Ngar'uned ngom ko maruwel ngar lebguyed e tin dabisiy nib milfan ngorad e maruwel ni pigpig u langgin fare *Tent*, machane be' ni dariy mat'won e dabi un ngom ko maruwel. ⁵Makri mus ni gur nge pi pumo'on ni fakam e thingar mu libguyed e tin dabisiy nib milfan ngomed ni ngam bangbeng niged ni fan ko fa Gin nib Thothup nge fare altar, ya nge dabki aw e damumuw rog bayay nga daken e girdi' nu Israel. ⁶I gag e en ni kug mel'eg girdi'em ni pi *Levite* u fithik' piyu Israel ni nge mang ba tow'ath ngom. Kan og nagraad ngog, ni aram e rayag ni ngar marwuliyed e maruwel rorad u lan fare *Tent*. ⁷Kemus ni go' gur nge pifakam ni pumo'on e bmilfan e maruwel ko liw ko prist ngomed, nib l'ag rogon ko altar nge tin bay u langgin e Gin Th'abi Thothup. Pin'ey e bmil fan ngomed, ya kug pi' ngomed e binem e liw ni prist nib tow'ath. Ra yib yug be' nga charen ban'en nib thothup nda npi' mat'won ma yira thang e fan rok."

Fare f'oth ko Prist

⁸ Me ga'ar SOMOL ngak Aron, "Dabi m'ay u wun'um ni gu be pi' ngom urngin e tin nib mal'eag ni kan pi' ngog ni dan urfiy ni maligach. Ku gu pi' ngom nge ngak e pi'in owchem ni ireram e gin f'oth romed ni nge par ni dariy n'umngin nap'an. ⁹U fithik' gubin e maligach nth'abi thothup ni dan urfiy u daken e altar, ma tin ba'aray e f'oth rom: fapi maligach ni *grain*, nge maligach ko denen, nge maligach ni mathang malfith. ¹⁰ Thingar mu

koyed e pin'ey u bang nib tabgul, ni kemus ni go' pumo'on e ra kay; ngu'um ted e pin'ey nib tabgul.

11 “Ma ku arrogon, ni demturug e f'oth nib mal'eag nra pi' piyu Israel ngog ma fanam. Ya kug pi' ngom, nge pifakam ni pumo'on nge ppin ni arrogon ni bayi par e chiney i yan ngaram. Gubin chon e tabnaw rom ndariy ban'en nike ta'ay riy e rayag ni kay boch.

12 “Go' kug pi' ngom urngin e tin th'abi fel ko gagep ni *olive*, nge wayin, nge *grain*, nge tin som'on i wom'ngin e woldug ni pi' yu Israel ngog.

13 Urngin ma ke milfan ngom. Urngin chon e tabnaw rom ni yad ba tabgul ma rayag ni ngar kayed.

14 “Gubin ban'en u Israel ni kan pi' ngog e go' ra milfan ngom.

15 “Gubin e tin nganni' e bitir ara gamanman ni kan pi'rad ngog e nge milfan ngom. Machane thingar mu fek puluwon ni ngan chuw'iy ngan sulweg e tin nganni' u fakay, ma ngkum fek puluwon gubin e tin nganni' u fak e gamanman nib alit.

16 Pi'in bitir e thingar ni chuw'iy ngan fulwegrad ko ngiyal' nike gaman ta'reb e pul yangarrad ni ba muduwgil puluwon, lal yang e silber, ni aram rogon ni kan duwgiliy e ngiyal'nem. 17 Ma tin nganni' u fak e garbaw, nge saf, nge kaming e dab kun chuw'iyrad ngan fulwegrad; ke milfarad ngog ni yad gubin ngan maligach ngorad. Ngam atngiyed racha'en fapi gamanman ko altar mi ni orfeg e mam riy nib maligach ni ggan, rib fel' u wun'ug galo'chngin. 18 Ma ufin ko fapi gamanman

e bmilfan ngom, ni bod e ufin u ngorngoren nge ufin u ba' ni mat'aw i ay nib tow'ath nib mal'eag.

¹⁹ “Gubin e tin nib mal'eag e f'oth ni be pi' yu Israel ngog e go' kug pi' ngom nge pifakam ni pumo'on nge ppin. Ku gu micheg e ran'ey ngom nge pi'in ni owchem, ni dabi thil bi'id.”

²⁰ Me ga'ar SOMOL ngak Aron, “Dab mu tafnay bang e binaw u lan yu Israel, ma ku dariy bang e binaw rok yu Israel ni yira pi ngom. Ya ngam par ni kemus ni Gag SOMOL, e nge pagan'um ngog.”

F'oth rok e Levi

²¹ I ga'ar SOMOL, “Kug pi' ngak e Levi urngin e ragag e pasent nike pi' e girdi' nu Israel ngog. Irara' pulworad ko pigpig ni yad be ayweg fare *Tent* u p'eowcheg. ²² Ma tin kabay e girdi' nu Israel e dab ra chugurgad ko fare *Tent* ya yad ra rin' ma yad ra girengiy e gechig ni yam' nga dakenrad.

²³ Chiney i yan e ngaram, e kemus ni *Levite* e ngu'ur ayweged fare *Tent* ma urngin e maruwel riy mab milfan ngorad. Re motochiyel ney e dabi thil ma ku arrogon ni pi'in owchem e ku yad ra fol riy. Ma pi *Levite* e dab ra tafnayed e binaw nu lan yu Israel, ²⁴ ni bochan e kug pi' ngorad ni farad fapi ragag e pasent ni pi' yu Israel ngog ni ba f'oth nib mal'eag. Aram fan ni gog ngorad ni dab ra tafnayed e binaw u lan yu Israel.”

Ragag e pasent ni fen e Levi

²⁵ Me motochiyel SOMOL ngak Moses, ²⁶ ni nge ga'ar ko pi *Levite*: “Nap'an ni gimmed ra fek fare ragag e pasent rok yu Israel ni nge pi' SOMOL ngomed ni fenmed, ma dabisiy ni ngam pi'ed

ragag e pasent riy nib f'oth nib mal'eag ngak SOMOL. ²⁷ Re f'oth nib mal'eag ney e ra yan i par nta'ab rogon ko maligach ni *grain* nge wayin nib be'ech nma pi' be' nma woldug. ²⁸ Irera' rogon ni kigimed ra pi' fare f'oth nib mal'eag ni fen SOMOL ko urngin e ragag e pasent ni kam fek rok yu Israel. Ni gimed e ngam pi'ed e re f'oth nib mal'eag ney ngak Aron ni prist ni fan ngak SOMOL. ²⁹ Ngam pi'ed ko tin th'abi fel' ni be yag ngomed. ³⁰ Nnap'an ni gimed ra pi' e gin th'abi fel', ma gin ke magay e nge par romed, nri bod ba girdi'en e woldug nma tay rok e gin ke magay u tomuren nike fal'eg rogon e maligach. ³¹ Gimed nge chon e tabinaw romed e demturug e gin'en ni gimed rakay ko gin ke magay ko maligach ni bochan e ireram puluwonmed ko pigpig u lan fare *Tent*. ³² Dabi yib machan ngomed ko ngiyal' ni gimed ra kay, ni fa'anra kam pi'ed fa gin th'abi fel' riy ngak SOMOL. Machane nopa'med ni dab mu darifan naged fapi tow'ath nib thothup nike pi' yu Israel ngomed. Fa'anra mu abichgad u daken fapi tow'ath u m'on ni dawor mu pi'ed e gin th'abi fel' riy ma yira thang e fan romed."

19

Awat ko garbaw ni bpin nib row.

¹ Me motochiyel SOMOL ngak Moses nge Aron, ² ni ngar pi'ew e pi gafal ni ba'aray ngak yu Israel. Ni ngan fek i yib ba garbaw ni bpin nib row ndariy ban'en nib buch u downgin ma dawor ni maruwel ngak, ³ ngan pi' ngak Eleazar ni prist. Ma ngan fek nga wuru' fagin ni yad be par riy ngan li' nge y'im

u rom u p'eowchen. ⁴ Ma nge fek Eleazar boch e racha' riy nga bugul i pa' nge atngiy ni medlip yay ko gin nib sap mit fare *Tent* ngay. ⁵ Ma fare gamanman ni ga'ngin, nib dachug keru' ngay, nge ufin, nge racha' riy, nge gil'iggan e thingar ni urfiy. ⁶ Ma aram e nge fek fare prist boch e l'ud ko gek'iy ni cedar nge bochpa' i hyssop, nge ba yil' i gaf nib rowrow, nge yon' e pin'em nga mit e nifiy. ⁷ Ma tomuren, e nge maluknag e mad rok, me pu'og e ran nga daken, ma aram e rayag ni yan nga langgin fa gin ni kar n'ufed e *Tent* riy; machane nge par nib ta'ay nge mada' ko blayal'. ⁸ Ma re mo'on ni orfeg fare garbaw ni bpin e thangri ki maluknag e mad rok me pu'og e ran nga daken, machane ku ra par nib ta'ay nge mada ko blayal'. ⁹ Ma be' nib pumo'on nib be'ech e nge kunkunuy e awat ko fare garbaw nge yan i tay ngabang ni kub tabgul nga wuru' fa gin ni be par piyu Israel riy, ngu'un cha'riy u rom nge mada' ko ngiyal' ni nge fanay yu Israel ko ran ni bangbengin e be'ech. Biney e gam'ing e fan ko denen ni ngan chuweg. ¹⁰ Fare pumo'on ni i kunkunuy e awat, e thangri luknag e mad rok, machane ra par nib ta'ay nge mada ko blayal'. Biney e gaming e nge par ni ara'rogon i yan ngaram, ni fan ngak piyu Israel nge girdi' nu bang ni yad be par u fithik' piyu Israel.

Yam' nra Math be' ngay

¹¹ Demturug be' nra math nga ba yam' e nge par nib ta'ay u lan medlip e rran. ¹² Ma thangri be'echnag ir ko ran ni fan ko machalbog ko bin ni

dalip e rran nge bin medlip e rran, ma aram e ra be'ech. Machane fa'anra dabi be'echnag ir u lan reb e gali rran ney ni bin dalip nge bin medlip e rran, ma dabi be'ech. ¹³ Demturug be' nra math nga ba yam' mde be'echnag ir e ra par nib ta'ay, ni bochan e fare ran ni yima machalbobog nagey ngay e dawor ni pu'og nga daken. Ma ke ta'aynag fare *Tent* rok SOMOL, ma aram e bay ni tay ni gathi ku ir reb e girdi' rok SOMOL.

¹⁴ Fa'anra chey ni yim' be' u lan e *Tent*, ma cha' ni bay rok u lan e *Tent* e ngiyal'nem ni yim facha' ara yib ngalan e *Tent* ma ra par nib taay ni medlip fen.

¹⁵ Urngin e rume' nge thib' ni bay u lan e *Tent* ndan ni upnguy e ku ra ta'ay. ¹⁶ Fa'anra math be' nga ba ldow fa be' ni ir rok e ke y'im rok, fa yil'en be' fa ba low ko yam' u lan e tafelfel', mra par nib ta'ay ni medlip fen.

¹⁷ Rogon i chuweg e tin nib ta'ay, e ngan fek boch e awat, ko fare garbaw ni bpin ni ba row ni fa'an ni urfiy ni nge chuweg e denen, nga nin' nga langgin e thib, ngan puog e ran ngay ni kak'ling. ¹⁸ N'en ni ngan rin' u m'on, e be' nib be'ech e nge fek bochpa' i *hyssop*, nge lithag nga fithik' fapi ran nge atngiy fare *Tent*, nge gathon fare *Tent*, nge nga dakene girdi' ni bay u rom. Ma bin migid ngay ni ngan rin', e be' nib be'ech e nge atngiy e ran nga daken fa'anem nike math nga yilen ba yam' ara ba yam' ara low ko yam'. ¹⁹ Ma rofen ni dalip fen nge rofen ni medlip fen ngay e cha' ni kan machalbobnag e nge atngiy e ran nga daken en nib ta'ay. Ma rofen ni medlip fen e nge machalbobnag fa'anem, u tomuren nike luknag e mad rok ma ke pu'og e

ran nga daken, mra be'ech fa'anem u nap'an ni nge aw e yal'.

²⁰ Fa'anra be' nib ta'ay ma dawri be'echnag ir e ra par nib ta'ay, ni bochan e ran ni yima machalbog nige y ngay e dawor nin' nga daken. Ma aram e ir e ke ta'aynag e *Tent* rok SOMOL ma dab kun tay ni reb e girdi' rok Got. ²¹ Nge par nib motochiel ni fanmed i yan ngaram. Cha'an nge atngiy e ran ni fan ko be'ech e thangri ki luknag e mad rok; ma demturug be' nra math ko pi ran nem e ra par nib ta'ay nge blayal'. ²² En nib ta'ay e demturug ko mang e ra math ngay mra ta'ay; ma cha' nra math nga ban'en ni kemath fa'anem ngay e ra par nib ta'ay nge mada' ko blayal'."

20

Ran ni yib ko fare war nga but'
(*Exodus 17:1-7*)

¹ U lan e bin som'on e pul me yib yu Israel nga daken e ted nu Zin ma ra bad ra n'ufed e pi *Tent* rorad nga Kadesh. Me yim' Miriam u rom mi ni k'eyag u rom.

² Ma dariy e ran ni ngar unumed, miyad mu'ulung ngak Moses nge Aron, ³ ngu'ur nonod nib togo-pluw ngorow ni be lungurad, "Fa'an mang e gu uned ngak fa tinem e girdi' nu Israel ko yam' u m'on ko *Tent* rok SOMOL, ma kabfel'. ⁴ Mangfan ni kam fekew gamad i yib ngaray nga daken e ted? Gur bochan e nggu m'ad e gamanman romad u roy? ⁵ Mangfan ni mfekew gamad u Egypt i yib ko gin'ey nib kireb ni dariy ban'en riy? Dariy e

grain u roy, nge *fig*, nge *grapes*, nge *pomegranate*. Mus ko ran ni ngan unum ma dariy!” ⁶ Me chu w Moses nge Aron u p'eowchen e girdi' nga ranow ra sak'iygow nga langan e mab ko fare *Tent* u p'eowchen SOMOL. Mi yow paraw nga but', me m'ug ngorow ram'en SOMOL ni be mluplup'.

⁷ Me ga'ar SOMOL ngak Moses, ⁸ “Mu fek fare ley i sog ni bay u m'on ko fare Kahol ko M'ag, mi gimew kunuy Aron e girdi' ni gubin. Mu p'eowcherad ni yad gubin e ngam non riy ko re war ni ba'aram me po' e ran riy. Irera' rogon me yib e ran nga but' ko re war nem nge unum e girdi' nge gamanman rorad.” ⁹ Me yan Moses i fek fare ley i sog ni bod nike yog SOMOL ngak.

¹⁰ Miyow ulunguy Aron yu Israel ni urngin nga m'on ko fare war, me ga'ar Moses, “Gimed e pi tatogopluw nir, mu telmed! Mogned, gimed be learnag ni nggu fekew e ran ko re war ney ngam unumed?” ¹¹ Me tining Moses fare ley i sog ngalang nge toy ko fare war ni l'agruw yay, me po' e ran riy nga but' ni pire', me unum urngin e girdi' nge gamanman.

¹² Machane puwan' SOMOL ngak Moses nge Aron ni ga'ar, “Bochan e de gaman e pagan' romew ngog ni ngam dagew u p'eowchen yu Israel nib pagan'mew nga gelngig nib thothup, ma aram e dab kum pow'iyew yu Israel ngalan fare nam ni gu micheg ni bay gu pi' ngorad.”

¹³ Ni yodoro' u Meribah,* ni aram e gin ni i togopluw piyu Israel riy ngak SOMOL, mu rom e dag SOMOL riy ngorad ni ir e ba thothup.

* **20:13** MERIBAH: Fan e re ngachal ney ni Hebrew e “togopluw.”

Pilung nu Edom ni ning e wo' ngak yu Israel

¹⁴ Me pi' Moses e pi mol'og u Kadesh ngranod ko pilung nu Edom nge lungrad ngak, “Ba'aray e thin nike yib rok pi walagem ni fapi ganong nu Israel. Ga manang urngin e gafgow ni kug ted, ¹⁵ nge rogon ni yan e pi ga' romad nga Egypt, ma gamad par u rom ni pire' e duw. Mi i gafgownag yu Egypt epi ga' romad nge gamad, ¹⁶ ma gamad wenig ngak SOMOL ni nge ayuwegmad. Me rung'ag e meybil romad me pi' ba engel nge yib nge pow'iymad nga wuru' yu Egypt. Chiney e gamad bay u Kadesh, nib binaw ni bay ko mathil ko nam rom. ¹⁷ Mu runguymad nggu milekaggad u lan e nam rom nggu warod ko gin ni gamad be sor ngay. Gamad nge garbaw romad e dab gu thum'gad nga wuru' e kanawo' fa gu warod nga daken e milay' rom ara woldug rom ni *grapes*, ma dab gu unumed e ran ko pi luwed rom. Bay gu warod u kanawo' nggu warod nga wuru' e nam rom.”

¹⁸ Me fulweg piyu Edom ni lungurad, “Dab gu paged gimed ngam bad ngam marod u lan e nam romad! Fa'an gimed ra yib ma gamad ra m'ag e mael ngomed.”

¹⁹ Me ga'ar piyu Israel, “Bay gu warod u kanawo', ma gamad nge gamanman romad e fa'an gamad ra unum e ran romed ma gamad ra pi' puluwon, kemus ni nggu bad u lan e nam romed nggu warod nga baraba'.”

²⁰ Miki ga'ar piyu Edom, “Dabiyag!” Me yib e salthaw rorad nib pire' ni ngar maelgad ngak yu Israel. ²¹ Me cheal yu Israel ngar sorgad ngabang,

ni bochan e dabi pag yu Edom yu Israel ngar milekaggad u lan e nam rorad.

Aron ni yim'

²² Me chuw yu Israel u Kadesh ngarbad ko burey ni Hor ²³ ni bay ko mathil nu Edom. Me ga'ar SOMOL ngak Moses nge Aron u rom, ²⁴ "I Aron e dabi yan ngalan fare nam ni gu micheg ni bay gu pi' ngak yu Israel; ya nge yim' ni bochan e mu togopluwgow ko tin gog ni ngam rin'ew u Meribah. ²⁵ Mu fek Aron nge fare mo'on ni fak ni Eleazar ngam marod nga daken e burey ni Hor, ²⁶ ma ga chuweg e mad ko prist u daken Aron nga mon' nga daken Eleazar. Ya Aron e nge yim' u rom." ²⁷ Me rin' Moses ni bod nike yog SOMOL ngak. Miyad yan nga daken e burey ni Hor ni be guyrad piyu Israel ni gubin, ²⁸ me chuweg Moses e mad ko prist u daken Aron me yin' nga daken Eleazar. Me yim' Aron u rom u daken p'ebugul e burey, me sul Moses nge Eleazar u daken fare burey nga but'. ²⁹ Ma fa'ani nang yu Israel nike yim' Aron, ma yad gubin nra mowaw niged ni guyey e rran.

21

Piyu Israel nra gelgad ngak yu Kanaan

¹ Pilung nu Arad, ni be' u Kanaan ni i par ko ley ni yimuch e nam nu Kanaan, e fa'ani rung'ag ni be yib piyu Israel u Atharim, me m'ag e mael ngorad nge kol boch i yad. ² Me micheg piyu Israel bbugithin ngak SOMOL ni lungurad, "Fa'an ga ra pi' e pi girdi' ney nga pa'mad ma ri gamad

ra gathey e pi binaw rorad.” ³ Me rung’ag SOMOL e meybil rorad me ayuwegrad ngar gelgad ngak piyu Kanaan. Me thang yu Israel owcherad miyad kirebnag e pi binaw rorad, miyad tunguy yu Hormah* ko gin’em.

Fare Porchoyog nni ngongliy ko bronze

⁴ Me chuw piyu Israel ko burey ni Hor ngranod ko fare pa’ i kanawo’ ni yan ko fa gi day ni *Red Sea*, ni fan e ngar liyeggad u wuru’ yu Edom. Ma nap’an ni yad be yan ma dakiyag ni ngar gum’an nigned yad, ⁵ miyad non nib togopluw ngak Got nge Moses ni lungurad, “Mangfan ni mfekmad u Egypt ni nggu m’ad u roy u daken e re gi ted ney ndariy e ggan nge ran riy? Ya kar gu dabuyed e tiney e ggan ni gamad be kay!” ⁶ Me pi’ SOMOL e porchoyog ni bay e yub u l’ugunrad ngarbad nga fithik’ piyu Israel, me k’ad e porchoyog bo’or i yad ngarm’ad. ⁷ Me yib e girdi’ ngak Moses me lungurad, “Kug denengad ya kug nonod nib togopluw ngak SOMOL nge gur. Mu meybil nagmad ngak SOMOL nge chuweg e pi porchoyog ney romad.” Ma aram me meybil Moses ni fan ko fapi girdi’. ⁸ Me yog SOMOL ngak Moses ni nge ngongliy ba porchoyog ni wasey nge tay nga p’ebgul ba ley i gek’iy ni fan e nge k’ad e porchoyog be’ ni yan i changar ko re porchoyog ni wasey nem ma dabki yim’. ⁹ Me ngongliy Moses ba porchoyog ko wasey ni *bronze* nge tay nga p’ebgul ba ley i gek’iy nge suweg ngalang. Mra k’ad e porchoyog be’ me yan i sap ko re porchoyog ni *bronze* nem ma dabki yim’.

* **21:3** HORMAH: Fan e re ngachal ney ni Hebrew e “mogothgoth.”

Milekag i yan nga Moab

¹⁰ I yan piyu Israel ngranod ra n'ufed e *Tent* rorad nga Oboth. ¹¹ Tomuren nra chuvgad u Oboth, mranod ra pired nga Abarim ni bang i daken e ted ni bay ngalan e ngek ko binaw nu Moab. ¹² Miyad chuw u rom ngranod ra pired ngalan e loway u Zered. ¹³ Mu ku ra chuvgad u rom ngranod ra pired nga ba' ni lel'och e Lul' nu Arnon, ni bang i n'en ni go' garger nib wub ngalan e binaw nu Amor. (Arnon e mathil u thilin yu Moa ngu Amor.) ¹⁴ Iraram fan ni *Fare Babyoren e Mael rok SOMOL* e ga'ar riy “. . . fare binaw nu Waheb u lan yu Sufah, nge fapi loway; fare Lul' nu Arnon, ¹⁵ nge yungi n'en nib log ngalan e yupa' i loway nib wub i yib ko binaw nu Ar me yan u rom ko mathil nu Moab.”

¹⁶ Mu ku ra chuvgad u rom ngranod ngabang i n'en ni yima yog yu Wells ngay, ni aram e gin ni ga'ar SOMOL riy ngak Moses, “Mu kunuy e girdi' nga ta'bang, ma bay gu pi' e ran ngorad.” ¹⁷ Aram e ngiyal' ni yin' e girdi' nu Israel e re tang ni ba'aray:

“Luwed mu pi' e ran;

Ma bay gun'ed tangin —

¹⁸ Fare luwed ni fu'og e pumo'on ni fak e pilung,
Nge pi'in yad ma yog e thin,
Nni ker ngab sog ko pilung
Nge pi sog rorad.”

Miyad chuw u daken e ted ngranod nga Mat-tanah, ¹⁹ miyad chuw u rom ngranod nga Na-haliel, mranod u Nahaliel nga Bamoth, ²⁰ miyad yan u Bamoth nga loway ko binaw nu Moab, u

to'oben p'ebgul e Burey nu Pisgah, ni yira guy riy daken e ted.

*Pilung Sihon nge Pilung ni Oge ra Waergow
(Deuteronomy 2:26—3:11)*

²¹ Me pi' yu Israel e thin ngak Sihon ni Pilung nu Amor nra ga'argad: ²² “Mu pagmad nggu warod u lan tafnam; dab gu thum'gad nga daken e flang rom fa milay' rom; ma dab gu unumed e ran ko luwed rom; nggu warod u Kanawo' ko Pilung, nge taw ko ngiyal' ni kug thumurgad u daken tafnam.” ²³ Machane Sihon e de pag yu Israel ni nga ranod u lan tafen. Ikunuy e pi salthaw rok nga ranod ngak piyu Israel nga daken bang i ted, rabad nga Jahaz ngar chamgad ngak yu Israel. ²⁴ Ma piyu Israel e rli'ed bayo'or e salthaw ko mael ngar koled e binaw rorad ni tabab ko Lul' nu Arnon nge yan u rom nga Jabbok, nge mus ko Ammon, ni bochan e mathil nu Ammon e bfel' rogon ni yima matanagiy. ²⁵ Ma aram me kol e girdi' nu Israel urngin e binaw rok piyu Amon, nib mu'un yu Heshbon ngay nge urngin e yochi binaw nib liyeg, ngar pired riy. ²⁶ Heshbon e tafen e pilung ko Amorite ni aram Sihon ni Pilung, ni fa'ani cham ko fabin ni immoy e pilung u Moab nge kol urngin e binaw rok ni ga'ngin ni yan nge mda ko Lul' nu Arnon. ²⁷ Aramfan ni yon' fapi girdi' nma tung tang e tang ni ga'ar,

“Moy nga Heshbon, ko binaw rok Sihon ni Pilung!
Gamad ba'adag ni ngan fal'eg bayay ngki sul nga rogon.

²⁸ Immoy bingyal' ni re binaw nem nu Heshbon

e yan e salthaw rok Sihon riy nga m'on ni gowa ba nify;

I gathay fare binaw nu Ar u lan yu Moab

Me ful' e yochi burey ni bay nga talang u Arnon.

²⁹ Gafgow gimed e girdi' nu Moab; gimed e pi'in gimed be tayfan Kemosh e kam awgad nga fithik' e kireb!

Fare got romed e ke pag e pumo'on kar malethay-gad,

ma pi'in ni ppin e kar manged kalbus ko pilung nu Amor.

³⁰ Ma chiney e kan thang mit e pi'in owcharad,

Ni mus u Heshbon nge yan nga Dibon,

me yan u rom nga Nashim nge yan nga Nofah, u charen yu Medeba."

³¹ Ma aram me dumow yu Israel u daken e binaw nu Amor ngar pired riy, ³² me l'oeg Moses boch e pumo'on ni nga ranod ngar gayed e re kanawo' ni bfel' ni ngar chamgad ko fare binaw nu Jazer. Ma aram me kol yu Israel yu Jazer ngar thabay nigid e pi yochi binaw u langgin ngar tulfed e pi Amor ni yad ma par u rom.

³³ Ma aram me cheal yu Israel ngranod ko kanawo' i yan nga Bashan, ma Og ni Pilung nu Bashan e rabad e salthaw rok ni ngar chamgad ngorad u Edrei. ³⁴ Me ga'ar SOMOL ngak Moses, "Dab mu tamdag ngak. Ya kug pi' ngom ni ngam gel ngak, nge urngin e girdi' rok, nge binaw rok; mu rin' ngak e n'en nim rin' ngak Sihon, ni fare pilung ko Amor ni i gagiyege u Heshbon." ³⁵ Ere thang yu Israel e fan rok Og, nge pifak ni pumo'on, nge urngin e girdi' rok, nde aw bagyad, ma aram miyad tafnay fare binaw rok.

22

Pilung nu Moab ni mol'og ni nge yib Balaam

¹ Me yan piyu Israel ra pired nga Moab ngalan bang i tafelfel', ni bay ko ngek u Jordan, ma ba'nem riy e yu Jeriko.

² Ma fa'ani guy Balak ni Pilung ni fak Zippor e n'en nike rin' yu Israel ngak e pi Amor, ³ me ir nge urngin e girdi' nu Moab e rrusgad ngak yu Israel, ya yad pire'. ⁴ Piyu Moab e lungurad ngak e pi'in yad ma yog e thin rok piyu Midian, "Pi girdi' nem ni aram farad yo'or e dabi n'uw nap'an miyad kirebnag urngin ban'en ni bay u to'obdad, ni bod ba garbaw ni kay e pan u bang nge mu'nag." Me l'oeg Balak ni Pilung ⁵ e girdi' ni ngranod ra pininged Balaam ni be' nib mo'on ni fak Beor ni bay u Pethor nib chugur ko lul' ni Eufates ni bay u lan e nam nu Amaw. Ba'aray e thin nra feked i yan ngak: "Gu ba'adag ni ngam nang ni girdi'en ba nam ni plo' e karbad u Egypt; ma girdi' riy e kar wergad nga gubin yang ma sana bay ra feked e nam romad. ⁶ Yad bo'or ngomad, ere moy ngam yibil ngam bucheg wa'athrad, ma aram e sana rayag ni gu gelgad ngorad ma gamad tulufnad ngar chuwigad ko nam romad. Gu manang ni pi'in ga ra yibilay ni nge fel' wa'athrad e ra fel' wa'athrad, ma pi'in ga ra bucheg wa'athrad e ra buch wa'athrad."

⁷ Me fek e pi'in yad ma yog e thin rok piyu Moab nge piyu Midian puluwon e buch wa'athan ni nge tay Balaam ngak yu Israel miyad yan ngak Balaam, miyad yog e thin rok Balak ngak. ⁸ Me ga'ar Balaam ngorad, "Mpired u roy e nep' ney,

me gabul mu gog ngomed e tin nike yog SOMOL ngog.” Me par fa pi'in yad ma yog e thin u Moab rok Balak.

⁹ Me yib Got i fith Balaam ni ga'ar, “Mini' e pi pumo'on nir ni kar pired rom?”

¹⁰ Me fulweg ni ga'ar, “Balak ni Pilung nu Moab e ke l'ograd karbad ngog ni nga rogned ngog ¹¹ ni bay bogi girdi' ni karbad u Egypt ni kar weargad u daken e nam ni ga'ngin. Ba'adag ni nggu yibil nggu bucheg wa'athrad, nge yag ni m'ag e mael ngorad me tuluftrad ngar chuwgad.”

¹² Me ga'ar Got ngak Balaam, “Dab mu'un ngak e pi pumo'on nir, ma dab mu bucheg wa'athan e girdi' nu Israel, ya kug fal'eg wa'athrad.”

¹³ Me kadbul me yan Balaam ngak fapi mol'og rok Balak me ga'ar, “Mu sulod nga tafenmed; ya keyog SOMOL ndab gu un ngomed.” ¹⁴ Miyad sul ngak Balak ngar weliyed ngak nike yog Balaam ndabi un ngorad.

¹⁵ Me l'oeg Balak yugu boch e pi'in yad ma yog e thin, ni kar yo'orgad ma yad ba tolang ngak e pi'in ka'e l'ograd. ¹⁶ Miyad yan ngak Balaam ngar weliyed e thin rok Balak ngak ni lungurad, “Wenig ngom, dab mu siyeg ni nga mub! ¹⁷ Ba ga' puluwon ni gu ra pi' ngom, ma demturug e tin ga ra yog ma gu ra rin'. Wenig ngom, moy ngam bucheg wa'athan fapi girdi'.”

¹⁸ Me fulweg Balaam ni ga'ar, “Ra pi' Balak ngog urngin e silber nge gol ni bay u naun rok, ma dabiya ni nge dab gu fol ko thin nike yog SOMOL ni Got rog ni mada' ko tin ba'achig ban'en ma gu ra fol riy. ¹⁹ Machane wenig ngomed mpired u roy e nep' ney ni bod ni rin' fa tinem e girdi', ya

ngug guy ko ra yog SOMOL yugu ban'en ngog fa dangay.”

²⁰ Me nep' me yib i ga'ar Got ngak Balaam, “Fa'anra ke yib e pi cha'nir ni ngam un ngorad, me ere mfal'eg rogom ngam un ngorad, machane kemus ni tin ni nggog ngom e ngam rin'.” ²¹ Me kadbul me af Balaam nga daken e gamanman rok ni dongki nga ranod fapi girdi' ni yad ma yog e thin u Moab.

Balaam nge dongki rok

²² Me damumuw Got nike un Balaam ko yan, ma fa'ani yan Balaam nike af nga daken e dongki rok, nike un fa gal tapigpig rok ngak, me sak'iy fare engel rok SOMOL ngalan e kanawo' ni nge ning e kanawo' ngak. ²³ Ma fa'ani guy fare dongki fare engel nib sak'iy u rom ni bay ba saydon u pa', me thum' nga wuru' e kanawo'. Me toy Balaam fare gamanman me fulweg ngalan e kanawo'. ²⁴ Me yan fare engel rok SOMOL i sak'iy ngabang nrib wen'in e kanawo' riy, ni yan u thilin l'agruw yang i woldug ni *grape* ni bay e yoror ni malang u baraba' ngu baraba'. ²⁵ Me guy fare dongki fare engel me yan i aw ko yoror nge me'echthal ay Balaam. Me toy Balaam fare dongki rok bayay. ²⁶ Miki yan fare engel rok SOMOL boch nga m'on nge yan i sak'iy ngabang nib wen'in e kanawo' riy ni dabiyag ni nge yib fare gamanman nge yan u charen. ²⁷ Ma fa'ani guy fare gamanman fare engel, me pag ir nga but'. Me ri damumuw Balaam nge toy e sog rok ko fare gamanman. ²⁸ Me gagiyeagnag SOMOL fare dongki nge welthin ni bod ba girdi', me ga'ar ngak Balaam, “Be mang e

ren'en nib kireb ni kug rin' ngom? Mangfan ni nga dalip yay ni kam toyeg?"

²⁹ Me ga'ar Balaam, "Bochan e ga be darifan nige! Fa'an mang e bay ba saydon rog ma kug thang e pogofan rom."

³⁰ Me ga'ar fare dongki, "Mog, gathi gag fare dongki rom ni ga ma af nga daken ni n'umngin nap'an e yafos rom ke mada' ko chiney? Mog, ka'a gu rin' e bine' e pa' ngom?"

Me ga'ar Balaam, "Danga'."

³¹ Me gagiyegnag SOMOL Balaam nge guy fare engel nib sak'iy u rom ni bay e saydon rok; me paraw Balaam nga but'. ³² Me ga'ar fare engel ngak, "Mangfan ni nga dalip yay ni kam toy e dongki rom? Ya ku gub ni nggu ning e kanawo' ngom, ya susun e dab mu'un ko re milekag ney.

³³ Machane dongki rom e guyeg me pilo' rog ni dalip yay. Fa'an mang e de rin' ma kug thang e pogofan rom, mu gu pag ndab gu li'."

³⁴ Me fulweg Balaam ni ga'ar, "Kug denen. Da gu nang ni ka mub mu sak'iy ngalan e kanawo' ni ngam talegeg; machane fa'anra de fel' u wun'um ni nggu wan me ere nggu sul nga tafnag."

³⁵ Me ga'ar fare engel, "Mu un ngak e pi pumo'on nir ngam marod, machane kemus ni tin ni nggog ngom e ngamog." Me un Balaam ngorad ngranod.

Balak ni felan' nike yib Balaam

³⁶ Fa'ani rung'ag Balak ni be yib Balaam, me yan i mada'nag nga Ar, nib binaw u charen e Lul' ni Arnon ni bay ko mathil u Moab. ³⁷ Me ga'ar Balak, "Fa'an gu pi' e thin nge yib ngom ni ngamub, ma

mangfan nda mub? Mog, mu leamnag ndabiyag ni gu pi' puluwon ngom ni bfel'?"

³⁸ Me ga'ar Balaam, "Ku gub, machane dariy gelngig ni nggog ban'en. Kemus ni thin ni bayi tay Got nga l'ugunag e ir e bay gog." ³⁹ Me un Balaam ngak Balak ngranow ko fare binaw nu Huzoth. ⁴⁰ Me li' Balak e garbaw nge saf me pi' boch e ufin riy ngak Balaam nge pi tolang ni yad be un ngak.

Bin som'on e yi'iy rok Balaam

⁴¹ Me kadbul me fek Balak Balaam ngranow nga bang nib tolang u Bamoth Baal. Yu rom e ra changar Balaam riy me guy boch piyu Israel.

23

¹ Me ga'ar ngak Balak, "Mu ubung medlip i altar u roy, ma ga fek medlip e garbaw ni pumo'on nge medlip e saf ni pumo'on i yib ngog."

² Me rin' Balak ni bod ni kanog ngak, ra reb fapi altar miyow pi Balaam e maligach u daken ni reb e garbaw ni pumo'on nge reb e saf ni pumo'on. ³ Me ga'ar Balaam ngak Balak, "Mpar u roy u to'oben e maligach rom ni mo'oruf, mu gu wan ngug guy ko ra yib SOMOL ni nggu mada'gow fa dabi yib. Bay gu weliy ngom e tin bayi yog ngog." Me yan ni go' ir nga daken p'ebgul bochi burey, ⁴ me yib Got ngar mada'gow. Me ga'ar Balaam ngak, "Medlip e altar ni kug ubung nra reb ma kug maligachnag u daken reb e garbaw ni pumo'on nge reb e saf ni pumo'on."

⁵ Me yog SOMOL ngak Balaam e n'en ni nge yog me l'oeg nge sul ngak Balak ni nge yog e thin rok ngak.

⁶ Ma aram me sul me pir'eg Balak ni kab sak'iy u

charen e maligach rok ni mo'oruf ni yad urngin e pi tayugang' nu Moab.

⁷ Me weliy Balaam e re yi'iy ni ba'aray ngak:

“Balak ni Pilung nu Moab e ke fekeg u Syria, ko fapi burey ni bay ko ngek ni be ga'ar, ‘Moy ngam weliy e yi'iy, ngam bucheg wa'athan e girdi' nu Israel.’

⁸ Uw rogon ni nggu bucheg wa'athan be' ndawori bucheg Got wa'athan, fa nggu weliy murung'agen e gechig ni fa'anra dawori yog Got?

⁹ Kug par u p'ebugul e war kug guyrad; kug par u daken e burey kug yaliyrad. Yad girdi'en ba nam ni yad be par ni go' yad; yad manang nike fal'eg Got wa'athrad nib thil nga yugu boch e nam.

¹⁰ Pi'in owchen yu Israel e yad bod e fiyath, yad pire' ndabiyag i the'egrad. Mu pag nggu museg e pi rran rog ni bod reb e girdi' rok Got; Mu pag nggum' u fithik' e gapas ni bod rogon e pi'in yad mmat'aw.”

¹¹ Me ga'ar Balak ngak Balaam, “Be mang e biney ni kam rin' ngog? Kug piningem ngaray ni fan e ngam yibil ngam bucheg wa'athan e pi to'ogor rog, ma n'en ni kam rin' e kam fal'eg wa'athrad.”

¹² Me fulweg Balaam ni ga'ar, “Kemus ni thin nike yog SOMOL ngog e rayag ni gog.”

Bin l'agruw e yi'iy rok Balaam

¹³ Me ga'ar Balak ngak Balaam, “Mu un ngog ng-darow ngabang ni ga ra par riy ma kemus ni boch

piyu Israel e ga ra guyrad. U rom e ngam yibil riy ngam bucheg wa'athrad." ¹⁴ Me fek ngranow nga daken bangi flang u Zofim ni bay u p'ebgul e Burey ni Pigsaw. Miki ubung medlip e altar u rom, mra reb fapi altar miki maligachnag reb e garbaw ni pumo'on nge reb e saf ni pumo'on u daken.

¹⁵ Me ga'ar Balaam ngak Balak, "Mu sak'iy u to'oben e maligach rom ni mo'oruf, mu gu wan aram nggu mada'gow Got."

¹⁶ Me yib SOMOL ngak Balaam me yog ngak e n'en ni nge yog, me l'oeg nge sul ngak Balak ni nge weliy e thin rok ngak. ¹⁷ Me sul me pir'eg Balak ni kab sak'iy u to'oben e maligach rok ni mo'oruf ni yad fapi tayugang' nu Moab. Me fith Balak ngak e n'en nike yog SOMOL, ¹⁸ me weliy Balaam e re yi'iy ni ba'aray ngak:

"Balak ni fak Zippor, moy
ngam telim ko n'en ni nggog.

¹⁹ Got e gathi bod e girdi', nma ban;
Gathi ba girdi' nma thiliyeg laniyan'.
Tin nma micheg ni nge rin' e ma rin';
Ra non ma kem'ay i ngongliy.

²⁰ Keyog Got ngog ni nggu fal'eg wa'athay,
Ma nap'an nra fal'eg Got wa'athay, ma dabkiyag ni
nggu rin' ban'en ngay.

²¹ Kug guy ndariy e buch wa'athan ara kireb ni nge
yib ngak yu Israel.

I SOMOL ni Got rorad e bay rorad;
yad be tolulnag ni Ir e pilung rorad.

²² I Got e ke fekrad nga wuru' yu Egypt;
Ma cham ni pa'rad ni bod rogon ba garbaw ni
pumo'on nib damumuw.

23 Dariy ba mmotokan ara bmit e pig,
 Nra yib angin ko nam nu Israel.
 Chiney e bayi yog e girdi' murung'agen yu Israel
 ni bayi lungurad,

'Mu saggad ko tin nike rin' Got!

24 Yu Israel e bod ba layon nib gel:

Ni dabi toffan nge mada' ko ngiyal' nike popof ke
 longuy

Ma ke unum racha'en e pi'in nike li' kem'."

25 Ma aram me ga'ar Balak ngak Balaam, "Kam
 siyeg ni ngam yibil nge buch wa'athan e girdi' nu
 Israel, machane ku da mfal'eg wa'athrad!"

26 Me fulweg Balaam ni ga'ar, "Gathi gog ngom
 faram nthingar gu rin' urngin e tin keyog SOMOL
 ngog?"

Bin dalip e yi'iy rok Balaam

27 Me ga'ar Balak, "Moy, ngdarow nga yug bang,
 ya sana ra fel' u wan' Got ni nge pagem ngam yibil
 ngam bucheg wa'athrad u rom ni fan ngog." 28 Me
 fek Balak Balaam nga p'ebugul e burey ni Peor,
 ni yira par riy ma yibe guy daken e ted ni *desert*.

29 Me ga'ar Balaam ngak, "Mu ubung medlip e
 altar u roy, ma ga fek medlip e garbaw nge medlip
 e saf i yib ngog." 30 Me rin' Balak ni bod nike yog
 ngak, mra reb e e pi altar nem me maligachnag
 reb e garbaw ni pumo'on nge reb e saf ni pumo'on
 u daken.

24

1 Ngiyal' nem e kenang Balaam ni ba'adag SOMOL
 ni nge fal'eg wa'athan yu Israel, ma aram ma daki
 yan ni nge mada'nag SOMOL ni bod fa yu yanem.

Me sap nga daken e ted ni *desert* ² me guy piyu Israel ni kar n'ufed e *Tent* rorad nra reb e ganong ma ke par nga bang. Me gagiyeagnag fare kan nthothup rok Got Balaam, ³ me weliy e re yi'iy ni ba'aray:

“Thin rok Balaam ni fak Beor,
thin rok fa'anem ni kan bing owchen,
⁴ mrayag ni nge rung'ag e n'en ni be yog Got;
nni piliyeg e changar rok me guy e tin
nike dag Got ngak, ni Got ni Gubin ma Rayag Rok.
⁵ Rib fel' e pi *Tent* rok yu Israel,
⁶ ni bod yu thal i gek'iy ni palm nib k'af,
ara yungi woldug ni bay u to'oben e lul,
ni bod e gek'iy ni *aloes* ni SOMOL e ke yung,
ara gek'iy ni *cedar* ni bay u to'oben e ran.
⁷ Pire' e n'uw nra aw ko nam rorad,
miyad yung awochngin e woldug rorad ko milay'
nike aw e n'uw ngay.
Pilung rorad e ra ga' buguwan ngak Agag,
ma gagiyeagnag ni ngi i tay e bay i ga' i yan.
⁸ Got e fekrad nga wuru' yu Egypt;
me cham ni fan ngorad ni bod rogon ba garbaw ni
pumo'on ni damumuw.
Yad ma ful' e pi to'ogor rorad,
miyad bilbilig yilrad, miyad tet'ar gan e gat'ing
rorad.
⁹ Yu Israel e bod ba layon nib gel;
ra be mol ma dariy be' nra ga'aran' ni nge pug.
En nra fal'eg wa'athan yu Israel e ra fel' wa'athan,
ma en nra bucheg wa'athan yu Israel e ra buch
wa'athan.”

¹⁰ Me unguay Balak e tug ni kari damumuw me ga'ar ngak Balaam, "Kug piningem ni ngam yibil ngam bucheg wa'athan e pi to'ogor rog, machane nga dalip yay ni kam fal'eg wa'athrad. ¹¹ Ere mu sul nga tafnam! Kug micheg ngom ni bay gu pi' puluwom nib tolang, ma SOMOL e de pagem ni ngam rin' e tin ku gu ning ngom, are dab ni pi' puluwom."

¹² Me fulweg Balaam ni ga'ar, "Gog ngak fa picha' ni mol'oegrad ngarbad ngog, ¹³ ni mus ni fa'an ga ra pi' ngog urngin e silber nge gol ni bay u tabinaw rom, ma SOMOL ku ir e gu ra fol rok. N'en ni kug weliy e rrongon nike yog ngog."

Bin tomur e yi'iy rok Balaam

¹⁴ Me ga'ar Balaam ngak Balak, "Chiney e nggu sul ngak e tirog e girdi', machane som'on e nggog ngom e n'en ni bayi rin' e girdi' nu Israel ngak e girdi' rom ko tin bay yib e rran." ¹⁵ Ma aram me yog e re yi'iy ni ba'aray:

"Thin rok Balaam ni fak Beor,
thin rok fa'anem ni kan bing owchen,

¹⁶ nrayag ni nge rung'ag e n'en ni be yog Got,
ma en ni Th'abi Tolang e ma pi' ngak e tin nge
nang; ni piliyeg e changar rok me guy e tin
nike dag Got ngak, ni Got ni Gubin ma Rayag Rok.

¹⁷ Kug guy e tin bay nga m'on e rran,
ma kug guy yu Israel.

Ba' ba pilung ni bod ba t'uf ni ba ga' ram'en ni bayi
sum rorad.

Rogon ba t'uf ni ba ga' ram'en e aram rogon ni bayi
yib rok yu Israel.

Bayi li' e pi'in yad ma yog e thin rok yu Moab,
me thirif u but' urngin e pi'in yad ba uf ma yad ma
togopluw.

18 Bayi gel ngak e pi to'ogor rok u Edom
me tafnay e nam rorad,
me par yu Israel ni be gel i yan.

19 Yu Israel e bay i yot'yot'rad nga but'
me thang owchen e pi'in yad ra magey."

20 Mi ni piliyeg e changar rok Balaam me guy piyu
Amalek me weliy e re yi'iy ni ba'aray:

"Yu Amalek e immoy ni ir e ba th'abi gel u fithik' e
pi nam,

machane bayi taw ko tomur min thirif u but'."

21 Mi ni piliyeg e changar rok me guy e pi Kenite
me weliy e re yi'iy ni ba'aray:

"Gin ni gimed be par riy e bfel' rogon ni gowa dabi
buch ban'en romed,

ni bod ba tafen e arche' ni bay u thilin e war nib
tolang,

22 machane gimed e pi Kenite e bay ni thirifmed u
but'

ko ngiyal' ni bayi fekmed yu Assyria ni kam
manged kalbus."

23 Me weliy Balaam e re yi'iy ni ba'aray:

"Mini' e pi girdi' nem ni yad be mu'ulung ko
lel'och?

24 Salthaw e bay ra afgad nga barkow u Cyprus
ngarbad ni mael;

bay ra koled yu Assyria nge yu Eber,
machane bay nthang owcherad."

25 Me sul Balaam nga tafen, me yan Balak.

25

Girdi' nu Israel u Peor

¹ Nap'an ni i camp piyu Israel u lan e loway u Acacia, metabab e pumo'on nu Israel ngu'ur pired e ppin nu Moab u rom. ² Pi ppin ney e ra pininged fapi pumo'on ni ngar uned ngorad ngab madnom ko maligach, ni armegin ni yima tayfan fare got nu Moab riy. Me un fapi pumo'on i kay garad miyad tayfan fare got ³ ni Baal u Peor. Ma aram miri damumuw SOMOL ngorad ⁴ me ga'ar ngak Moses, "Mu fek gubin e pi lolugen epi yuke girdi' nu Israel, ma ga fol rog, ngam li'rad ngarm'ad ni kab rran; ma aram e bay i m'ay e damumuw rog ngak e girdi'." ⁵ Me ga'ar Moses ngak e pi tayugang' niyad ma puf oloboch, "Ra bigmed me thang e pogofan rok gubin e pumo'on ko ganong rok ni un i tayfan Baal u Peor."

⁶ Ma bay be' nib mo'on nu Israel ni fek be' ni bpin nu Midian nga langgin e *Tent* rok u p'eowchen Moses nge gubin fapi girdi', ko ngiyal' ni ba'aram ni yad be siro' u fithik' e meyor u langan e mab ko fare *Tent* u p'eowchen SOMOL. ⁷ Ma nap'an ni guy Finehas nib mo'on ni fak Eleazer nib mo'on ni fak Aron ni prist, me sak'iy nge chuw u fithik' fare ulung. Me yan i fek ba sarey, ⁸ nge lek dakan fare mo'on nge fare pin nga langgin fare *Tent*, me pag fare sarey nge kuruf row ni yow l'agruw. Aray e n'en ni rin' me tal fare misilpig nike gafgownag yu Israel, ⁹ machane re misilpig nem e ke li' 24,000 e girdi'.

¹⁰ Me ga'ar SOMOL ngak Moses, ¹¹ "Bochan e n'en nike rin' Finehas, ma kem'aynag e damumuw rog

ngak e girdi' nu Israel. Ya deyag rok ni k'adan' ko tayfan ni yibe tay ngak yug reb e got ni gathi gag, aramfan ni da gu thang owcharad u fithik' e damumuw rog. ¹² Ere mog ngak ni nggu ngongliy reb e m'ag ko gapas u thilmow ni nge par ni aram e pow riy e chiney i yan ngaram. ¹³ Ni ir nge pi'in bay yib ni owchen e ke duwgil ni yad e prist ndariy n'umngin nap'an, ni bochan e de k'adan' ko togopluw ni yibe tay ngog, ni aram fan ni kan n'agfan e denen ko girdi'."

¹⁴ Fithngan facha'nem nu Israel nni li' row fare pin nu Midian e Zimri nib pagel ni fak Salu, ni ir e chitamngin reb e tabnaw u lan fare ganong rok Simeon. ¹⁵ Ma fithngan fare pin e Kozbi. I Zur, e chitamngin, ni ir e mit e thin u bu'ulung i girdi' rok yuke girdi' nu Midian.

¹⁶ Me l'oeg SOMOL Moses, ¹⁷ "Mu cham ngak piyu Midian, ngam thangrad, ¹⁸ ni bochan e kireb ni ur rin'ed ngom u nap'an ni da ur yul'yul'gad ngom u Peor, nge bochan i Kozbi, nli' nge yim' ko fa ngiyal' i n'em ni bay e misilpig u Peor."

26

Yan l'agruw e mathe'eg girdi'

¹ Tomuren fare misilpig me ga'ar SOMOL ngak Moses nge Eleazar ni fak Aron, ² "Mu the'eggew e girdi' ko tabnaw u ga'ngin yu Israel, ni urngin e pumo'on nike gaman rliw' e duw rok ngalang nrayag ni nge un ko mael." ³ Ma aram me non Moses nge Eleazar ni prist ngak e girdi' u lan e tafel'fel' u Moab u charen e lul' nu Jordan ni bay yu Jeriko nga barba' riy nra ga'argow, ⁴ "Mu

the'eged e girdi' nike gaman e rliw' e duw rorad ngalang, bod rogon ni yog SOMOL ni ngan rin'."

Ba'aray fa pi girdi' nu Israel nra chuwgad ko fare nam nu Egypt:

⁵ Fare ganong rok Reuben (Reuben e bin nganni' e pagel u fak Jakob): e fa yuke girdi' ni Hanok, Pallu, ⁶ Hezron, nge Karmi. ⁷ Oren e pumo'on ko yuke girdi' ney e yad 43,730 u gubin. ⁸ Ma pi'in owchen Pallu e Eliab ⁹ nge pifak Eliab ni pumo'on ni Nemuel, Dathan, nge Abiram. (Ira' fagali'nem i Dathan nge Abiram ni mel'eg row ga'ngin yu Israel. Ni kayow e ra tagopluw gow ngak Moses nge Aron miyow un ngak pichonggin Korah ngar tagopluwgad ngak SOMOL. ¹⁰ Me mab e but' nge ful'rad, i Dathan, Abiram, nge Korah. Ku aram e ngiyal' ni urfiy e nifiy 250 e pumo'on ni pichonggin Korah, me par nike yib madgun ngak e tin kabay e girdi' nu Israel. ¹¹ Machane pi pumo'on ni fak Korah e dan li'rad.)

¹² Fare ganong rok Simeon: e fa yuke girdi' ni Nemuel, Jamin, Jachin, ¹³ Zerah, nge Shaul. ¹⁴ Oren e pumo'on ko yuke girdi' ney e 22,200 u gubin.

¹⁵ Fare ganong rok Gad: e fa yuke girdi' ni Zefon, Haggi, Shuni, ¹⁶ Ozni, Eri, ¹⁷ Orod nge Areli. ¹⁸ Oren e pumo'on ko yuke girdi' ney e 40,500 u gubin.

¹⁹⁻²¹ Fare ganong rok Judah: e fa yuke girdi' ni Shehlah, Perez, Zerah, Hezron, nge Hamul. (L'agruw e pagel u fak Judah, ni Er nge Onan e rm'ow u lan e binaw nu Kanaan.) ²² Oren e pumo'on ko yuke girdi' ney e 76,500 u gubin.

²³ Fare ganong rok Issakar: e fa yuke girdi' ni Tola, Puah, ²⁴ Joshub, nge Shimron. ²⁵ Oren e pumo'on ko yuke girdi' ney e 64,300 u gubin.

²⁶ Fare ganong rok Zebulun: e fa yuke girdi' ni Sered, Elon nge Jahleel. ²⁷ Oren e pumo'on ko yuke girdi' ney e 60,500 u gubin.

²⁸ Fa gal pagel ni fak Josef e Manasseh nge Efraim, ni aram fa gal ganong ni Josef e chitamangirow.

²⁹ Fare ganong rok Manasseh. I Makir ni be' ni pagel ni fak Manasseh e ir e chitamngin Gilead, ma yuke girdi' ni ba'aray e sum e ga' rorad rok Gilead: ³⁰ ni aram fa yuke girdi' ni lezer, Helek, ³¹ Asriel, Shekem, ³² Shemida, nge Hefer. ³³ Zelofehad nib mo'on ni fak Hefer e dariy e pumo'on ni fak, ma kemus ni go' ppin; ni fithin-grad e Mahlah, Noah, Hogleh, Milkah, nge Tirzah. ³⁴ Oren e pumo'on ko yuke girdi' ney e 52,700 u gubin.

³⁵ Fare ganong rok Efraim: e fa yuke girdi' ni Shuthelah, Beker, nge Tahan. ³⁶ Fare ke girdi' rok Eran e ra sumgad ko fare ke girdi' ni Shuthelah. ³⁷ Oren e pumo'on ko yuke girdi' ney e 32,500 u gubin.

Yu kaen ney e girdi' e ra sumgad ku Josef.

³⁸ Fare ganong rok Benjamin: e fa yuke girdi' ni Bela, Ashbel, Ahiram, ³⁹ Shefufam, nge Hufam. ⁴⁰ Fa yuke girdi' rok Ard nge Naaman e sum ko fare ke girdi' rok Bela. ⁴¹ Oren e pumo'on ro yuke girdi' ney e 45,600 u gubin.

⁴² Fare ganong rok Dan: e fare ke girdi' rok Shuham, ⁴³ ni oren e pumo'on riy e 64,400 u gubin.

⁴⁴ Fare ganong rok Asher: e fa yuke girdi' rok Imnah, Ishvi, nge Beriah. ⁴⁵ Fa gal ke girdi' ko Heber nge Malkiel e sum ko fake girdi' ni Beriah. ⁴⁶ I Asher e ba' be' ni bpin ni fak ni Serah fithingan. ⁴⁷ Ma pumo'on ko yuke girdi' ney e 53,400 u gubin. ⁴⁸ Fare ganong rok Naftali: e fa yuke girdi' rok Jahzeel, Guni, ⁴⁹ Jezer, nge Shillem. ⁵⁰ Oren e pumo'on ko yuke girdi' ney e 45,400 u gubin. ⁵¹ Urngin e pumo'on nu Israel u gubin e 601,730. ⁵² Me ga'ar SOMOL ngak Moses, ⁵³ "Ngam f'oth e binaw u daken e pi ganong nem, nib m'ag ga'ngin nga urngirad. ⁵⁴ Yungi binaw nib ga' yang e nge fanay e pi ganong nib yo'or girdi'en, ma yungin ba'chig e binaw e nge fanay e pi ganong nib lich girdi'en; ra reb e pi ganong nem ma nge yag ngak e binaw nib m'ag ga'ngin nga urngirad. ⁵⁵ Ma ngan tay e f'oth ko yungi binaw nem ni bod urngin yang fithngan fapi ganong ko chitamangirad. ⁵⁶ Binaw ni nge milfan ngorad ni ngan f'oth e nge m'ag nga oren e tin nib yo'or e girdi' riy nge tin nde yo'or." ⁵⁷ Fare ganong ko Levi: e fa yuke girdi' rok Gershon, Kohath, nge Merari. ⁵⁸ Pi'in owcharad e bm'u'un e pi tabnaw rok Libni, Hebron, Mahli, Mushi, nge Korah ngay. Ma Kohath e chitamngin Amram, ⁵⁹ ni le'engiy reb e bpin ni fak e Levi ni fithingan e Jokebed, nni gargeleg u lan yu Egypt. Me diyennag l'agruw i pagel rok Amram ni Aron nge Moses nge reb e bpin ni Miriam. ⁶⁰ Me Aron e aningeg e pagel ni fak ni Nadab, Abihu, Eleazar, nge Ithamar. ⁶¹ Me yim' Nadab nge Abihu ko fangiyal' nem ni fa'anra pi'ew e maligach ko nifiy nde thothup u p'eowchen SOMOL. ⁶² Ma pumo'on

ko Levi ni ta'reb e pul yangren ngalang e yad 23,000 u gubin. Da ni unegrad ko meth'e'eg ko tin ba'aram e girdi' nu Israel ni bochan e de yag bang e binaw nu Israel ngorad.

⁶³ Irera' e picha' ni yoloy Moses nge Eleazar ni prist fithingrad nga babyor u nap'an ni yow be mathe'eg girdi' u Israel ko fa gi tafel'fel' u Moab u charen e Lul' nu Jordan ni bay yu Jeriko nga barba'. ⁶⁴ Dariy ta'reb e pumo'on ni pag u gubin e pi'in ni yoloy Moses nge Aron fithingrad e yay ni som'on e mathe'eg ntay u lan e ted ni *desert* u Sinai. ⁶⁵ I yog SOMOL ni yad gubin ni yad ra yim' u daken e ted, kemus ni Kaleb ni be' nib pagel ni fak Jefunneh nge Joshua ni be' nib pagel ni fak Nun e yow ra magey.

27

Pi ppin ni fak Zelofehad

¹ I Mahlah, Noah, Hoglah, Milkah nge Tirzah e bogi ppin ni fak Zelofehad nib mo'on ni fak Hefer nib mo'on ni fak Gilead nib mo'on ni fak Makir nib mo'on ni fak Manasseh nib mo'on ni fak Josef. ² Fapi ppin e ra bad ra sak'iygad nga p'eowchen Moses, nge Eleazar ni prist, nge pilal' nge urngin e girdi' ni yad bay u langan e mab ko fare *Tent* u p'eowchen SOMOL, ngar ga'argad, ³ "Chitmangimad e ke yim' u daken e ted, ma dariy fak ni pumo'on. De cheg ngak pi chongin Korah, ni fa'anra togoplugad ngak SOMOL; denen rok e ir e yim' ni bochan. ⁴ Mangfan ni nge chuw fithingan e chitmangimad u fithik' e girdi' nu Israel, bochan e dariy e pagel ni fak? Mu pi'ed e gin nge milfan ngomad ko binaw rok girdi'en e chitamangimad."

⁵ Me fek Moses e n'en nike yog fapi ppin i yan ngak SOMOL, ⁶ me ga'ar SOMOL ngak, ⁷ "Ba mat'aw e n'en keyog fapi ppin ni fak Zelofehad; mu pi' ngorad e binaw ni nge milsuwon ngorad ulan tafen girdi'en e chitamangirad. Mu pag e gayog rok e chitamangirad nge yan ngorad. ⁸ Mog ko girdi' nu Israel nra yim' be nib mo'on, ndariy e pagel ni fak, ma ppin ni fak e nge tafnay tafen. ⁹ Ma fa'anra dariy e bpin ni fak ma walagen ni pumo'on e nge tafnay tafen. ¹⁰ Ma fa'anra dariy e pagel ni walagen ma walagen e chitamngin ni pumo'on e nge tafnay tafen. ¹¹ Ma fa'anra dariy e pumo'on ni walagen e chitamngin, ma be' ni girdi'en ni th'abi chugur ngak e nge tafnay tafen. Nge par u pa' nri tafen. Motochiyel rog e ray, thangri fol piyu Israel riy."

Joshua nni duwgiliy ni nge yan nga luwan Moses (Deuteronomy 31:1–8)

¹² Me ga'ar SOMOL ngak Moses, "Mman nga daken e burey ni Abarim ngam sap nga daken fare nam ni bay gu pi' ngak yu Israel. ¹³ Ga ra guy nge mu' ma ga yim' ni bod Aron ni walagem, ¹⁴ ya gimew l'agruw nda mfolgow ko tin gog u daken e ted u Zin. Fa ngiyal'nem ni i gun'gun' yu Israel nib togopluw ngog u Meribah mi gimew siyeg ni ngam dagew u p'eowcherad nib pagan'mew nga gelngig nib thothup." (Meribah e fare alublub ni bay u Kadesh u daken e ted nu Zin.)

¹⁵ Me meybil Moses ni ga'ar, ¹⁶ "SOMOL ni Got, ni gur e bay e pogofan rok urngin e girdi' u pa'am, wenig ngom, mu turguy reb e pumo'on nrayag rok

ni ngi i gagiyeagnag piyu Israel, ¹⁷ me yog ngorad e n'en ni ngu'ur rin'ed u fithik' e mael, ya nge dabi par e tirom e girdi' ni bod e saf ndariy be' ni be gafaliyrad."

¹⁸ Me ga'ar SOMOL ngak Moses, "Mu fek Joshua ni fak Nun, ya rayag rok, ma ga tay pa'am nga daken lolugen ngam yibilay ngog. ¹⁹ Ngam fek nga p'eowchen Eleazar ni prist nge yu Israel, mu rom u p'eowcherad ni yad gubin e ngamog riy nike yan nga luwam. ²⁰ Ma ga tay nge un ngom ko gagiye, ya ngi i fol urngin e girdi' nu Israel rok. ²¹ Bay i toer ngak Eleazar ni prist, mi Eleazar e bay i maruwel ko fare *Urim* nge *Thummim*. Ara' rogon ni bay i pow'iy Eleazar Joshua nge urngin e girdi' nu Israel u urngin e tin bay ur rin'ed." ²² Me rin' Moses ni bod rogon nike yog SOMOL ngak. Me fek Joshua i yib nga p'eowchen Eleazar ni prist nge urngin e girdi' nu Israel, ²³ me tay pa' nga daken lolugen me yog nike yan Joshua nga luwan ni bod ni yog SOMOL.

28

Maligach ni yu Rran (*Exodus 29:38–46*)

¹ I motochiyel SOMOL ngak Moses, ² ni nge gafaliy yu Israel ngar pi'ed ngak Got e ggan ni maligach ni kan duwgiliy nib magan' ngay ko re ngiyal' i n'en ni kan turguy ni ngan pi' riy.

³ Irera' e pi maligach ni ggan ni ngan pi' ngak SOMOL: maligach ni mo'oruf ni gubin e rran, e l'agruw e saf ni pumo'on ni ta'reb e duw rorow

ni dariy bang u dowrow nib kireb. ⁴ Ngan pi' e bin som'on riy ni kadbul, min pi' e bin migid ni blayal', ⁵ ra reb ma bmu'un e maligach ni *grain* ngay ni l'agruw e pawn e *flour*, ni kan athkuy nga l'agruw e *pint* e gapgep ni *olive* nth'abi fel'. ⁶ Irera' e maligach ni gubin e rran ni kan mu' i urfiy, ni som'on e ni pi' ko Burey nu Sinai nib maligach ni ggan, ni bfel' bon u wan' SOMOL. ⁷ Ma fare wayin ni maligach nib mu'un ko bin som'on e saf, e ngan pu'og l'agruw e *pint* riy ko fare altar. ⁸ Ma bin l'agruw e saf ni ngan pi' ni blayal' e ta'reb rogon ko bin nni pi' ni kadbul, nib dachug ko maligach riy ni wayin. Ku irera' reb e ggan ni maligach, ni bfel' bon u wan' SOMOL.

Fare maligach ko

⁹ Rofen ni *Sabbath* e ngan pi' l'agruw e fak e saf ni pumo'on ni ta'reb e duw yangarrow ni dariy bang u dowrow nib kireb, nge aningeg e pawn e *flour* ni kan athkuy ko gapgep ni *olive* ni ireram e maligach ni *grain*, nge fare maligach ni wayin. ¹⁰ Re maligach ney ni mo'oruf e ngan pi' ko urngin e *Sabbath* nib dachug ko maligach ni yu rran nge maligach ni wayin ni yagagen.

Fare maligach ko bin som'on e rran u reb e pul

¹¹ Maligach ni mo'oruf ni ngan pi' ngak SOMOL u tabolngin reb e pul: l'agruw e garbaw ni pumo'on ni kab bitir, ta'reb e saf ni pumo'on, medlip e saf ni pumo'on ni ta'reb e duw yangarrad, ni yad urngin ni dariy bang u dowrad nib kireb. ¹² Maligach ni *grain*, e tin th'abi fel e *flour* ni kan athkuy e gapgep ni *olive* ngay: yigagen reb e garbaw ni pumo'on e nel' e pawn e *flour*; yigagen reb e saf

ni pumo'on e aningeg e pawn; ¹³ mra reb fapi saf ni kab bitir ma l'agruw e pawn e *flour* ni yigagen ni kan athkuy ko gapgep. Pi maligach ni mo'oruf ney e bogi maligach ni ggan, ni bfel' bon u wan' SOMOL. ¹⁴ Bin rogon fare wayin ni maligach e aningeg e *pint* e wayin nga reb fa gali garbaw ni pumo'on, ma dalip *pint* ko fare saf ni pumo'on, ma l'agruw e *pint* nga reb fapi saf ni kab bitir. Idera' e gafal ni fen fare maligach ni mo'oruf ko bin som'on e rran u gubin e pul u lan reb e duw. ¹⁵ Ma gin nib dachug ko fare maligach ni mo'oruf u gubin e rran nge maligach ni wayin riy, e ngan pi' reb e kaming ni pumo'on ni maligach ko denen.

Fapi maligach ko Madnom ko Flowa ndariy e Is riy (Levitikus 23:5-14)

¹⁶ Fare Madnom ko Paluk'af ni liyor ngak SOMOL e ngan tay ko rofen ni ragag nge aningeg ko bin som'on e pul. ¹⁷ Ma bin ragag nge lal e rran e nge tabab fare madnom ni medlip e rran mfini mus, nap'an e re madnom nem e go' flowa nni ngongliy ni dariy e is riy e ir e ngan kay. ¹⁸ Bin som'on e rran ko fare madnom e ngam mu'ulunggad ni fan ko liyor, ma dariy ba maruwel ni ngan rin'. ¹⁹ Min pi' ba maligach ni mo'oruf nib ggan ngak SOMOL: ni l'agruw e garbaw ni pumo'on ni kab bitir, ta'reb e saf ni pumo'on, nge medlip e fak e saf ni pumo'on ni ta'reb e duw yangarrad, ni dariy bang u dowrad nib kireb. ²⁰ Min pi' ba maligach ni *grain* ni tin th'abi fel' e *flour* ni kan athkuy e gapgep ni *olive* ngay: n'el e pawn riy nga reb fa gali

28:16 Exo 12:1-13; Deu 16:1, 2
34:18; Deu 16:3-8

28:17 Exo 12:14-20; 23:15;

garbaw ni pumo'on, aningeg e pawn riy ko fare saf ni pumo'on, ²¹ ma l'agruw e pawn riy nga reb fapi fak e saf. ²² Ma ku yira pi' reb e kaming ni pumo'on ni fen e maligach ko denen, ni irera' rogon i bangbengnag fare machalbog ni fan ngak e girdi'. ²³ Ngan pi' e pin'ey ni bang ko fare maligach ni mo'oruf ni yima pi' ni kadbul. ²⁴ Ni ku aram rogon ni ngan pi' ni medlip e rran ba ggan ni maligach ngak SOMOL, nib m'ag u wan' bon. Ngan pi' e biney ni bang ko fare maligach ni mo'oruf ni yu rran nge fare maligach ni wayin. ²⁵ Mu gaggad ngam liyorgad u ta'bang ko bin medlip e rran ma dab mu rin'ed ba maruwel.

Maligach ko Madnom ko T'ar Wom'ngin e Woldug (Levitikus 23:15–22)

²⁶ Re rran ni m'on ko Madnom ko T'ar Wom'ngin e Woldug, e aram e rofen ni ngam pi'ed fare maligach ni *grain* ni kab be'ech ngak SOMOL, ma gimed e ngam mukun gad nga ta'bang ni fan ko liyor, ma dariy ba maruwel ni ngan rin'. ²⁷ Ngan pi' e maligach ni mo'oruf ni bfel' bon u wan' SOMOL: l'agruw e garbaw ni pumo'on ni kab bitir, reb e saf ni pumo'on, nge medlip e fak e saf ni pumo'on ni ta'reb e duw yangarrad, ni yad gubin ni dariy bang u dowrad nib kireb. ²⁸ Min pi' e maligach ni *grain* ni tin th'abi fel' e *flour* ni kan athkuy e gapgep ni *olive* ngay: n'el e pawn riy nga reb fa gali garbaw ni pumo'on, ma aningeg e pawn riy ko fare saf ni pumo'on, ²⁹ nge l'agruw e pawn riy nga reb fapi fak e saf. ³⁰ Ma ku yira pi' reb e kaming ni pumo'on ni fen e maligach ko denen, ni

irera' rogon i bangbengnag rogon fare machalbog ni nge tay e girdi'. ³¹ Ngan pi' e pin'ey nge fare wayin ni maligach nib dachug ko fare maligach ni mo'oruf ni gubin e rran nge maligach ni *grain*.

29

Maligach ni ngan pi' ko Madnom ko Be'ech e Duw (Levitikus 23:23–25)

¹ U lan e bin ni som'on e rran ko bin medlip e pul e ngam mu'ulunggad ni fan e liyor, ma dariy ba maruwel ni ngan rin'. Rofen nem e ngu'un thoy e rappa'. ² Ngan pi' e maligach ni mo'oruf ngak SOMOL, ni bfel' bon u wan': ni ba garbaw ni pumo'on ni kab bitir, ta'reb e saf ni pumo'on, nge medlip e fak e saf ni pumo'on ni ta'reb e duw yangarrad, ni dariy bang u dowrad nib kireb. ³ Min pi' e maligach ni *grain* ni tin th'abi fel' e *flour* ni kan athkuy e gagep ni *olive* ngay: n'el e pawn riy nga reb fa gali garbaw ni pumo'on, aningeg e pawn riy ko fare saf ni pumo'on, ⁴ nge l'agruw e pawn riy nga reb fapi fak e saf. ⁵ Ma ku yira pi' reb e kaming ni pumo'on ni fen e maligach ko denen, ni irera' rogon i bangbengnag rogon fare machalbog ni nge tay e girdi'. ⁶ Ngan pi' e pin'ey ni bang ko fare maligach ni mo'oruf ni yu rran ko bin som'on e rran ko pul nib mu'un e *grain* ni yigagen ngay, nge fare maligach ni mo'oruf ni gubin e rran nge yigagen ni *grain* nge wayin. Pi ggan ney ni maligach e bfel' bon u wan' SOMOL.

Fapi maligach ko Yaran e Bayul (Levitikus 23:26–32)

⁷ Mu'ulunggad nga ta'bang ni fan ko liyor e rofen ni ragag ko pul ni medlip; dab mu koyed ba ggan ma dariy ba maruwel ni ngan rin'. ⁸ Ngan pi' e maligach ni mo'oruf ngak SOMOL, ni bfel' bon u wan': reb e garbaw ni pumo'on ni kab bitir, reb e saf ni pumo'on, nge medlip e fak e saf ni pumo'on ni ta'reb e duw yangarrad, ni dariy bang u dowrad nib kireb. ⁹ Min pi e *grain* ni tin th'abi fel' e *flour* ni kan athkuy ko gapgep ni *olive*: n'el e pawn riy ko fare garbaw ni pumo'on, ma aningeg e pawn riy ko fare saf ni pumo'on, ¹⁰ nge l'agruw e pawn riy nga reb fapi fak e saf. ¹¹ Ma ku yira pi' reb e kaming ni pumo'on ni maligach ko denen, ni ba dachug ko fare kaming nni pi' ni bangbengin e machalbog ni nge tay e girdi', nge fare maligach ni mo'oruf ni gubin e rran nge fare maligach ni *grain* riy nge maligach ni wayin.

Maligach ko Madnom ko Nochi Naun
(Levitikus 23:33–44)

¹² Mmokungad nga ta'bang ni fan ko liyor ko rofen ni ragag nge lal ko bin medlip e pul. Ngam madnom niged e biney e madnom ni ngan liyor ngak SOMOL riy ni medlip e rran ma dab ni rin' ba maruwel. ¹³ Ma bin som'on e rran riy e ngam pi'ed ba maligach ni ggan ngak SOMOL, ni bfel' bon u wan: ni ragag nge dalip e garbaw ni pumo'on ni kab bitir, l'agruw e saf ni pumo'on, nge ragag nge dalip pifak e saf ni pumo'on ni ta'reb e duw yangarrad, ni dariy bang u dowrad nib kireb. ¹⁴ Min pi' e maligach ni *grain* ni tin th'abi fel' e *flour* ni kan athkug e gapgep ni *olive* ngay: n'el e pawn

riy nga reb fa pi garbaw ni pumo'on, ma aningeg e pawn riy nga reb fa gali saf, ¹⁵ nge l'agruw e pawn riy nga reb fapi fak e saf, nib mu'un ngay fare maligach ni wayin ni kan duwgiliy. ¹⁶ Ma ku yira pi reb e kaming ni pumo'on ni fen e maligach ko denen. Mu pi'ed e pin'ey nib dachug ko fare maligach ni mo'oruf ni gubin e rran nge maligach ni *grain* riy nge maligach ni wayin.

¹⁷ Ma bin ni l'agruw e rran ngay e ngan pi ragag nge l'agruw e garbaw ni pumo'on ni kab bitir, l'agruw e saf ni pumo'on, nge ragag nge aningeg pifak e saf ni pumo'on ni ta'reb e duw yangarrad, ni dariy bang u dowrad nib kireb. ¹⁸⁻¹⁹ Mu pi'ed nib mu'un e tin ba'aram e maligach ngay ni kan duwgiliy ni fen e bin som'on e rran.

²⁰ Ma bin dalip e rran e ngam pi'ed ragag nge ta'reb e garbaw ni kab bitir, l'agruw e saf ni pumo'on, nge ragag nge aningeg pifak e saf ni pumo'on ni ta'reb e duw yangarrad, ni dariy bang u dowrad nib kireb. ²¹⁻²² Mu pi'ed nib mu'un e tin ba'aram e maligach ngay ni kan duwgiliy ni fen e bin som'on e rran.

²³ Ma bin ni aningeg e rran e ngan pi' ragag e garbaw ni pumo'on, l'agruw e saf ni pumo'on, nge ragag nge aningeg pifak e saf ni pumo'on ni ta'reb e duw yangarrad, ni dariy bang u dowrad nib kireb. ²⁴⁻²⁵ Mu pi'ed nib mu'un e tin ba'aram e maligach ngay ni kan duwgiliy ni fen e bin som'on e rran.

²⁶ Ma bin ni lal e rran e ngan pi' mereb e garbaw ni pumo'on ni kab bitir, l'agruw e saf ni pumo'on, nge ragag nge aningeg pifak e saf ni pumo'on ni ta'reb e duw yangarrad, ni dariy bang u dowrad

nib kireb. ²⁷⁻²⁸ Mu pi'ed nib mu'un e tin ba'aram e maligach ngay ni kan duwgiliy ni fen e bin som'on e rran.

²⁹ Ma bin ni nel' e rran e ngan pi' meruk e garbaw ni pumo'on ni kab bitir, l'agruw e saf ni pumo'on, nge ragag nge aningeg pifak e saf ni pumo'on ni ta'reb e duw yangarrad, ni dariy bang u dowrad nib kireb. ³⁰⁻³¹ Mu pi'ed nib mu'un e tin ba'aram e maligach ngay ni kan duwgiliy ni fen e bin som'on e rran.

³² Ma bin ni medlip e rran e ngan pi' medlip e garbaw ni pumo'on ni kab bitir, l'agruw e saf nib pumo'on, nge ragag nge aningeg pifak e saf ni ta'reb e duw yangarrad, ni dariy bang u dowrad nib kireb. ³³⁻³⁴ Mu pi'ed nib mu'un e tin ba'aram e maligach ngay ni kan duwgiliy ni fen e bin som'on e rran.

³⁵ Ma bin ni meruk e rran e ngam mu'ulunggad ni fan ko liyor ma dab ni maruwel. ³⁶ Min pi' e maligach ni mo'oruf nib maligach ni ggan ngak SOMOL, ni bfel' bon u wan': reb e garbaw ni pumo'on ni kab bitir, reb e saf ni pumo'on, nge medlip i pifak e saf ni ta'reb e duw yangarrad, ni dariy bang u dowrad nib kireb. ³⁷⁻³⁸ Mu pi'ed nib mu'un e tin ba'aram e maligach ngay ni kan duwgiliy ni fen e bin som'on e rran.

³⁹ Irera' fapi gafal nib l'ag rogon ko fapi maligach ni mo'oruf, maligach ni *grain*, maligach ni wayin, nge maligach nma gapaseg thilin Got nge girdi' ni ngam pi'ed ngak SOMOL ko madnom riy ni kan turguy. Pin'ey e ngan dachuguy ko fapi maligach ni ngam pi'ed ni nge lebug e n'en nni ognag ara pi maligach ni yugun learnag ni ngan pi'. ⁴⁰ Aram

me yog Moses ngak yu Israel urngin e tin ni yog SOMOL ni ngan rin’.

30

Fanow u murung’agen e pi Mow

¹ I pi’ Moses e tin ba’aray e fanow ko pi tayugang’ ko fapi ganong nu Israel. ² Nap’an nra mow be’ ni ognag ban’en ni nge pi’ ngak SOMOL fa micheg ni nge taleg ir u ban’en, ma thangri dabi pag e n’en nike micheg, ma thangri rin’ urngin e tin ni yog ni nge rin’.

³ Fa’anra bay reb e rugod ni ku be par u tafen e chitamngin nike ognag ni nge pi’ ban’en ngak SOMOL fa micheg ni nge taleg ir u ban’en, ⁴ ma thangri rin’ urngin e tin nike ognag ni nge rin’ ni fa’anra de togopluw e chitamngin ngay ko ngiyal’ nike rung’ag murung’agen. ⁵ Ma fa’anra siyeg e chitamngin ni dabki lebguy e n’en ni ognag ni nge rin’ ko ngiyal’ nike rung’ag murung’agen, mrayag ni pag ni dabki rin’. Ma SOMOL e ra n’ag fan rok, ni bochan e chitamngin e ke siyeg ni dabki rin’ e n’en nike ognag ni nge rin’.

⁶ Ma fa’anra be’ ni bpin ni dawri mabgol e ognag ban’en, ni demturug ko ke fal’eg i leamnag fa de fel’ i leamnag rok, fa micheg ni nge taleg ir u ban’en, ma nap’an nra mabgol, ⁷ ma thangri rin’ urngin e tin ni ognag fa tin ni micheg ni fa’anra de togopluw e pumo’on rok ngay ko ngiyal’ nike rung’ag murung’agen. ⁸ Ma fa’anra siyeg e pumo’on rok ni dabi lebguy e n’en ni ognag ko

ngiyal' ni rung'ag murung'agen, mrayag ni pag ni dabki rin'. Ma SOMOL e ra n'ag fan rok.

⁹ Be' nike yim' e pumo'on rok fa be' ni bpin nike chuw ko mabgol rok e thangri rin' urngin e tin ke ognag ni nge rin' ma thangri taleg ir u gubin e tin ke micheg ni dabki rin'.

¹⁰ Ma fa'anra be' ni bpin nib mabgol nike ognag ban'en ni nge rin' fa ke micheg ni nge taleg ir u ban'en ni dabki rin', ¹¹ ma thangri rin' gubin ban'en ni ognag me taleg ir u urngin ban'en nike micheg kemus ni fa'anra togopluw e pumo'on rok ngay ko ngiyal nike rung'ag murung'agen.

¹² Machane fa'anra siyeg e pumo'on rok ni dabi lebguy e n'en ni ognag ko ngiyal' nike rung'ag murung'agen, ma rayag ni dabki rin'. Ma SOMOL e ra n'ag fan rok ya pumo'on rok e ke taleg ni dabki rin' e n'en ni ognag. ¹³ Pumo'on rok e bay mat'wun ni nge micheg fa nge taleg fare pin ni demturug ban'en ni ognag ir ngay fa ke micheg ni dabki rin'.

¹⁴ Machane fa'anra, tomuren e rofen ni rung'ag murung'agen ma dariy ban'en riy ni togopluw ngay, ma fare pin e thangri rin' urngin e tin ni ognag fa micheg. Ya pumo'on rok e ke micheg ni nge rin' fare pin e tin ke ognag ya de togopluw ngay ko rofen ni rung'ag murung'agen. ¹⁵ Ma fa'anra togopluw ko tin ke ognag fare pin nike pag nap'an ma fare pumo'on rok e ra af machan nde lebug e tin ke ognag fare pin.

¹⁶ Irera' e pi motochiyel ni pi' SOMOL ngak Moses nib l'ag rogon ko tin ke ognag be' ni bpin nib muchugbil ni kamapar u tafen e chitamngin fa be' ni bpin nib mabgol.

31

Fare Mael nib Thothup nib Togopluw nga Midian

¹ I ga'ar SOMOL ngak Moses, ² “Mu gechignag piyu Midian ko n'en ni kar rin'ed ngak e girdi' nu Israel. Ma tomuren ni gra mu'nag e binem, ma bay mum'.”

³ Ma aram me ga'ar Moses ngak e girdi', “Mu fal'eged rogomed ko mael, ya nge yag nim chamgad ko Midian ni gechig rorad ko n'en nrin'ed ngak SOMOL. ⁴ Ra reb e ganong nu Israel ma nge pi' reb e 1,000 riy nge yan ko mael.”

⁵ Ere ra reb fapi ganong ma reb e 1,000 nni mel'eg riy, aram me yan i gaman 12,000 e pumo'on ni nge yan ko mael. ⁶ Ma aram me pi'rad Moses ko mael u tan lungun Finehas nib mo'on ni fak Eleazar ni prist, ni ir e i ayweg e pin'en nib thothup nge pi yabul ni yima thoy ni pow u ban'en. ⁷ Miyad cham nga Midian, ni bod rogon ni yog SOMOL ngak Moses, mra li'ed gubin e pumo'on, ⁸ nib mu'un fa lal i pilung nu Midian ngay: ni Evi, Rekem, Zur, Hur, nge Reba. Ku ra li'ed Balaam ni fak Beor.

⁹ Me leag e girdi' nu Israel e ppin nu Midian nge bitir, miyad fek e garbaw nge yu ran' i gamanman rorad, miyad fek u yargal urngin e tin falel' ban'en, ¹⁰ miyad urfiy gubin e binaw nge Tent rorad. ¹¹ Miyad fek urngin e chugom, nib mu'un e pi'in kalbus ngay nge gamanman, ¹² ngar feked i yan ngak Moses nge Eleazar nge girdi'en yu Israel, ni yad bay ko tafel'fel' u Moab u puluwon yu Jeriko nga barba e lul' u Jordan.

Fare raba' i Salthaw ni sul

¹³ I Moses, Eleazar, nge gubin fa tin kabay e tayugang' ko ulung nu Israel e ranod nga wuru' e gin yad be par riy ngar mada' niked fare raba' i salthaw. ¹⁴ Mri damumuw Moses ko fapi tolang ko salthaw ¹⁵ me fithrad ni ga'ar, "Mangfan ni kam ted gubin e ppin ni kabfos? ¹⁶ Gimed manang ni ppin e i fol ko n'en ni i yog Balaam u Peor ngar waliyed e girdi' ndaki yul'yul' ngak SOMOL. Ni aram e ren'en ni girengiy e liliy nga daken e girdi' rok SOMOL. ¹⁷ Ere chiney e ngam li'ed urngin e pagel nge urngin e ppin nike nang e pumo'on, ¹⁸ machane dab mu thanged e pogofan rok urngin e bulyal nge ppin ni dawor i nang e pumo'on nge par nike mil fanrad ngomed. ¹⁹ Chine' e urngin i gimed ni thang reb e pogofan fa math nga baldow e thangri par nga wuru' e gin nma par yu Israel riy ni medlip fen. Ma bin ni dalip e rran nge bin medlip fen e ngam be'ech niked gimed nge ppin ni gimed e mu yag niked. ²⁰ Thingar kumu be'ech niked urngin yang e mad romed nge gubin ban'en nni ngongliy u keru' e garbaw, nge bunu'en e kaming fa ren."

²¹ I Eleazar ni fare prist e ga'ar ko fapi pumo'on ni kar sulod ko mael, "Irrera' e pi gafal ni pi' SOMOL ngak Moses. ²²⁻²³ Urngin e tin dabi yik, ni aram e gol, silber, *bronze*, wasey, kobre', fa lead, e ngan be'echnag ni ngan laeg u mit e nify. Ma urngin e tin kabay e ngan be'echnag ko ran ni fan ko machalbog. ²⁴ Ma bin ni medlip fen ngay, e thingar mu maluk niked e yung i mad romed; ma aram e gimed ra be'ech iip ma yira ni pagmed nga

langgin e gin be par yu Israel riy.”

F’oth ko tin kan kol ko mael

²⁵ Me ga’ar SOMOL ngak Moses, ²⁶ “I gur nge Eleazar, e ngam unew ngak e pi tayugang’ ko ulung nu Israel, ngam the’eged urngin e tin kan kol, nib mu’un e kalbus ngay nge gamanman.

²⁷ Mi gimed f’oth ni l’agruw guruy ni ta’reb rogon, nib guruy e nge yan ko salthaw ma ba guruy e nge yan ko ulung nu Israel. ²⁸ Ma guruy nib milfan ko salthaw, e ngan fek e tax riy ni fen SOMOL ni ta’reb u gubin e 500 e kalbus ma ku aram rogon e garbaw, dongki, saf, nge kaming. ²⁹ Min pi’ ngak Eleazar ni prist ba f’oth nib mal’eag nifen SOMOL. ³⁰ Ma guruy ni kan pi ko tin kaba’ e girdi’ e ngan fek ta’reb u fithik’ urngin e yu wugem ko pi kalbus ma ku aram rogon ni ngan rin’ ko garbaw, dongki, saf, nge kaming. Min pi’ ngak e pi *Levite* ni yad e ba milfan e *Tent* rok SOMOL ngorad.” ³¹ I Moses nge Eleazar e rrin’ew ni bod ni yog SOMOL ni ngan rin’.

³²⁻³⁵ Irera’ babyoren e tin ni kol e salthaw u tan e mael, nib chagil ko tin kar ted ni nge par rorad: 675,000 e saf nge kaming, 72,000 e garbaw, 61,000 e dongki, ma 32,000 e ppin ni dawor i nang e pumo’on. ³⁶⁻⁴⁰ Baley ko fare f’oth ni yag ngak e salthaw e 337,500 e saf nge kaming, ma 675 riy e tax nni pi’ ngak SOMOL; 36,000 e garbaw rok e salthaw, ma medlip i ragag nge l’agruw riy e tax nni pi’ ngak SOMOL; 30,500 e dongki rok e salthaw, ma nel’ i ragag nge ta’reb riy e tax nni pi’ ngak SOMOL; ma 16,000 e ppin ndawor i nang e pumo’on ni nge milfan ko salthaw, ma guyey nge

l'agruw riy e tax nni pi' ngak SOMOL. ⁴¹ Ere pi' Moses ngak Eleazar fare tax nib mel'eg ni f'oth ku SOMOL, aram rogon ni yog SOMOL.

⁴²⁻⁴⁶ Bin f'oth rok e ulung nu Israel e ta'reb oren ko birok e salthaw: 337,500 e saf nge kaming, 36,000 e garbaw, 30,500 e dongki, ma 16,000 e ppin ni dawor i nang e pumo'on. ⁴⁷ Biney e f'oth e fek Moses ta'reb u fithik' urngin e yu wugem ko pi kalbus nge gamanman, ni bod ni yog SOMOL, ni ngan pi' ko pi *Levite* ni yad e ba milfan fare *Tent* rok SOMOL ngorad.

⁴⁸ Ma aram e pi'in ga' ko salthaw e ranod ngak Moses ⁴⁹ ngar ga'argad ngak, "Siro', kug the'eged e salthaw ni yad bay u tan pa'mad ma dariy baygad nike malog. ⁵⁰ Ere kug feked i yib e nunuw ni gol, ni armlet, bachel, luwow, talbuch, nge yukiy i churwo' nra bagmad ma tin ke fek. Ni nggu ognaged ngak SOMOL ni puluwon e yafos romad, ya ngi i yoror romad." ⁵¹ Me fek Moses nge Eleazar fapi gol, ni gubin ma go' bogi nunuw. ⁵² Tomalngin e re mukun nem ni pi' e pi ga' ko pi salthaw e ba yo'or ko 400 pawn. ⁵³ Ma pi'in gathi yad fapi ga' ko salthaw e ra cha'ariyed e tin nra feked ko mael. ⁵⁴ Ma aram me fek Moses nge Eleazar e gol i yan ko fare *Tent*, ya SOMOL e ngi i yoror ko girdi' nu Israel.

32

Fapi Ganong ko ngek ko Jordan
(*Deuteronomy 3:12-22*)

¹ Gal ganong rok Ruben nge Gad e ba yo'or e gamanman rorad. Nap'an e raguyed feni fel' e

binaw nu Jazer ngu Gilead ko chugol garbaw, ² marabad ngak Moses, Eleazar, nge tin ba'ram e tayugang' ko ulung nu Israel ngar ga'argad ngo-rad, ³⁻⁴ "Re gin'ney nike ayweg SOMOL yu Israel kar pired ngay — ni pi binaw nu Ataroth, Dibon, Jazer, Nimrah, Heshbon, Elealeh, Sibmah, Nebo, ngu Beon — e bfel' ko chugol gamanman, ma gamad e bo'or e gamanman romad. ⁵ Ere wenig ngomed, mpi'ed e giney e but' nge milfan ngomad, ma dab mu tawasargad ngomad ni nggu th'abed e Lul' nu Jordan nga ba'nem nggu pired riy."

⁶ Me fulweg Moses ni ga'ar, "Gimed ba'adag ni ngam pired u roy mi gimed pag pi chongmed nu Israel ngranod ko mael? ⁷ Mang ni gimed be luf lanyan' e girdi' nu Israel ko th'um lul' nga ba'nem ko binaw nike pi' SOMOL ngorad? ⁸ Er rogon e n'en ni rin' pi chitmangimed u nap'an ni gu l'oegrad u Kadesh Barnea ni ngar lekagged e binaw. ⁹ Mranod i yan nga talang ko Loway nu Eshcol miyad guy fare binaw, machane fa'anra sulod, miyad l'uf lanyan' e girdi' ko yan ko fare binaw nike pi' SOMOL ngorad. ¹⁰ Me damumuw SOMOL e rofen nem me micheg bugithin ni ga'ar: ¹¹ 'Nggu micheg ni bochan e da ra yul'yul'gad ngog, are dakriy bagyad fapi pumo'on ni rliw' e duw rok ngalang ni chuw u lan yu Egypt nra yan nga langgin fare binaw ni gu ognag ngak Abraham, Isaac, nge Jakob.' ¹² Ni urngin e girdi' nib mu'un ko ran'ey, kemus ni Kaleb ni be' nib mo'on ni fak Jefunneh ni reb e Kenizzite nge Joshua nib mo'on ni fak Nun; yow e ra piREW ni yow ba yul'yul' ngak SOMOL. ¹³ I SOMOL e par nib damumuw ko

girdi' me digeyrad ngu'ur derawgad u daken e ted ni aningeg i ragag e duw nge taw ko ngiyal' nike yim' gathon fare mfen ni ur kireb naged lanyan' SOMOL. ¹⁴ Ma chiney e gimed e kamun'ed luwan e pi chitamangimed kakrom, ni irera' e bin be'ech e mfen nike sugnag e girdi' ni tadenen, ni aram e ngam girngiyed nga daken yu Israel bayay fare damumuw rok SOMOL. ¹⁵ Fa'anra gimed e girdi' rok Ruben nge Gad e gimed be siyeg ni ngam folgad rok SOMOL e chiney, ma bay i n'ag bayay urngin e pi girdi' ney u roy u daken e ted, ma gimed tapgin e riya' ni nge aw ngorad."

¹⁶ Marbad ngak Moses ngar ga'argad, "Som'on e ngam pagmad nggu ubungyed e chumol ni malang u roy ni fan ko saf nge yoror ko binaw ni fan ko mael ngi i par pifakmad riy. ¹⁷ Ma aram e rayag ni gu uned ngak e pi'in gamad nu Israel ko mael magmad girengiy e mael nge yan i taw ko ngiyal' ni kug warod gu ted yad ngalan fare binaw ni bay ra tafned. Ma be par pifakmad u lan e pi binaw ney ni kan yororiy ni fan ko mael, ni dariy ban'en nra rin' e girdi' u rom ngorad. ¹⁸ Dab gu sulod nga tabinaw romad nge mada' ko ngiyal' nike milfan ngak e tin kabay e girdi' nu Israel fa yung i binaw ni kan turguy ni ngar tafned. ¹⁹ Ma dabki milfan ngomad bang e tiorad e binaw u ba'nem e Jordan, ya kem'ay i pi' ngomad e tiromad e f'oth u ba' ni ngek e Jordan."

²⁰ Me fulweg Moses, "Fa'anra n'en ni gimed be yog e arrogon u lanin'med, me'ere u roy u p'eowchen SOMOL e ngam fal'eged rogmed riy ko m'ag mael.

²¹ Urngin e salthaw romed e ngar thabed e Jordan

nga ba'nem, ma SOMOL e nge pi'med ni ngam chamgad ngak e pi to'ogor rodad nge taw ko ngiyal' nike gel SOMOL.²² Ma ke tafnay e binaw. Ma aram migmed sul, ni bochan e kam lebuguyed e maruwel romed ngak SOMOL nge ngak e pi'in gimed ni piyu Israel. Ma aram e bay i micheg SOMOL ni re gi but' ney ko ngek u Jordan e gimed e tafenmed.²³ Ma fa'anra da mu ted u gil' e n'en ni kam og niked, ma nggog ngomed e chiney ni bay um denengad nib togopluw ngak SOMOL. Dabi maruwar u wun'med; ni yira gechig nagmed ni bochan e denen romed.²⁴ Ere mu fal'egged e pi binaw romed nge pi chumol ko saf romed, machane ngam rin'ed e n'en ni kam og naged ni ngam rin'ed."

²⁵ Me ga'ar fapi pumo'on ko ganong rok Gad nge Ruben ngak Moses, "Siro', ma ri gamad ra rin' ni bod ni kamog.²⁶ Pi le'engimad nge pifakmad nge garbaw nge saf romad e kayad bay u roy u lan e pi binaw nu Gilead.²⁷ Machane gamad gubin ni kug fal'egged rogomad ni nggu warod ko mael ni SOMOL e ke pi'mad. Gamad ra th'ab e Jordan nga ba'nem nggu chamgad, nri bod rogon ni kamog."

²⁸ Ma aram me ga'ar Moses ngak Eleazar, Joshua, nge tin kabay e tayugang' nu Israel:²⁹ "Fapi pumo'on ko ganong rok Gad nge Ruben e fa'anra ngar th'abed e Jordan nga ba'nem ni ngar maelgad ni bod rogon nike yog SOMOL ma fa'anra yag ni ngar ayuweged gimed ngam koled e re gi binaw nem, ma aram e ngam pi'ed yu Gilead ngar tafned.³⁰ Ma fa'anra dab ra th'abed e Jordan nga ba'nem ngar uned ngomed ko mael, ma ku rayag ngorad

fare f'oth ko binaw nu Kanaan, ni bod gimed.”

³¹ Me fulweg fapi pumo'on ko ganong rok Gad nge Ruben nra ga'argad, “Siro', ri gamad ra rin' ni bod nike yog SOMOL. ³² Gamad ra thum' ngalan e binaw nu Kanaan ni SOMOL e ke pi'mad magmad yan ko mael, ya nge yag niki par nib milsuwon tafenmad ngomad u roy u ba' ni ngek e Jordan.”

³³ Me pi' Moses urngin e binaw rok Sihon ni Pilung nu Amorite nge Og ni Pilung nu Bashan ko ganong rok Gad nge Ruben nge baley ko ganong rok Manasseh, nib mu'un ngay e yochi binaw nge charen i yan. ³⁴ Fare ganong rok Gad e ku ra fal'eged fapi binaw min ngongliy e yoror riy ni fan ko mael. Ni binaw nu Dibon, Ataroth, Aroer, ³⁵ Atroth Shofan, Jazer, Jogbehah, ³⁶ Beth Nimrah, ngu Beth Haran. ³⁷ Ma birook Ruben e ganong e ku ra fal'eged fapi binaw nu Heshbon, Elealeh, Kiriathaim, ³⁸ Nebo, Baal Meon (ni biney e fithingan e kan thilyeg), ngu Sibmah. Miyad tunguy fithingan e pi binaw nem ni kar fal'eged.

³⁹ Fare ke girdi' rok Makir ni be' ni pumo'on ni fak Manasseh e ranod ni mael ngalan e binaw nu Gilead, miyad kol e re binaw nem, miyad tuluf e pi Amorite ni ur pired u rom. ⁴⁰ Ma aram me pi' Moses yu Gilead ko fare ke girdi' rok Makir, miyad par u rom. ⁴¹ Jair, ni be' ko ganong rok Manasseh, e cham nge kol boch e binaw me tunguy fithingan e pi binaw nem “Ni bogi binaw rok Jair.” ⁴² I Nobah e cham nge kol yu Kenath nge binaw u langgin, me thilyeg fithingan nge tunguy ngachlen ngay ni Nobah.

33

Fare Milekag ntay u Egypt nga Moab

¹ Ba'aray fithingan e yungi n'en ni i par piyu Israel riy u tomuren ni chuw fapi ganong nu Israel u Egypt ni Moses nge Aron e ra pow'iyewrad i yan.

² I SOMOL e yog, me yoloy Moses nga but' fithingan e yungi n'en ni ur pired riy.

³ Girdi' nu Israel e ra chuwgad u Egypt ko rofen ni ragag nge lal ko pul ni ta'reb ko fare duw, ni aram e re rran nga tomuren e bin m'on e pal'ukaf. Bochan gelngin e ayuw rok SOMOL ngorad miyad chuw ko fare binaw nu Rameses ni be guyrad yu Egypt, ⁴ ko ngiyal' ni be k'eyag yu Egypt e tin nganni' e pagel u pifakrad ni SOMOL e ke thang e pogofan rorad. Iip aramrogon, ni dag SOMOL nib gel gelngin ngak e pi got rok yu Egypt.

⁵ Me chuw piyu Israel u Rameses ngarabad ra pired nga Sukkoth. ⁶ Ma gin ni migid nra bad ra pired ngay e yu Etham u tharen e ted ni dariy ban'en riy. ⁷ Mra pigichelgad u rom ngar sulod nga Pi Hahiroth, ni ba' ko ngak u Baal Zefon, ngarabad ra pired nga charen yu Migdol. ⁸ Miyad chuw u Pi Hahiroth ngar th'abed e day ni *Red Sea* nga daken e ted u Shur; me yan dalip e rran ni kar milekaggad marbad ra pired nga Marah. ⁹ Miyad chuw u rom ngarabad riy nga Elim, miyad par u rom, ni bochan e ba' ragag nge l'agruw i miteran ni alublub nge medlip i ragag ken e gak'iy ni palm u rom.

¹⁰ Miyad chuw u Elim ngarab ra pired nga charen fare nguy nu Suez. ¹¹ Ma gin migid ngay ni kurab ra pired ngay e daken e ted u Sin. ¹² Ma aram ma

iip ku rabad ra pired nga e ted u Dofkah, ¹³ me tomuren e ginem ma yu Alush. ¹⁴ Ma gin migid ngay e Refidim, ni bangi n'en ndariy e ran riy ni ngar unumed.

¹⁵⁻³⁷ Miyad chuw u Refidim nga ranod i yan ko burey ni Hor ngu u ranod ra pired ko yungi n'en ni ba'aray: ted u Sinai, Kibroth Hattaavah (ni ki yima yog ni "Lowaneyam' ko Ar'ar"), Haze-roth, Rithmah, Rimmon Perez, Libnah, Rissah, Kehelathah, Mount Shefer, Haradah, Makheloth, Tahath, Terah, Mithkah, Hashmonah, Moseroth, Bene Jaakan, Hor Haggidgad, Jotbathah, Abronah, Eziongeber, nge ted nu Zin (ni aram yu Kadesh), nge burey ni Hor, ni ba' nga tharen e binaw nu Edom.)

³⁸⁻³⁹ U tan lungun SOMOL, me yan Aron ni prist nga daken e Burey nu Hor. Ni duw rok e ngiyal'nem e ra'ay nge rliw' nge dalip me yim' u rom ko bin m'on e rran ko bin lal e pul ko re duw nike gaman e aningeg i ragag ngay nike chuw piyu Israel u Egypt.

⁴⁰ Me rung'ag e Pilung nu Arad ni ba' ngalan e yumuch u Kanaan nike yib piyu Israel i yib.

⁴¹⁻⁴⁹ Me chuw piyu Israel u rom ko Burey nu Hor ngarbad ko tafelf'el nu Moab ngarab ra pired ko yungi n'en ni ba'aray: Zalmonah, Punon, Oboth, nge Abarim nib binaw ni kann'ag ni bay u lan e nug nu Moab, Dibon Gad, Almon Diblathaim, Burey ni Abarim nib chuchugur ko Burey ni Nebo, ngalan e tafelf'el u Moab nga charen e lul' u Jordan ni barba' e lul' riy e yu Jeriko, nga thilin yu Beth Jeshimoth nge loway u Akacia.

Tin ngan rin' u m'on ni ngan Th'ab e Jordan

⁵⁰ U rom u lan e tafelf'el u Moab, nga barba' e lul' ni Jordan ma yu Jeriko nga barba', e pi' SOMOL ngak Moses ⁵¹ e pi motochiyel ni ba'aray ni fan ngak yu Israel: "Nap'an ni gimed ra th'ab e Jordan nga ba'nem nga langgin fare binaw nu Kanaan, ⁵² ma thingar mu tulfed gubin e girdi' ko fare binaw. Migimed gathay urngin e liyos ni malang nge liyos ni wasay nge urngin e yung i tagil' e meybilrorad. ⁵³ Ngam koled e re binaw nem ngam pired riy, ni bochan e gag e gube pi' nga pa'med. ⁵⁴ Mu f'othed e binaw u daken e pi ganong nge yuke girdi' ni rogon nike gagyel ko pow ni ka mu girengiyed, ni gin baga' e binaw e nge yan ko ken nib ga' e girdi' ma gin ba'chig e nge yan ko ke girdi' nib achig. ⁵⁵ Ma fa'anra dab mu t'ulfed e girdi' riy nga wuru', ma pi arorad nra magay e yad ra par ni yad ba matharthar ni bod ban'en nib m'uth nike aw ngalan owchemed fa rachangal u tan p'eywunmed, ma ra ur chamgad ngomed. ⁵⁶ Ere, fa'anra dabmu tulfedrad nga wuru' fare binaw, ma bay gu gechig nagmed, ni bod rogon e gechig ni kug learnag ni nge aw ngorad."

34

Pi Mathil ko Binaw

¹ I yog SOMOL ngak Moses, ² ni nge yog ngak e girdi' nu Israel, ni nge ga'ar ngorad, "Nap'an ni gimed ra yan nga langgin yu Kanaan, ni fare binaw ni nggu pi' ngomed, ma ba'aray e gin ni nge yan e pi mathil ko binaw romed riy. ³ Mathil u yimuch e tabab ko ted nu Zin nge waliy e mathil nu

Edom. I tabab ko ngek u taban e leyni yimuch ko *Dead Sea*.⁴ Me cheal ko yimuch nge sor nga thilin e but' u Akrabbim nge yan i pag yu Zin nge yan ko yimuch u Kadesh Barnea. Miki cheal ko lel'och ni ngal nge sor nga Hazar Addar me yan u rom nga Azmon,⁵ ni iraram gin ni cheal riy nge sor ko loway ko mathil nu Egypt nge yan i mus ko day ni Mediterranean.

⁶ “Mathil ko ngal e fare gi day ni Mediterranean.

⁷ “Ma mathil u lel'och e nge tabab ko Mediterranean nge yan i mada' ko Burey nu Hor⁸ me yan urom ko wa' u thilin e but' u Hamath. Miki ul ul i yan nga Zedad⁹ nge taw nga Zifron, me yan i mus nga Hazar Enan.

¹⁰ “Ma mathil ko ngak e tabab u Hazar Enan nge yan u rom nga Shefam. ¹¹ Me yan ko yimuch nga Harbel, meyan ko ngek u Ain, me yan u rom ko yochi burey ni ba' ko ngek u mirichlen e lipath nu Galilee,¹² ma aram me yan ko yimuch ni be waliy e lul' nu Jordan nge yan ko *Dead Sea*.

“Nge par ni irera' e re aningeg i mathil ko binaw romed.”

¹³ Ma aram me ga'ar Moses ngak fapi girdi' nu Israel, “Irrera' e binaw nrayag ngomed nike duwgil iip ko pow ni kan girengiy, ni fare binaw ni SO-MOL e ke turguy ni ngan pi' ko fa mereb nge balay e ganong. ¹⁴ Ma ganong rok Ruben nge Gad nge ley ni ngek e ganong rok Manasseh e kar feked e tirorad e f'oth ko binaw, ni kan f'oth nga daken e tabnaw rorad,¹⁵ u ba' ni ngek e Jordan, u puluwon yu Jeriko nga barba'.”

Pi Tayugang' nra ted e F'oth ko Binaw

16 Me ga'ar SOMOL ngak Moses, 17 “Eleazar ni prist nge Joshua nib mo'on ni fak Nun, e ngar f'othew e binaw ko girdi'. 18 Ra reb e ganong ma ngan fek reb e tayugang' riy nge ayweg e gali cha'ney i ki'eg e binaw.” 19-28 Ba'aray e pi pumo'on ni SOMOL e mel'egrad:

Ganong	Mitethin
Judah	Kaleb nib mo'on ni fak Jefunneh
Simeon	Shelumiel nib mo'on ni fak Ammihud
Benjamin	Elidad nib mo'on ni fak Kison
Dan	Bukki nib mo'on ni fak Jogli
Manasseh	Hanniel nib mo'on ni fak Efod
Efraim	Kamuel nib mo'on ni fak Shiftan
Zebulun	Elizafan nib mo'on ni fak Parnak
Issakar	Paltiel nib mo'on ni fak Azzan
Asher	Ahihud nib mo'on ni fak Shelomi
Naftali	Pedahel nib mo'on ni fak Ammihud

29 Irera' e pi pumo'on ni duwgiliy SOMOL ni ngar ki'egged e binaw nu Kanaan ngar pi'ed i tafenay e girdi' nu Israel.

35

Pi Binaw nni pi' ko Levite

1 U lan e tafelf'el' u Moab, u cheren e Jordan ni ba' yu Jeriko nga barba' riy, e ga'ar SOMOL riy ngak Moses, 2 “Mog ngak piyu Israel ni binaw rorad ni kan pi' e ngar pi'ed boch e binaw riy ko pi *Levite* ngar pired riy nge yu yang u to'oben ni ngu'ur chugliyed e gamanman rorad riy. 3 Pi binaw ney

e nge tafnay e *Levite* ni ngar pired riy. Ma binaw ni nge par e gamanman riy e fan ko garbaw nge gubin e tin kabay e gamanman rorad. ⁴ Binaw ni nge par e gamanman riy e tabab ko yoror ko binaw nge yan nga wuru' e binaw ni lal-mir'ay e yard nga orel u gubin raba, ⁵ nge yan i par ni bang i ban'en ni ta'reb folen u gubin raba' ni aram e bbiyu' e yard u gubin raba', ma lulukngun e yibe par riy. ⁶ Ngam pi'ed ko pi *Levite* n'el e binaw ni nge tafnay e pi'in ni kar milgad ni bochan e kar li'ed be' ni gathi leam rorad. Mu kum pi'ed aningeg i ragag nge l'agruw e binaw ngar pired riy ⁷ nib mu'un e binaw ni tagil' e chugol gamanman ngay me yan i gaman aningeg i ragag nge meruk u gubin. ⁸ Urngin e binaw ni nge tafnay e pi *Levite* ni nge pi' reb e ganong nge reb e be yan u rogon ga'ngin e binaw rok reb e ganong nge reb.”

*Tafen e girdi' ni be milnag e pogofan rok
(Deuteronomy 19:1–13; Joshua 20:1–9)*

⁹ I yog SOMOL ngak Moses ¹⁰ ni nge ga'ar ko girdi nu Israel: “Nap'an ni gimed ra th'ab fare Lul' nu Jordan nga daken e but' nu Kanaan, ¹¹ ma gimed e ngam mel'egged e yung i binaw nrayag ni nge mil be' ngay ni nge ayweg e pogofan rok ni fa'anra ke li' be' keyim' ni kal riy. ¹² Ma girdi'en fare mo'on nike yim' e dabyag ni ngar falbiy gad ngar li'ed fare mo'on u rom. Be' ni kan oloboch ngak nike fek reb e pogofan e dab ni li' ngem' ni dawor ni pufthinnag u mit e girdi' ni yo'or. ¹³ Mu mel'egged nel' e binaw, ¹⁴ ni dalip riy e bay ko ngek u Jordan ma dalip e bay u lan e binaw nu Kanaan. ¹⁵ Pi binaw nem e nge par ni tafen e ayuw rok

demturug be' nma par u Israel ni kal nge li' be' nge yim'.

¹⁶⁻¹⁸ “Fa'anra fek be' talin e cham ni wasey fa malang fa ba ley i ren nge li' be' nge yim', mab buch e rok ya ke thang reb e pogofan ma yira li' nge yim'. ¹⁹ Ma en girdi'en nriyow ba chugur fa'anem nike yim' e ir e nge milfan ngak nge thang e fan rok fa en ke cham. Ma nap'an nra pir'eg fa'anem ma nge li' nge yim'.

²⁰ “Fa'anra be' ni be fananikay be' me thang e fan rok ni thuruy nga but' fa pag ban'en ngak ²¹ ara tuguy, ma bbuch e rok ko mathang pogofan nike rin' ma ir e yira thang e fan rok. Ma be' ni girdi'en facha' nike yim' ni en thabi chugchur ngak e ir e nge milfan ngak nge thang e fan rok facha' nike thang e fan. Nap'an nra pir'eg facha' me li' nge yim'.

²² Machane fa'anra kal be' nge thang e fan rok be' nde fananikay, ni demturug ko thuruy nga but' ara pag ban'en ngak. ²³ Fa kal riy nge yin' ba malang ni derguy facha' me aw ngak nge yim', ni gathi leamnag ni nge kal ngak ma ku gathi be' ni yow ba tathil. ²⁴ Ra buch ban'en ni arregon ma girdi' ko fare binaw e ngar turguyed ni bfel' e rok fa'anem ni ir tapgin e yam' ni tay facha' ma dab ra folgad nga girdi'en fare yam' ni karbad ni ngar filed biyen. ²⁵ Girdi' ko fare binaw e ngar ayuweged e cha' nike thang e pogofan u pa' e girdi' rok facha' nike yim'. Miyad pi' facha' nge par u reb fapi binaw ni tagil e ayuw. Me par u rom nge mada ko ngiyal nike yim' fare Prist ni Th'abi Ga'.

²⁶ Ma fa'anra chuw fa'anem, nike cham, ko fare

binaw ni tagil' e ayuw ²⁷ ma fa'anra pir'eg be' ni girdi'en fare yam' fa'anem nge li' nge yim', ma dab ni gechnag fa en ke cham. ²⁸ Thangri par fa en ke cham u lan fare binaw nge mada' ko ngiyal' nike yim' fare Prist ni Th'abi Ga'; kemus e ngiyal' nrayag ni sul riy nga tafan. ²⁹ Tiney e yalen e ngam folgad riy nge pi'in owchenmed ni demturug bang ni gimed ra par riy.

³⁰ Be' ni kan oloboch ngak nike li' be' ke yim' e rayag ni ngan duwgiliy nib buch e rok min li' nge yim' ni kemus fa'anra micheg l'agruw fa dalip e girdi'; ma dab ni fanay ni fa'anra ta'abe' e nge micheg nib buch e rok fa en ke cham. ³¹ Cha' nra li' be' ngem' e thingar ni thang e iip pogofan rok. Dabiyag ni nge thay ko gechig ni fa'anra salpiy e nge pi' ni puluwon. ³² Fa'anra mil be' ngalan fare binaw ni tagil' e ayuw ma dab ni pag nge pi' puluwon ni nge sul nga tafan ni dawor i yim' fare Prist ni Th'abi Ga'. ³³ Dab mu ta'ay niked e binaw ni gimed be par riy; ya racha' e ma ta'aynag e binaw, dabyag i labgiy puluwon e binaw, ni fan e rache' nni pu'og u daken, kemus ni rachaen fa en ni pu'og e racha' e ra labgiy. ³⁴ Dab mu ta'ay niked e binaw ni gimed be par riy, ni ku aram e gin ni gu ma par riy; ya Gag SOMOL e gu ma par u fithik' piyu Israel."

36

Gayog ko ppin nike Mabgol

¹ Pi lolgen e tabnaw ko fare ke girdi' rok Gilead e ranod ra guyed Moses nge ku boch e tayugang'. I Gilead e ba mo'on ni fak Makir nib mo'on ni

fak Manasseh nib mo'on ni fak Josef. ² Miyad ga'ar, "I SOMOL e keyog ngomed ni ngam f'othed e binaw ko girdi' nu Israel ni duwgil ko pow nra girengyed. Miki yog ngomed ni ngam pi'ed e binaw nge tafnay fapi ppin ni pifak Zelofehad ni girdi' rodad. ³ Machane ngu'um nanged ni fa'anra figirngiy bagyad reb e pumo'on nga yug reb e ganong, ma binaw rok e ra mil suwon ko fare ganong, ma aram oren e f'oth ni nge yag ngodad e ra lichlich. ⁴ U lan fare Duwan e Felfelan', e aram urngin e binaw ni kan pi' ni chuway' e nge sul ko pi'in nri taferad, ma binaw rok fapi ppin ni pifak Zelofehad e ra par nike mang bang i tafen fapi ganong ni kar leg'ed mra thay u pa' e birodad e ganong."

⁵ Ma aram me pi Moses ngak fapi girdi' nu Israel e tin ba'aray e motochiyel rok SOMOL. I ga'ar, "Bmat'aw e bin keyog fare ganong rok Manasseh, ⁶ ma aram fan nike yog SOMOL ni ppin ni pifak Zelofehad e ba puf mat'awrad ni ngar figirngiyed e en ni yad be leamnag machane kemus nu lan e ganong rorad. ⁷ Pi gayog ni tafen yu Israel e nge par ni tafen e re ganong nni pi' ni nge tafnay. ⁸ Urngin e ppin ni ba' e gayog rorad ko binaw u lan e ganong nu Israel e thingar ra figirngiyed e pumo'on ni be' ko re ganong nem. Irera' rogon me yag nra bagyad yu Israel me tafnay e gayog ko pi ga' rorad ni kakrom, ⁹ me par e gayog ni dabi af u reb e ganong nga reb. Ra reb e ganong me par e gayog rok, rok." ¹⁰⁻¹¹ Ma aram e Mahlah, Irzah, Hoglah, Milcah, nge Noah, ni pi'in ni ppin ni pifak Zelofehad, e ra folgad ko tin keyog SOMOL

ngak Moses. Miyad figirngiy pifak walagen e chitamangirad fa chitingirad. ¹² Miyad mabgol ko fapi yu ke girdi' u lan e ganong rok Manasseh nib mo'on ni fak Josef, ma gayog rorad e ki par ko ganong ko chitamangirad.

¹³ Irera' e pi gafal nge pi gam'ing ni pi' SOMOL ngak yu Israel u daken Moses u lan e tafel'fel' u Moab u charen e lul' nu Jordan ni bay' yu Jeriko nga barba' riy.

Bible Ni Thothup
The Holy Bible in the Yapese language of the
Federated States of Micronesia

Copyright © 2007 Bible Society of Micronesia

Language: Yapese

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

 You include the above copyright and source information.

 You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-12-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 30 Nov 2021

37b6628b-b71d-5df3-af33-fc1d4dd69788